

Aalborg Stiftsbog 2014

Aalborg Stiftsbog 2014

Aalborg Stiftsbog 2014

Udgivet af Aalborg Stifts Landemode

Aalborg Stiftsbog 2014
57. årgang
Udgivet af Aalborg Stifts Landemode

Redaktionsudvalg:
Biskop Henning Toft Bro
Domprovst Niels Christian Kobbelgaard
Provst Lars-Erich Stephansen
Sognepræst Christian Roar Pedersen
Sognepræst Niels Christian Scheel Lassen (redaktør)
Sognepræst Niels Clemmensen (redaktionssekretær)

Layout: Sognegrafikeren.dk
Tryk: Østhimmerlands Folkeblad, Kongerslev

ISSN 0107-5055
ISSN 2246-6258

Ved henvendelse til redaktionen vil alle copyrightspørgsmål blive behandlet efter gældende regler.

Forside:
Kirkevandring, Solbjerg kirke. Foto: Henny H.

Side 2:
Jesus velsigner de små børn. Alterbillede, Bangsbostrand kirke. Foto: Niels Clemmensen

Bagside:
Gistrup kirke. Foto: Niels Clemmensen

Indholdsfortegnelse

Forord	7
Prædiken ved Aalborg Stifts Landemode, <i>af provst Yvonne Nielsen Alstrup</i>	8
Landemodeberetning 2014, <i>af biskop Henning Toft Bro</i>	14
Folkekirkens Hus, <i>af projektleder Ole Kamp</i>	20
Dåbsoplæring, <i>af skolekulturkonsulent Svende Grøn</i>	
Er der plads til beskidte børnestøvler i din kirke? <i>Af generalsekretær Jørgen Kvist</i>	30
Aalborg Budolfi provsti	38
Aalborg Nordre provsti	42
Aalborg Vestre provsti	46
Aalborg Østre provsti	50
Brønderslev provsti	54
Frederikshavn provsti	58
Hjørring Nordre og Søndre provstier	62
Hadsund provsti	68
Jammerbugt provsti	72
Rebild provsti	76
Sydthy provsti	80
Thisted provsti	82
Morsø provsti	88
Fuglene letter mod vinden	92

Forord

Dette års stiftsbog har som omdrejningspunkt oplæring af små børn på 11 år og derunder i den kristne tro. Vi har i redaktionen bedt to med stort kendskab inden for dette felt om at skrive hver en artikel om dette emne ud fra deres praksis.

Generalsekretær for KFUM og KFUK Jørgen Kvist slår i sin artikel på, at der skal være plads til aktiviteter med børnene i sognegårdene. Sognegårdene skal kunne rumme beskidte gummi-støvler. En væsentlig pointe for Jørgen Kvist er: *”Løsningen er at gøre noget mere sammen, også i kirken. Folkekirken skal have praktiske gøre-fællesskaber, der tiltrækker børn, og hvor de kan mødes om det fælles tredje uden for deres egen person”.*

Den anden artikel er af skolekirkekonsulent Svende Grøn. Han tager udgangspunkt i en oplevelse med sit barn Malthe på en trampolin i haven, hvor den lille dreng siger: *”Min farmor og farfar bor i skyslottet”.* Det er så godt beskrevet, at man føler sig hensat til haven. Det er et religiøst udsagn, som ligger tæt op ad poetiske vendinger. Ud fra personlige erfaringer med sit arbejde med børn i 1980’erne fortæller Svende Grøn om dengang, hvor man ville luge alt poesi ud af børnehaverne. Ikke noget sludder om mariehøns, der forelsker sig snegle og ikke noget om solen som et glimt fra paradiset jord. Men børn har brug for poesi og de spørger efter mening: *Når vi er sammen med børn, spørges der hele tiden til sammenhæng, tydning og mening.*

Hvad forventes der fra kirkens side i de små hjem rundt omkring i Aalborg Stift? Det kunne være spændende at få lille indblik i dette område. Vi tilbyder i vore kirker alverdens aktiviteter og gudstjenester for børn, men hvad efterspørger familier med små børn? Hvert provsti bringer en fortælling om dette: forventninger til kirkens dåbsoplæring og familiernes oplevelse af kirkens undervisning og øvrig dåbsoplæring herunder børnegudstjenester.

Biskop Henning Toft Bro skriver i sin landemødebetretning: *Der sker en stor folkevandring fra land til by disse år. Institutioner lukker omkring os. I utallige sogne, også i Aalborg stift, ligger kirken der stadig. Vi kan ikke redde de små landsogne fra fraflytning, men vi har en vigtig opgave i at skabe levende kirker, levende gudshuse, som vi kan mødes i i alle de dragter vi bærer fra den dybeste sorg til den højeste glæde. Derfor må vi tænke nyt.*

De fire Aalborgprovstier har netop tænkt nyt og helt utraditionelt med Folkekirken Hus. Hvad der er af tanker, drømme og forventninger til det sted, kan man blive klogere på ved at læse projektleder Ole Kamps artikel. God læselyst!

Niels Lassen
Redaktør af stiftsbogen

Landemodeprædiken

Af provst Yvonne Alstrup

Evangelium: Matt. 7, 22-29

Det er så skønt, når Jesus bruger lignelser, der er lige til at gå til! Der er blevet bygget mange sandslotte denne skønne sommer, og vi ved alle, at når vi bruger sand til at bygge noget med, så holder det ikke særligt længe. Selv de skønneste sandslotte må bukke under for vestenvind og tidevand. Men jeg vil gerne springe lidt, for hvad vi ved om sand, om at bygge med og på sand lader sig alligevel ikke altid bare overføre til forholdet mellem Gud og hans mennesker.

For det er altid det forhold Jesus taler om: vores forhold til Gud. Og det forhold er som bekendt netop ikke baseret på viden men på tro. Det eneste vi ved, hvad det forhold angår, er de ting Jesus sagde og gjorde for snart 2000 år siden. Og det ER længe siden. Hvis vi mennesker anno 2014 skal kunne bruge det på os og vores liv, er det nødvendigt at tale om det på nye måder.

Og det er jo lige nøjagtig det, kirken er til for, og vi præster bliver uddannet til, og man kan så spørge sig selv om det lykkes. Lykkes det for kirken anno 2014 at formidle det gamle budskab, som noget der kommer os ved i dag? Ja, det spørgsmål kan I og alle andre, der bruger kirken bedst selv svare på, men husker vi at spørge vores menigheder og hinanden? Ved de 4 kirker, hvor jeg er præst, bliver det højst til et par ord efter gudstjenesten – for det meste sådan et lidt brummende ”tak for en god prædiken”.

Og det er da i sandhed dejligt at høre, men der

hvor det virkelig ville batte noget var, hvis vi efter en tilfældig gudstjeneste kunne lave en kort evaluering sammen: hvad fungerede, og hvad fungerede ikke. Når jeg siger det i sammenhæng med dagens tekst, så er det fordi, Jesus altid selv var så visionær. Visionær på menneskers vegne. I dag hører vi om nogle, som kommer til ham og siger, at de har gjort alt det rigtige i hans navn. Og han vil ikke kendes ved dem.

Man kan næsten høre dem snappe efter vejret og sige, ”jamen jamen vi troede...” Og så kommer lignelsen om at bygge på sand eller klippe. Det er tydeligvis for at fortælle dem, at der hvor de troede sig sikre, var der ingen sikkerhed. Og hvis vi nu tænker over vores liv her i dag, så går det jo indimellem sådan for os alle. Man får bygget sit liv op på nogle ting, man mener er rigtige og vupti, så styrter sandslottet i grus. Lad mig komme med et eksempel. Da jeg gik i skole, havde vi en madpyramide hængende i klassen, så vi kunne se, hvad vi skulle spise mindst af, og hvad vi gerne måtte fylde os med.

Ost og mælkeprodukter, korn, brød og kartofler var nederst i pyramiden og dermed det sundeste. Ovenover kom alt frugt og grønt og øverst alt kødet. Og hvad sker der så! Sundhedsstyrelsen lancerer en ny madpyramide. Ost er kommet i skammekrogen helt øverst, og resten af mælkeprodukterne står i mellemfeltet sammen med pasta og franskbrød. Grøntsagerne har til gengæld snuppet halvdelen af pladsen i bunden.

Utroligt, at vi overhovedet er blevet til mennesker i min og tidligere generationer med alt det fransk-

brød og alle de kartofler, vi har spist! Og det her eksempel er jo bare i den lette ende, når vi taler om, hvad man kan bygge sit liv op på. Det kan være man troede sig sikker i sit ægteskab eller i sit job, eller hvad ved jeg, og pludselig vil manden skilles eller chefen kommer og siger, at en handelsbargo fra Rusland gør, at der skal skæres ned på antallet af stillinger – ”og du mister altså din”. Her gælder ingen kære mor, om jeg så må sige.

Man kunne indvende til disse eksempler, at hvad ægteskab og job angår, er det ikke altid muligt at bygge på en klippe. Man kan ikke sikre sig. Og det er rigtig. Der er forhold i livet, hvor det ikke lader sig gøre at sikre sig mod tidevand og vestenvind. Forhold hvor vi mennesker må kaste håndklædet, når sandslottet braser. Og så er vi ved kernen af dagens evangelium, for det er lige nøjagtig i de situationer, man har brug for at vide, at der trods alt er en sikkerhed. Er en klippe.

Er noget i denne verden, man kan stole på uanset verdens gang. Og se, det er det, vi som kirke skal pege på. På klippen. På Gud. Den Gud hvis kærlighed vi er blevet lovet i dåben. Altid. Uanset vestenvind og tidevand. Guds kærlighed der kan være klippen i ethvert menneskeliv. Også det brudte, skårede, ødelagte menneskeliv. Jeg sagde før, at det er kirkens opgave at tale det budskab ind i vores tid. Er det så os som præster, den hænger på?

Næ ikke alene i hvert fald, for jeg kan jo stå og prædike, for mere eller mindre tomme huse, og så kan jeg jo vende mig mod Gud og sige, som de gjorde i teksten: Jamen jeg har sagt det, der skulle siges – at der så ikke rigtig var nogen til at lytte er jo ikke min skyld. Jeg ville nok få det samme svar, som de fik: ”Jeg kender dig ikke”. Er det så menighedsrådene eller Stiftsrådet eller biskoppen måske? Igen må svaret blive, næ, ikke alene i hvert fald.

*Provst Yvonne Alstrup på prædikestolen i Budolfi Kirke.
Foto: Christian Roar Pedersen.*

Provst Christian Krüger hilser på et par af kirkegængerne til landemodgudstjenesten. Foto: Christian Roar Pedersen.

Og så kommer vi til det interessante i dagens sammenhæng, for kirken er jo ikke bare præster eller menighedsråd eller en anden kirkelig instans eller ansat. Kirken er alle døbte. Kirken er bygget af menneskestene. Er der ingen, der forsamles i den kristne Guds navn, er der ingen kirke. Det er ikke for Guds skyld, vi har en kirke. Det er ikke for Guds skyld, vi fejrer gudstjeneste. Det er for vores. Det er for at blive mindet om klippen. Det er for at blive mindet om, hvad Jesus gjorde og sagde for 2000 år siden.

Ikke fordi Gud har brug for, at vi fortæller om det, men fordi vi har brug for at høre det. Også i dag rammes vi af skybrud. Også i dag stiger floderne. Også i dag suser stormene, og huse bliver ramt. Mennesker falder, og menneskeliv lægges øde. Det er vores opgave som døbte at søge kirke, at være kirke, så budskabet om at der findes en klippe i denne sandede verden kan leve videre. Leve videre og give kommende generationer tro og håb og kærlighed.

Tro på at klippen er der også for dem, til trods for at det ikke altid ser sådan ud, når man ser på os og vore liv. Håb om at der er et liv også på den anden side af døden. Og sidst men absolut ikke mindst kærlighed. Først og sidst Guds kærlighed til alle hans menneskebørn men også kærligheden mellem mennesker. Verden bliver lille og snæver, når kærligheden mellem mennesker forsvinder. Når kærligheden forsvinder, forsvinder freden i et menneske men også i vores verden. Mennesker bliver bange, og mennesker går i krig mod hinanden.

Men tro, håb og kærlighed - de tre ting kan give fred i et menneskesind til trods for en verden, der ofte bygger på sand. På den måde forstået er kristendommen meget visionær, og det skal vi og vores kirke også være. Jeg vil slutte af med at læse jer et digt. Det er egentlig en salme skrevet af Holger Lissner. Den lyder sådan her:

Guds fred er glæden i dit sind,
når morgenlyset vælger ind,
når nattens drømme svinder hen,
og livet synes godt igen.

Guds fred er sangen i dit blod,
når kærligheden gir dig mod
og lyst og kraft og overskud,
Så du formår at holde ud.

Kom, Jesus Kristus, kom herind,
og giv mit trætte bange sind
den fred, jeg kun kan få af dig,
og som du selv har lovet mig.
Amen.

*Stenum kirke med
alterbillede af Svend
Engelund. Foto: Niels
Clemmensen*

Landemodeberetning 2014

Af biskop Henning Toft Bro

OM VORE KIRKER

Forleden havde jeg et ærinde i domkirken. På parkeringspladsen holdt der en bil. En stor hvid kassevogn. Da jeg kom nærmere kunne jeg se, det var en håndværkerbil. En firmabil fra et firma i Juelsminde. Med store bogstaver stod der på siden: Dansk Kirkestabilisering.

Navnet satte tankerne i sving.

Nu ved jeg godt, at firmaet arbejder med den fysiske kirke, men jeg tænkte videre: kan man forestille sig et firma der kaldte sig: Dansk Sognestabilisering. Næppe. Men med de store udfordringer vi står i i Den Danske Folkekirke, er der unægtelig brug for stabilisering af både land- og bysogne. På den anden side er vi godt i gang med at stabilisere sognene, så de med deres egenart og identitet kan skabe bæredygtige enheder og præsteembeder, som kalder på indhold og udvikling.

Det er et langt sejt træk. Men sådan har det altid været. Sådan er det endnu. Og sådan vil det også være i fremtiden.

Præster, menighedsråd, ansatte og frivillige gør en ihærdig indsats for at skabe en levende og en nærværende folkekirke. Det kalder på respekt og anerkendelse. Begge dele være hermed givet.

Jeg tænker ofte på, at vi har fået overgivet vore kirker fra slægterne før os. Vi har fået dem for intet. Der har ikke været nogen klausuler forbundet med overdragelsen. Nu har vi dem, og vi skal indrette os, så de fremstår som de gudshuse de er, så slægterne efter os kan glæde sig over, at vi tog denne opgave på os.

To overvejelser:

Menighedsrådet ved Kallerup kirke i Thisted provsti arbejder på at skabe det, der er benævnt: et eksperimentarium. Kort fortalt vil man omskabe kirkerummet for at skabe muligheder for nye samværsformer. Inventaret i skibet tænkes ud af rummet. I stedet for vil man møblere kirkerummet med cafeborde og stole. Alene denne fysiske forandring kan give muligheder for nye måde at være menighed på: samtaleprædikener, debatprædikener, sogneaftener, filmaftener m.m.m. Jeg tænker: hvorfor ikke også lade områdets dagplejemødre mødes i det anderledes rum. De lokale foreninger, som mange steder ikke har deres forsamlingshuse at møde i. Meget mere kunne nævnes, men det handler om, at kirken åbner sig mod, ikke bare lokalsamfundet, men lokalområdet så de mennesker der bl.a. lægger navn til kirken oplever, at kirken vil dem på ny måder og med nye fællesskaber.

Kirken er et indviet rum. Ikke alt kan foregå i vores gudshuse, men vi skal både vove og turde gå nye veje og som kirke være fyrtårne i områder og på egne, hvor kirken efterhånden er den eneste offentlige institution på stedet. Sagt på en anden måde: vi skal turde forlade vore bygninger og gå ud, om ikke i al verden som Jesus sagde vi skulle, men så dog ud i sognet, vores nærområder og være kirker med vores menigheder.

For nylig var jeg til klokkeindvielse i Gærum kirke. Den gamle klokke fra 1100-tallet er blevet udskiftet med en ny støbt i år. Og jeg tænkte: skal den nye klokke måske hænge de næste 1100 år? Hvis det sker, vil det være et historisk tidsspænd

*Biskop Henning Toft Bro
aflægger landmodeberet-
ning. Foto: Christian Roar
Pedersen.*

over 2200 år. Som årene tilbage til Jesu fødsel. Der sker en stor folkevandring fra land til by disse år. Institutioner lukker omkring os. I utallige sogne, også i Aalborg Stift, ligger kirken der stadig. Vi kan ikke redde de små landsogne fra fraflytning, men vi har en vigtig opgave i, at skabe levende kirker, levende gudshuse, som vi kan mødes i i alle de dragter vi bærer fra den dybeste sorg til den højeste glæde. Derfor må vi tænke nyt.

FOLKEKIRKENS HUS

Det forsøger vi også i Folkekirkens Hus. Altså at tænke nyt og anderledes. Og i bogstavelig forstand ud af huset. Ud af kirkehuset.

Muligheden for at erhverve huset, og ideen med projektet kan man læse om på stiftets hjemmeside.

Da vi lancerede ideen med og visionerne for

huset, sagde jeg bl.a.:

Jeg vil arbejde for at det nye hus på én gang kan blive et kraftcenter for udviklingen af folkekirken i Aalborg Stift – og også blive et folkeligt og kirkeligt mødested på Torvet midt i Aalborg.

Jeg forestiller mig kursusvirksomhed i forhold til stiftet, udvikling af folkekirken, kirkemusik, korarbejde, informationstjeneste, ungdomskirke, cafémiljø, udvikling af religionspædagogik, konfirmandarbejde, minikonfirmander, teologisk voksenundervisning og meget mere.

Endelig forestiller jeg mig, at vi med denne satsning får mulighed for at være kirke på torvet. At vi kan lave et mødested, hvor tærsklen ikke er høj, og hvor det er samtalen og åbenheden, der er det vigtige.

Jeg tror Folkekirkens Hus kan være til stor gavn for folkekirken i Aalborg Stift. Og jeg vil pege på konfirmandarbejdet. Det er en central og væsentlig del af folkekirkens arbejde i hele stiftet.

Folkekirken var med på bryllupsmessen i Aalborg for første gang den 26. januar 2014. Foto: Christian Roar Pedersen.

I fremtiden vil vi opleve, at konfirmandundervisningen blandt andet vil rumme halve og hele temadage for konfirmanderne. Her vil præsterne kunne få stor glæde af Folkekirkens Hus. Præsten kan tage et konfirmandhold med til Aalborg, hvor de kan møde:

Historien i form af kloster og domkirke, kirkemusikliv, korliv, ungdomskirke, diakoni, bl.a. Kirkens Korshær, pressetjeneste, kreativitet, undervisning, forskning og udvikling.

Nogle har spurgt om det her er en centralisering af folkekirken?

Jeg vil sige tvært imod. Folkekirken er den oftestligste institution, der i dag når længst ud i hele landet. Vi er i alle sammenhænge i hele landet. Vi er så afgjort også den institution, der når længst ud med de højest uddannede medarbejdere og med forskellige typer af medarbejdere.

Vi har undervisere, pædagoger, musikfolk og akademikere, der er ansat og bor helt ude ved den mindste kirke i Danmark. Vi har også menighedsrådene – som et folkevalgt demokrati i de

allermindste sammenhænge i de tyndest befolkede egne og lige så langt ud, som der bor folk. På den måde er vi måske det mest decentrale, der findes i Danmark.

Med Folkekirkens Hus kan vi styrke denne decentralisering! Vi vil lave et center, hvorfra vi kan hente inspiration og styrke til at fortsætte sognenes arbejde decentralt.

Det er vi slet ikke færdige med at udvikle.

Bestyrelsen er først lige begyndt. Men det er en væsentlig tanke, at Folkekirkens Hus skal være en styrkelse af alt det decentrale i folkekirken. En kerne i centrum, hvor man kan udvikle på det decentrale.

Bestyrelsen for Folkekirkens Hus arbejder på højtryk for at få ansat en daglig leder. Et forsigtigt gæt, at vi kan tage huset, eller dele af huset i brug om et år.

En af de store udfordringer er at få gjort Folkekirkens Hus til hele stiftets hus. Altså et hus der benyttes af alle med interesse for og kærlighed til kirken og dens fremtid.

DIAKONIPROJEKT

I stiftsudvalget for diakoni arbejdes der lige nu på et meget stort og ambitiøst projekt med navnet: Sårbare familier.

Projektet er i sin vorden, men kort fortalt går det ud på at sætte fokus på vores kristne ansvar for vores næste. Allerede i Apostlenes Gerninger kapitel 6 fortælles der om, hvorledes disciplene kaldes sammen fordi enkerne iblandt dem blev ”tilsidesat ved den daglige uddeling”, som det hedder. Det blev enkerne blandt andet fordi disciplene ikke ville eller kunne forsømme forkyndelsen. Derfor finder de syv velanskrevne mænd, som skal varetage denne opgave. Allerede i de første menigheder tog man diakonien alvorlig. Det er på baggrund af den fortælling om det kristne ansvar for vores næste, at vi nu forsøger med dette projekt.

Projektet har et foreløbigt budget på omkring 6 mill. kroner. Den største del af finansieringen skal komme fra forskellige fonde. Flere er kontaktet. Ligeledes forestiller vi os at både provstier og stiftsråd bidrager. Tanken er, at vi vil uddanne frivillige fra forskellige sogne i stiftet, og klæde dem på til en social og diakonal opgave i vore menigheder. Vi tænker meget lavpraktisk. Det handler om at genopdage den måde vi levede på for en til to generationer siden, altså dette enkle, at man blot går til den eller dem der i vores midte savner varme hænder, et bankende hjerte og næstekærlighed.

I begyndelsen af det nye år vil vi orientere nærmere om projektet, som begynder her i Aalborg Stift, men, jeg er overbevist om at det, som Folkekirken Hus, vil brede sig til hele folkekirken i de kommende år. Andre stiftet har allerede vist endog meget stor interesse for projekt: sårbare familier.

STRUKTURDEBAT

I disse uger arbejdes der politisk på et kompromis vedr. vedtagelse af en ny styringsreform for folkekirken. Forløbet har været broget og, synes jeg, forceret. Vi er ved at ommøblere folkekirkens struktur i et omfang vi ikke har set før. Jeg kender ikke kirkeministerens forligspapir, men jeg vil sige, som jeg har gjort det i talrige sammenhænge: at jeg kan tilslutte mig, at der oprettes et Folkekirkens Fællesudvalg som tillægges kompetence til at fastlægge fællesfondens budget og landskirkeskatens størrelse efter overordnende retningslinjer som er fastlagt af kirkeministeren.

I betænkningen foreslår et flertal at statens tilskud til folkekirken omlægges til et bloktilskud. Dette forslag kan jeg ikke tilslutte mig, da et bloktilskud let kan gå hen og blive en sårbar størrelse i det økonomiske og politiske spil. Jeg vil ligeledes pointere, at da spørgsmålet var til drøftelse i 2010, hvor der var en massiv modstand mod tanken, og jeg kan i den nuværende situation ikke se, at forudsætningerne har ændret sig.

KONFIRMATIONSANORDNING

En ny konfirmationsanordning er på trapperne. Jeg hilser den velkommen, da vi har brug for en præcisering af folkekirkens indsats på dette område. Alle ved vi at folkekirken skal tilbyde konfirmationsforberedelse på 7. eller 8. klassetrin. I den nye anordning lægges der op til at alle menighedsråd har ansvaret for, at alle børn på 3. eller 4. klassetrin får et tilbud om, det der kommer til at hedde, børnekonfirmandundervisning. Anordningen er et udtryk for, at vi nu skal tilbyde en elementær indføring i kristendommen i børneårene og at der til stadighed er et undervisningsforløb frem mod konfirmationen. Jeg hilser det velkomment at menighedsrådene nu skal skabe mulighed for, at der etableres børne-

*Konfirmation i
Nørresundby kirke
ved sognepræst Peder
Skamris Pedersen.
Foto: Christian Roar
Pedersen.*

konfirmandundervisning. Det er, og vil altid være, en af kirkens kerneopgave at hjælpe unge forældre med dåbsoplæring.

I tirsdags kom nyheden om at 25% af unge familier deltager i babysalmesang. Det viser for mig, at der både er et behov og et ønske om at kirken imødekommer børnefamiliernes ønske om at være en del af folkekirken. Det forpligter, og den forpligtelse synes jeg I, præster og menighedsråd og ansatte tager på jer på fornemmeste vis.

KOMMUNIKATION

Som det vil være mange bekendt søsatte stiftsrådet i samarbejde med Informationstjenesten og vore kommunikative platforme et storstilet projekt der kort fortalt handler om stiftets kommuni-

kation både internt og eksternt. Det har allerede sat sig spor i stiftsavisen. Stiftsårsbogen kommer også til at afspejle visionen for en vedkommende og visionært indsats på kommunikationsområdet. Og i dag udgiver vi et nyt magasin om frivillige. Ligeledes indstifter jeg en pris til årets kirkefrivillig. Man kan læse mere om projektet på stiftets hjemmeside.

KIRKEKLOKKEN

Lad mig vende tilbage til udgangspunktet for denne beretning.

De sidste to søndag har jeg været til klokkeindvielse i henholdsvis Gærum og Jerup kirker.

Jeg ser det som en af mine fornemste opgaver, at være fysisk til stede og deltager i menighedernes

liv og glæde.

Jeg vil her rette en stor og hjertelig tak for det samarbejde der opstår, når jeg besøger kirker og sogne. Det er en stor glæde at være en del af kirkelivet i Aalborg Stift, og på den måde blive fastholdt i det egentlige: at forkynde evangeliet om Jesus Kristus.

Som skik er, får de fleste nye kirkeklokker indstøbt ord eller sætninger, som udtrykker menighedens glæde ved deres nye klokke.

Jerup Kirkes nye klokke har fået indstøbt en del af et digt af Søren Ulrik Thomsen. Det lyder i al sin enkelthed, men også til eftertanke og refleksion:

”Hvis der ikke var nogen, som kaldte, hvad skulle jeg så svare?”

Sætningen kræver netop refleksion. Når man først har fået sætningen ind i hjertet, bliver den ved med at udfordre.

For hvad skal man svare, hvis ingen kalder? Og hvad skal man svare, når nogen nu kalder. I dette tilfælde kirkeklokken.

Det må enhver afgøre med sig selv. Men nu kalder kirkeklokken rundt omkring fra landets kirker.

Den kalder til gudstjeneste og eftertanke. Og vores svar må vi selv give. Men med henblik på talen om vore kirker, kan vi tilføje, at der i hvert fald kaldes på os. Hvad vi vil svare på dens kalden?

Om vi vil svare, og om vi vil følge dens kalden, er op til os selv. Vi kan komme. Vi kan udeblive.

Men vi kan aldrig undskylde os med, at der ikke bliver kaldt på os. Og inskriptionen udfordrer:

”Hvis der ikke var nogen, som kaldte, hvad skulle jeg så svare?”

TAK

Afslutningsvist vil jeg her rette en stor tak til formanden for Stiftsrådet, Ejnar Haugaard Thomsen for et forbilledligt samarbejde og samtale om Aalborg Stift.

Tillige skal der lyde en hjertelig tak til stiftskontorchef Jørgen Lützu Larsen for daglig sparring og gode juridiske og menneskelige råd om både store og små sager der optager os i hverdagen.

Stiftets ansatte gør en på alle måder stor indsats for kirkelivet i Aalborg Stift, og de gør på hver deres måde hverdagen lettere for mig på alle mulige måder. Tak for det!

Tak til alle jer, der er mødt op i dag og dermed har været med til at styrke fællesskabet og glæden i tjenesten.

Tak også til provster, præster, menighedsråd, provstiudvalg, stiftsråd, ansatte og frivillige i Aalborg Stift. Uden jer var vi ikke den levende og nærværende kirke vi er.

Det er i samvirke og fællesskab. For vi vil alle det samme: Liv og vækst for vores elskede Folkekirke i Aalborg Stift, med det ene formål som vi er sat i verden for: At forkynde Jesus Kristus som hele verdens frelser.

Folkekirken Hus

Cafe ”Kirken” – der skal ud og blande sig i de liv, mennesker rent faktisk lever. Folkekirken nye hus skal både spille en rolle i den ny folkeskolereform og spille sammen med forskning, der ikke har noget med teologi at gøre. Huset skal hjælpe os med at udvikle os sammen og så skal man kunne få sig en fadøl.

af Ole Kamp, ansat som projektleder februar til juni 2014

Kan man tænke Folkekirke på en helt anden måde midt i bybilledet?

Kan man tænke folkekirke på en helt anden måde? Prøv at forestil dig, at vi har et stort hus midt i byen, og at der er alle muligheder. Hvordan ville du så tænke folkekirke derfra? Hvad kan vi lave på en anden måde, og hvad ville vi gerne bruge sådan et hus til?

Det var essensen af den første samtale, jeg havde med domprovst Niels Christian Kobbegaard i januar 2014. Det hele var hemmeligt. Sælger havde betinget sig, at intet måtte slippe ud om salget før langt senere, og samtidig vidste vi, at når den slags begynder at blive en realitet og skal vedtages i forskellige råd og udvalg, så var der en stadig risiko for, at noget slap ud. Det måtte det bare ikke, og der var behov for, at tankerne var langt mere på plads, inden købet blev offentliggjort. Projektet skulle så at sige finde sine egne ben.

Da jeg gik hjem den dag, var jeg fuld af tanker. Jeg var blevet bedt om at være med til at skabe en helt ny måde at tænke folkekirke på. Den tanke har på mange måder drevet alt det, jeg har arbejdet med i mit arbejdsliv. At møde nutiden med værdier, tro, mening, tvivl, overvejelser og samtaler. Ja, og meget mere af samme skuffe. Jeg henter selv meget af min inspiration fra alle andre steder end det indforståede. Det er, som om det hele bliver meget mere levende, hvis vi tør møde

de spørgsmål og det liv, der leves i alle andre dele af samfundet og tage vores udgangspunkt i at skulle give kirkens svar, så de giver genklang i helt almindelige menneskers hjerter og overvejelser. Det er ikke nogen afvisning af traditionen. På ingen måder. Men det har altid trillet mig, at der er en masse mennesker i hvert enkelt sogn, som ikke kunne drømme om at gå i kirke en ganske almindelig søndag. Det vil ligge helt uden for deres horisont. Kirken er for dem en helt anden verden. Vi kender dem jo alle. Engang var der en meget spændende forælder i en børnehave, hvor jeg havde mine børn, der sagde til mig: ”Du, præst – ku’ du ikke lave noget mere udenfor kirken? Det er sgu altid så spændende, når du laver noget. Det får mig til at tænke over tingene på en anden måde. Men jeg kommer ikke om søndagen. Det passer ikke ind i mit liv, og så ville de andre jo også bare tro, at jeg var blevet hellig eller sådan noget.”

Den sætning var ikke enestående. Men den var tydelig, og den har givet genklang på en meget spændende måde i meget af det, jeg synes har været allermest spændende. Den forælder sagde det, som mange andre tænker. Vi vil gerne bruge Folkekirken. Vi er medlemmer. Men vi kan ikke lige se os selv til en almindelig gudstjeneste.

Det er den slags mennesker, vi håber, vi kommer

Folkekirkens Hus: Bestyrelsen. Foto: Lars Horn / BAGHUSET

til at møde i Folkekirkens Hus. Ikke kun dem, også alle de andre, der bruger kirken normalt. Men hvis vi skal nå vores mål med Folkekirkens Hus, som det har været tænkt gennem den første halvdel af 2014, hvor vi var en lille gruppe, der skulle udvikle idéen eller konceptet, som det hedder på nudansk, så vil Folkekirkens Hus i Aalborg Stift blive et sted, hvor helt almindelige mennesker inviteres indenfor til en snak om værdier, mening, retning, holdning og overvejelser og tro og måske også den spiritualitet, som rigtig mange søger – i sammenhænge udenom kirken.

Gud slog sit telt op der, hvor mennesker er.

I begyndelsen af mit teologistudium var der en time, hvor vi arbejdede med det første kapitel i Johannesevangeliet. Det evangelium, der er lidt anderledes end de tre andre. Og så var der en universitetslærer, som fik os, eller i hvert fald mig, til at tænke mig om. Han sagde: det helt specielle

ved det her evangelium er, at det går ind i den græske verden. Evangeliet bruger det billedsprog og de begreber, som bruges i den verden, hvor det fortælles. Og med det sprog fortæller den evangeliet på en måde, så det kommer til at give mening for dem, der hører det. Det evangelium bruger sproget med modsætninger: Liv og død. Lys og mørke. Sandhed og løgn. Og så bruger det begrebet Logos. Et begreb, som i forvejen var i spil i den verden, hvor evangelisten gerne ville fortælle sin beretning om Jesu liv på jorden. Altså, Johannes fortæller sit budskab på en anden måde end de tre andre, fordi han gerne vil give det et sprog og et udtryk, som de, der hører det, kan forstå.

Og så sagde han noget mere, den lærer: I indledningen til Johannes-evangeliet står der: og Ordet (Logos) blev kød og tog bolig i blandt os. Det betyder, fortsatte han, at ordet slog sit telt op der, hvor mennesker lever og er.

Ordet slog sit telt op der, hvor mennesker er og lever og tænker og overvejer deres liv. Det er ikke det samme som at der er en kirke, hvor man kan komme hen om søndagen eller til de ting, der er arrangeret af menighedsrådet. Nej, det betyder, at Gud kommer ind i menneskers liv og møder dem på sin vandring gennem verden og taler med dem om det, der sker her og nu. Og lytter til dem og snakker videre om, hvad det er for et budskab, Gud står for. Hvad betyder det for mit liv? For mine overvejelser? For mine værdier? Hvad nu, hvis mit liv ikke er perfekt? Hvis jeg tvivler eller slet ikke kan se nogen sammenhæng mellem Gud og mit liv eller mig?

For mig var det klangbunden, da domprovsten sagde: kan vi tænke folkekirke på en anden måde? Sådan opstod de tanker, der i løbet af 2015 gerne skulle blive til Folkekirkens Hus.

Hvad skal det hus rumme?

Huset skal være et sted, hvor vi kravler ud af kirkerummene og møder mennesker i samtale om det liv, de lever og de overvejelser, de har om deres liv og tro og værdier. Da de tanker var tænkt, begyndte vi sammen at overveje, hvor meninger udvikles. Hvem er det, der sidder og tænker nye

tanker, som kommer til at påvirke den måde, vi skaber mening i samfundet på? Hvem eller hvad er det? Og kan vi komme til at snakke sammen om det og med dem, der sidder i hjertet af overvejelserne? Og kan vi gøre det til noget levende og vedkommende? Noget, der rager det almindelige menneske i Danmark?

Samtalen om værdier, holdninger og menneskesyn

Forskerne på universitetet og på alle de andre steder, hvor man uddanner mennesker til at tænke på nye måder og til at give vores samfund udvikling. Kunne man forestille sig, at de ville være interesseret i at mødes til en samtale? Det tog vi hul på ved at begynde at snakke med uddannelsesfolk i Aalborg. I begyndelsen nikkede de og sagde, at det var spændende. Men det var vel næppe noget, man skulle gå ind i et sted, hvor man ikke underviste i teologi – sagde de første. Og så snakkede vi videre. For der, hvor man underviser i teologi er det jo en selvfølge, at man taler om de værdier, der udspringer af teologien. Det ville være meget mere spændende at få hul på samtalen med dem, der slet ikke i deres forskning og udvikling arbejdede i den retning. For alt det vi laver skal jo ende med at påvirke vores samfund. Og det er også os. Det er kirken og det er holdningerne. Og det er det helt almindelige menneske, der skal leve det liv, der kommer ud af forskning og udvikling. Og det hele skal passes sammen med de værdier, der bærer vores liv. Den samtale vil vi gerne invitere indenfor i Folkekirkens Hus.

Hvordan skaber vi den slags samtaler som rager det almindelige menneske?

Café Hack har været en af tankerne bag det her hus. Kan man lave et hus, hvor vi kan komme ind fra gaden og få samtaler, der berører os og vedkommer vores liv, så det ikke bliver "farligt" eller indforstået? Det har man været utroligt gode

Folkekirkens Hus ligger på Gammel Torv lige overfor domkirken. Foto: Lars Horn/BAGHUSET

Folkekirkens Hus. Foto:
Lars Horn/BAGHUSET

til i Café Hack, som jo først og fremmest er et radioprogram. Det samme fænomen har man lavet i andre sammenhænge, hvor to mennesker sidder sammen i et par lænestole og diskuterer værdier. Kan vi invitere politikere, forskere, ledere og alle andre mennesker, der har noget vigtigt på hjerte, indenfor, og kan vi åbne hinandens øjne for en gensidig forståelse? Forståelse for, at det her er vigtigt for samfundet og for det enkelte menneskes værdier og syn på livet. Hvis vi kan lukke op til den slags samtaler, så har vi noget vigtigt at byde på. Som et værdifyldt og værdifuldt samtalested mellem tro og viden og holdning og udvikling.

Og hver gang noget spændende laves i Folkekirkens Hus kunne de nye digitale muligheder være en del af det. Hver gang, der har været en samtale, kunne det optages, så man kan hente det bagefter, hjemme på sin egen pc. For det er jo det, vi vil med Folkekirkens Hus: skabe et spændende mødested med værdier og sprede samtalen til alle dele af samfundet.

Caféen, som gerne skulle kravle ud af huset og samle mennesker indenfor

En anden grundlæggende idé bag Folkekirkens Hus er den åbne og offentlige Café. Vi vil gerne være et sted, hvor man naturligt kan sætte sig med en kop kaffe eller en øl eller lidt at spise. Og hvor det man oplever i Caféen gerne skulle skærpe appetitten, så man får lyst til at høre mere. Snakke mere. Sanser mere af huset. Derfor bliver det en vigtig opgave at etablere et sted, hvor det bliver rart at komme, og hvor man kan få lyst til at finde ud af mere om huset og mulighederne. Måske skal den indvendige del af Caféen også have en musikscene. Et stille, åbent sted.

Pilgrimsfolkene har spurgt, om de må være med. Bymuseet tænker i samme retning. Kan vi invitere indenfor til den slags refleksion? Er det også i caféen, vi danner ramme om blå mandag for forældre og præster? Er det på Gammeltorv der kommer noget musik, konfirmanderne har lyst til at opleve på blå mandag?

Fra venstre: Projektleder indtil juni 2014 Ole Kamp og biskop Henning Toft Bro. Foto: Lars Horn/BAGHUSET

Mulighederne myldrer i Folkekirkens Hus

Det første jeg kom til at tænke på, da jeg blev inviteret indenfor i udviklingen af Folkekirkens Hus, var muligheden for at møde helt almindelige mennesker. Folkene i Folkekirken. Tænk sig, hvis vi sammen kan skabe et attraktivt og spændende mødested mellem alt det, der sker og udvikler sig i samfundet og de værdier, vi tror på og lever af i Folkekirken.

Det næste, der dukkede op var et hav af muligheder for at udvikle os sammen som Folkekirke. Jeg tror, det er enestående i vores Folkekirke, at der er et fælles sted i et stift, hvor man har alle disse muligheder. Vi kan lave udvikling af Folkekirken her. Et eksperimentarium, hvor vi prøver ting af i fællesskab.

Ungdomskirken var en af de første ting, der blev sat på tegningen. Oppe under taget, hvor universitetet havde deres fredagsbar, og hvor bankdirektøren havde orangeri, da huset blev bygget. Der

kunne vi lave en ungdomskirke. Lige midt i byen og med mulighed for at være et attraktivt mødested for unge fra sognene i stiftet og fra byen. Ungdomskirken skal være et sted i udvikling. Et sted, man som bruger kan påvirke og udvikle. Og som de næste brugere kan gøre til deres. Musikken skal være de unges egen. Kunsten også. Alt det kan der skabes rammer til, hvis vi får nogen med, der brænder for det.

Åbenhed skal være et kodeord for stedet. Vi skal have en fast ramme, men der skal hele tiden være nye ting i udvikling. Der bliver en masse kontorer og mødelokaler på de 2200 m². Og det er vigtigt, at der hele tiden er så meget liv som muligt på alle kvadratmeter. Det betyder, at man kan komme og låne et rum til det, man skal bruge et til – når man skal bruge det. Og at det samme rum kan bruges i de næste timer til noget andet.

Kurser og udvikling

Det er et mål for Folkekirkehuset, at der hele tiden skal være bevægelse. Vi skal have faste beboere: Budolfis sognegård, kordegnekontorer, den teologiske voksenundervisning, provstikontorer fra byen, folkekirkehusets informationstjeneste, café. Alt det ved vi noget om. Måske kunne det også blive attraktivt for Kirkemusikskolen og måske et landsdelskor fra Folkekirkehusets Ungdomskor. Vi arbejder også for at kunne lave alle mulige kurser for præster, personale og menighedsråd. Det kunne blive en fantastisk ramme for en fælles udvikling i Stiftet, og med sin nytænkte placering i folkekirkehuset kunne vi gå hen og påvirke resten af Folkekirken. Vi har haft allerede i udviklingsfasen haft mange samtaler med Folkekirkehusets uddannelses- og videnscenter (FUV), der er meget positivt stemt for at være med i udvikling og afvikling af kurser i huset, og for i det hele taget at finde samspilsmuligheder med Folkekirkehuset.

Folkeskolen og samspillet med reformen

Folkeskolereformen er et andet område, der ligger lige til højrebænet for det nye hus. Alle steder er man ved at finde sig selv i en ny virkelighed. Og vi har muligheder for at koordinere og gøre os til en spændende mulighed for kirken og folkeskoler i stiftet. Konfirmandudvikling – korarbejde – minikonfirmander. Og senere samarbejde med og omkring forskning og udvikling. Det kan være i forhold til Universitetet og UCN, og det kan være på gymnasieplan, hvor vi måske kunne blive en kobling mellem unge, der vil arbejde med værdier, etik, holdning, tro og måske teologi. Der er i disse år brug for, at der er steder, hvor man kan få smag for, at kirken kan blande sig og blive meningsgivende i samfundet – og hvor vi kan give unge smag for at arbejde med kirke og uddanne sig i den retning.

Tag del i udviklingen i huset og gør det til et aktivt for hele stiftet

En vision for Folkekirkehuset er, at præster, medarbejdere og menighedsråd fra hele stiftet har lyst til at være med til at udvikle huset. At man kommer og tager del i de ting, der skal udvikles. At man bliver medarbejder og lægger en smule af sit arbejde i det hus og tager inspirationen med sig hjem, og at vi bliver et sted, der samler idéer og udvikling fra hele stiftet – og sender det tilbage til de enkelte sogne som ny inspiration og udvikling, og at vi kan gøre det i samklang med resten af folkekirken og alt det liv, der leves i det folk, vi er kirke for.

Gå ud og bid jer fast i Folkekirkehuset. Gør det til jeres hus. Lige nu er der nedsat en bestyrelse til at lede huset. Det er repræsentanter for de fire Aalborg provstier under ledelse af biskop og domprovst, som er formand og næstformand. At det er repræsentanter for de fire Aalborg provstier, der sidder i bestyrelsen er udtryk for en juridisk sammenhæng. Huset er betalt og drevet for skattekrone i Aalborg kommune. Visionen er, at hele stiftet vil involvere sig, og det bliver en opgave for bestyrelsen og for alle andre i stiftet at få det medejerskab til at virke.

Gud i vold med et spændende og helt anderledes projekt i folkekirken

Dåbsoplæring

Af skolekirkekonsulent Svende Grøn

Store runde trampoliner ”pryder” mange haver i disse år. Vores er gravet ned, selvom det vist nok gør dem endnu farligere, for vi voksne sans for æstetik kunne simpelthen ikke rumme ”det mangebenede monster”. Dermed fik trampolinen også et par yderligere funktioner: Man kan sidde på kanten og nyde hotdogs, man har en hule indenunder med frøer, og man kan ligge og kigge op i himlen.

”Min farmor og farfar bor i skyslottet”, sagde min dreng, Malthé, en vinterdag i flyvedragt, da han lige var blevet fem år.

Jeg blev helt, helt stille. Vinden var marts-kold, og skyerne strøg henover de nøgne trætoppe. Hvordan kan man føle sig så forladt og imødekommet på samme tid? Mine forældre havde været døde i mere end ti år, og lige ved siden af mig lå drengen og snakkede om dem, som om han kendte dem.

”Hvad mener du?” spurgte jeg.

”Ved du virkelig ikke, at de bor oppe i himlen i et skyslot? Se dér!”

Når jeg kiggede rigtig godt efter, kunne jeg godt se det. Der var virkelig en sky, der til forveksling lignede et tårn med spir og en fane i toppen. Jeg vidste slet ikke, hvad jeg skulle sige (det sker meget sjældent) og blev lettet, da han skubbede til mig og sagde: ”Nu vil jeg altså gerne hoppe igen!” Når vi er sammen med børn, spørges der hele tiden til sammenhæng, tydning og mening. Børn nøjes ikke med at spørge om, hvordan virkeligheden fungerer. Det kan endda være svært nok at forklare: Hvordan virker gearkassen? Hvordan virker en iPad? Hvordan kan en fugl flyve? Men de for alvor svære spørgsmål dukker op, når de spørger hvorfor. Hvorfor elsker du mig? Hvorfor

er det, som, jeg synes, er meget svært, meget let for nogle andre? Hvorfor er nogle rige og andre fattige? Hvorfor skal vi dø?

Vi skal selvfølgelig forsøge at give svar, og ofte bliver svarene på livstydningsspørgsmålene til en fortælling. Det bliver ikke endegyldige, objektive svar, men det bliver historier, hvor relation og kontekst bærer betydningen i næsten lige så høj grad som ordene og indholdet.

”Jeg elsker dig, fordi du rørte mit hjerte, da du lige var blevet født. Det var midt om natten og alt var mørkt, men sygeplejersken havde fundet en lampe, der skulle varme dig og mig. Jeg skulle have bar mave, og du var stadig helt klistret og knugede dine hænder helt sammen. Jeg fortalte dig om din smukke mor, om katten på gården og om englener, der sad lige udenfor vinduet. Og pludselig åbnede du din lille hånd og lagde den på mit hjerte, så selvfølgelig elsker jeg dig.”

For mange danskere er deres tilgang til det poetiske sprog en skøn forening af salmebog og Halfdan Rasmussen. Side om side lærer vi vore unger at synge ”I østen stiger solen op: Den spreder guld på sky” og ”Mariehønen evigglad / går tur på et rabarberblad”.

Derved lægger vi et livsvigtigt spor i dem; et spor af det underfulde og magiske i et hvert barns egen morgenerfaring: Det er som om, solen på skyen faktisk spreder det fineste bladguld, lagt på med den mest kostbare mårhårspensel. Det er som, mariehønen slendrer en liflig morgentur på de duggede rabarberblade.

Det er som om... for det er naturligvis slet ikke sandt: Solen spreder ikke noget som helst, og insekter går ikke tur i naturen. Jorden bevæger sig

*Skole-kirkekonsulent
Svende Grøn. Foto: Niels
Clemmensen*

med uendelig stor sandsynlighed rundt om solen i det samme mønster år efter år, og mariehønen er blot mariehøne og følger de instikter, der tilhører bille-familien. Sådan er det. Det kan ethvert barn forstå. Selvfølgelig!

Da jeg som ung i firserne arbejdede i børnehaver i Århus, gik der blandt pædagogerne en skræmmende historie. Man ville gøre børnene klar til et liv i den rationelle og materialistiske verden ved at fjerne al fantasi og magi fra institutionen, for alt det, der ikke var objektiv virkelighed, var blot fjolleri og tidsspilde.

Stuerne hed A, B og C og slet ikke radiser-stuen, gul stue eller goplerne.

Eventyrbøgerne, der kunne indeholde undergravende tekster med talende dyr, engle og hekse, blev fjernet fra hylderne og erstattet af foto-reportager af Albert, der var med far på arbejde på slagteriet.

Man sang ikke om talende busdøre, der kunne sige "åbne og lukke"; og slet ikke om forelskede mariehøns.

Drager, prinsesser og riddere blev fjernet med samme omhyggelighed, som havde der været både lus, lopper og børneorm på samme tid. Tilbage var arbejdstøj, paroler og kopier af de voksnes verden.

Man havde efterladt børnene magtesløse i en drømmeløs verden uden håb og virkekrang. Her vidste ingen, at den mindste søn kunne kaste en dræbende sten gennem kæmpens pande, så de overlegne filistre langt om længe tabte.

For de voksne vidste, at det ikke passede! Der var ingen Goliath, der var ingen David, og der var slet, slet ingen gud! Det havde de for længst fundet ud af.

Halfdan Rasmussen skriver i 1974 en slags anti-dansklærer-digt: "Digte skal ikke forklares". Dansklærere (jeg har selv været én i fjorten år)

kommer nogle gange til at snakke om digte, som om de skal forklares. Digtanalysen kan blive et avanceret regnestykke, hvor man forsøger at aflure digtets og digterens hemmeligheder. Men forklaringer er slet ikke nok; der skal ligesom mere til.

DIGTE SKAL IKKE FORKLARES

Digte skal ikke forklares af digteren.
Han er ikke en handelsmand der ringer på din dør for at lovprise og sælge anvendelig poesi.
Han skriver ikke for at dække et behov eller skabe et.
Han skriver for at begribe sig selv og sin tid.
Poesi er en erkendelsesproces og ikke bare et konserveringsmiddel til henkogning af solnedgange og fuglefløjt.
Digteren er ej heller opfinder.
Det er ham ikke nok at finde ud af.
Han må finde ind til.
Derfor er hans digte spørgende. Ikke besvarende.
Digteren sender breve til sin samtid.
Breve som ofte kommer uåbnede tilbage.
Adressaten ubekendt.
Men han bliver ved med at skrive og spørge.
Og han bliver ved med at søge svar.
Umættelig er hans nysgerrighed.
Hvorfor? Hvorhen? Hvortil?
Han spørger som et barn.
At digte er at spørge.
Hvem er jeg?

Halfdan Rasmussen

Der er ikke så langt fra det poetiske til det religiøse sprog. Troen deler mange lighedstræk med digtningen. Troen kan ikke forklares. Troen kan ikke købes eller sælges. Troen er en måde at begribe sig selv og sin tid på. Troen er ikke et konserveringsmiddel af lykke og meningsfuldhed.

Et af de smukkeste steder i hele verden ligger i bakkerne på Nordmors. Et par kilometer vest for Hanklit byggede man i mellemkrigstiden en lejrbygning med det fantasi-vækkende navn Bjørneborg. Vi er mange, der mødte kærligheden på skrænten mod Thisted Bredning, hvor lejrstålets gnister dansede mod en aldrig helt mørk sommerhimmel.

I min ungdoms somre var solnedgangene farvestrålende, og jeg er fuldstændig ligeglad med om det i virkeligheden skyldtes forurenende vulkanudbrud på den anden side af kloden, for når man var dér, var det det bedste sted at være i hele universet, og hendes kys smagte af jordbær og smøger (hun var ryger!?).
En god ven tog et billede af os i en tæt omfavnelse i modlys fra solnedgangen. Det var lykken!
Men da billedet blev fremkaldt, var intensiteten og den sitrende kærlighed i sommeraftenen væk. Det var blot et minde; ja, ja, det var et dejligt minde, men slet intet i forhold til at være dér i virkeligheden. Hendes varme ånde mod min hals. Hendes lange røde hår mod oversiden af min hånd. Billedet var alt andet lige bare blege farver på papir.
Solnedgange og kærtegn kan ikke konserveres!
Engang sagde man, at det er bedre at sidde på kroen og tænke på kirken, end at sidde i kirken og tænke på kroen. Men selvom det er en morsom formulering, er det faktisk ikke helt rigtigt. Det er nemlig ikke nok at tænke på Gud, kristendom og kirke. Man er nødt til at være dér.
Man kan sagtens være kristen uden at gå i kirke; men det bliver også derefter. Man kan mindes orgelbruset og de ord, der kun kan findes i salmerne, men det er kun et næsten lysløst ekko af noget, der engang var levende. Man kan mindes smagen af brødet og vinen, men det er kun en svag afglans af at blive fanget af medmenneskers nærvær, smagen og duftene, lyset i koret og orde-

ne om Kristi legeme og blod.

Det er slet, slet ikke nok at have gode minder om troens intensitet og himmelens skaber. De blegner og bliver fjerne skygger, utydelige silhuetter på en slidt foto-papir. Man kan ikke konservere sit gudsforhold. Man må stå op hver morgen, stille sig til rådighed på kanten og lade denne dags tro (stærk eller spinkel) fremkalde.

Det er et livsprojekt for mange at finde ud af Gud. Hvad kan vi vide om Gud? Hvordan optræder gudstroen i forskellige kulturer og religioner? Hvad tænker Gud om politik, etik og seksualitet? At se på kristendommen fra en religionsvidenskabelig vinkel er interessant og lærerigt. Og det kan unægtelig vække nysgerrighed at betragte de særste udtryk, som kristentro giver rundt omkring i landet og i verden.

Man betragter troen udefra. Man undersøger med videnskabsmandens nøgterne distance. Man går rundt om de religiøse fænomener, som var de skulpturer på et museum. Man er tilskuere til et underligt teater, hvor de drikker gudesønnens blod og spiser hans kød.

I folkeskolen er kristendommen et fag på linje med samfundsfag, matematik og musik. Der er faglige begreber og et fagligt sprog, som skal tilegnes. Faget har et af de flotteste formål, man kan tænke sig: "Eleverne skal i faget kristendoms-kundskab tilegne sig viden og færdigheder, der gør dem i stand til at forstå og forholde sig til den religiøse dimensions betydning for livsopfattelsen hos det enkelte menneske og dets forhold til andre.

Stk. 2. Eleverne skal tilegne sig viden om kristendom i historisk og nutidig sammenhæng samt om de bibelske fortællinger og deres betydning for værdigrundlaget i vores kulturkreds. Derudover skal eleverne opnå viden om andre religioner og livsopfattelser.

Stk. 3. Eleverne skal kunne bruge deres faglige kompetencer i forbindelse med personlig stilling-

tagen, medansvar og handling i et demokratisk samfund."

Tænk, hvis kristendomsundervisningens kvalitet var så høj alle steder, at vi kunne sætte "vinge" ved samtlige punkter. Der ville være mange problemer i samfundet, som var meget mere overskuelige, hvis vi stod på en fælles grund af viden om kristendom, etik og andre religioner. Uvidenhed avler stadig alt for ofte undertrykkelse, racisme og vold.

Når det giver mening, at der så mange steder i landet er opstået skole-tjenester i folkekirkeligt regi, er det netop for at styrke undervisningen i kristendoms-kundskab. I kirken ved vi ret meget om, hvad kristendom handler om; også i en videnskabelig, faglig kontekst, selvom kirkens rolle i forhold til folkeskolen unægtelig har ændret sig betydelig i de sidste 200 år.

Den første folkeskolelov i 1814 slog fast, at skolens formål var at danne gode kristne, nyttige og loyale borgere. I 1937 står der: "Kristendomsundervisningen i Folkeskolen skal være i Overensstemmelse med Folkekirkens evangelisk-lutherske

Lære,” selvom kirken mistede sin tilsynspligt med skolen. Skolen skulle, hed det, ”udvikle og styrke elevernes sans for kristelige værdier, kærlighed til hjemmet og vort folk og land, respekt for andres meninger og fællesskab mellem folkene, særlig de nordiske”. Med folkeskoleven i 1975 slås det endegyldigt fast, at kirke og skole er adskilt; skolen er sekulær og faget får navnet kristendomskundskab.

Man kan sige, at folkekirkens dåbsoplæring til en vis grad foregik i skolerne indtil 1975. Siden er der kommet minikonfirmander (siden 1986) til som en slags forberedende konfirmationsforberedelse. Børnenes indgang til kirken og troens univers bliver i disse år hjulpet godt på vej af en øget åbenhed blandt mange forældre. Og kirken åbner sig på bedste måde ved i overført betydning at gøre ”dørtrinnet lavere” ind i kirkerummet. Babysalmesang, børnekirke, spaghetti-gudstjenester, brunch og bøn... listen er lang over de forskellige tiltag, som hjælper børnene i kirke.

Det er spændende at finde ud af kristendommen. Men, som Halfdan Rasmussen skriver, er det slet, slet ikke nok at finde ud af; man må finde ind til. ”At finde ud” og ”at finde ind” til er ikke hinandens modsætninger. De er heller ikke hinandens forudsætninger. Man kan sige, at de supplerer hinanden uden at være sideordnede.

Jeg lever af det, som jeg har fundet ind til. Jeg glæder mig over det, som jeg har fundet ud af i livets løb, men kilden til livet, glæden og kærligheden handler om at finde ind til. Det er, selv i en ekstrem formulerende terapeut-tid med selvudvikling, et næsten ordløst sted. Her taler vi om det, man ikke kan tale om. Her slipper forklaringerne argumenter, beviser og teorier op. Og her har fortællingerne og det religiøse sprog sit sande rum; et rum, der viser sig ved at bruge symboler, tydning og billedsprog.

Den tyske teolog Paul Tillich, som man ikke kan komme uden om, når man drøfter religionspæda-

gogik, taler i et foredrag fra 1958 om religionens ødelæggelse og forglemmelsen af dybets dimension: ”Det første skridt til religionens ødelæggelse blev taget af religionen selv. Da den forsøgte at redde sine symboler ved at forsvare dem som beskrivelser af virkelige begivenheder, havde den på forhånd tabt kampen med videnskaben. Symboler er kun levende, så længe de bliver opfattet som et udtryk for dybde dimensionens liv. Når de bliver oversat til det horisontale plan, og deres indhold bliver stillet på linje med empiriske genstande og begivenheder, mister de deres magt og betydning og bliver et let mål for angreb fra biologiske og historiske videnskaber.

Når f. eks. skabelsens symbol, som viser alt værende hen til en guddommelig grund, flyttes over til det horisontale plan, bliver skabelsen til en beretning om en fjern fortids begivenheder, som der ingen dokumentation er for, og som modsiger enhver videnskabelig erkendelse. Når syndefalds symbolet, som er et udtryk for menneskets og dets verdens fremmedgørelse for det menneskeliges sande væsen, forlægges til det horisontale plan, bliver det til en historie om et menneskepar, der for tusinder af år siden levede i et land, der nu hedder Irak. En af de mest dybtgående psykologiske beskrivelser af den menneskelige situation bliver på det horisontale plan til en absurditet.

Når frelsens og forløsningens symbol, der peger hen på den helbredende kraft i det menneskelige liv og i historien, flyttes til det horisontale plan, bliver det til beretningen om et halvgudeligt væsen, der kommer fra himlen og vender til bage til den. Således fremstillet har symboler ingen mening længere for mennesker, hvis verdensbillede er præget af naturvidenskaben. Ideen om Gud og de symboler, som man bruger til en beskrivelse af denne ide, er udtryk for menneskets dybeste anliggende. Men oversætter man disse symboler til det horisontale plan, bliver Gud gjort til et væsen blandt andre væsener, hvis eksistens eller

Der lyttes, når Sigurd Barret fortæller bibelhistorie. Nørre Uttrup kirke. Foto: Christian Roar Pedersen

ikke-eksistens skal bevises. Måske er der intet så symptomatisk for tabet af dybdedimensionen end striden omkring det spørgsmål, om Gud eksisterer eller ikke. Og det er en strid, hvori begge har uret; thi spørgsmålet i sig selv er forkert og kunne først stilles, efter at dybets dimension var forsvundet.”

At tilbageerobre symbolernes betydning og dybets dimension er en mission kirke og skole kan deles om. Den gode undervisning viser undere. Tydningen og forståelsen arbejder skole og kirke med på hver deres måder, metoder og sprog, for kirken skal være et sted, hvor vi møder Gud så at sige ansigt til ansigt. I kirken skal vores gudsforhold ikke analyseres og disseskeres, men være hele baggrunden for bøn, dåb, nadver, salmesang og forkyndelse.

Forklaring - fortælling - forkyndelse. I skolen bruger vi de to første, men skal vi have den

fulde forståelse af, hvad evangeliet om Jesus fra Nazareth handler om, kan forkyndelsen ikke undværes.

Hjemme på kanten af trampolinen kræver det mod at tale med børnene om det store og ufattelige. Heldigvis kan et salmevers og en bibelhistorie hjælpe os alle ind i dybets dimension og troens landskab. Jeg vil personligt anbefale Synne Garff: ”De mindstes bibel”, Bibelselskabets forlag 2009 til de 4-9 årige og Ingrid Schrøder-Hansen: Bibels historier, Gyldendal 1999 til de større børn. En bibelhistorie, et Fadervor og en aftensang. Så får børnene billeder, symboler og fortællinger til at færdes i en til tider forvirret virkelighed.

Læs mere:

Halfdan Rasmussen, her hentet fra: 21 lyriske temaer, Gyldendal 1974

Paul Tillich: Den glemte dimension, Aros 1979

Knud Erik Andersen: Karakteropdragelsesbegrebets forskydning, AAU 2011

Er der plads til beskidte børnestøvler i din kirke?

af Jørgen Kvist, generalsekretær, KFUM & K i Danmark

En gudstjeneste skal være højtidelig og tilgængelig. Det skal være stedet, hvor der er plads til at høre de allerstørste ord fra Gud. Og det skal være stedet, hvor vi selv siger de største ord, der kan komme ud af vores mund.

Samtidig skal gudstjenesten være tilgængelig for alle uanset store forkundskaber eller tradition for kirkegang. Hvad *gør* vi reelt sammen med de børn, vi møder i kirken? Og hvordan står det til med alt det, der foregår omkring kirken, i sognegårdene? Min oplevelse er, at der mange steder ikke er plads til, at mennesker kommer ind lige fra gaden. Er der for eksempel plads til beskidte børnestøvler i din kirke? Er der plads til og noget for drengene, der populært sagt har ild i røven?

Plads til børns store fantasier

For KFUM og KFUK er især to ting vigtige: *Den ene* er, at gudstjenesten skaber et så stort rum, at der bliver plads til det, der er anderledes end dagligdagens rytmer. Der skal være plads til børns store fantasier, den unges eksistentielle tanker, den voksnes meningsinput i et trivielt arbejdsliv og den ældres forestillinger om døden. Det er stjerne-nødvendigt, at kirken er åben for mennesker, som de og deres dagligliv er.

KFUM og KFUK er i særlig grad optaget af, at børn og unge føler sig velkommen i kirken og bliver fortrolige med kirkens budskab. Og det gør de, hvis vi møder dem der, hvor de er, og med det, de er optaget af. Dermed bliver sætningen 'what's in it for me' kirkens grundlæggende kommunikations- og eksistensvilkår i 2014, og dermed får kirken brug for større skarphed i sin kommunikation og

sit budskab. Dertil bidrager vi gerne med vores erfaring med at møde børn og unge i nye rum, med evangeliet og sjove aktiviteter.

Alle præster kender til, at man ved de kirkelige handlinger får sagt noget med relevans, noget rigtigt og dermed troværdigt om det liv, der er levet eller skal leves. Siges der noget troværdigt om det kendte liv, lyttes der til den evangeliske fordring, udfordring og input. Og omvendt: hvis ikke der siges noget troværdigt om det liv, vi kender, er der ingen, der ønsker at lytte til det, vi ikke kender.

En undersøgelse viste, at cirka 80 procent af dem, der som voksne kalder sig kristne, har hørt evangeliet som børn. At plante et kim hos barnet er dog ikke argumentation nok til, at vi skal forkynde. For vi kan, vil – og *gør* – mere end det. Folkekirken har et ansvar for at være kirke for børnene, og vi har et fælles ansvar for, at børnene ved og mærker, de kan tro på Gud – og at Gud tror på dem. Et barn er et fuldent og helt menneske, der består af krop, sjæl og ånd, som KFUM og KFUK's logo også symboliserer. Det er ikke bare noget, der er på vej til at blive voksent. Og børn forstår måske i højere grad end voksne med alle sanser, derfor skal vi have fokus på de forskellige læringsmetoder og have alle sanser i brug. Børn er umiddelbare og nysgerrige, og de forstår evangeliet på en måde, som vi voksne kan lære noget af – de kan ligesom fornemme det væsentlige. Måske vi som kirke ligefrem også kan bruge den viden og erfaringer i forhold til at blive relevant for flere voksne?

I KFUM og KFUK vil vi gerne være kirkens forlængede arm ud i samfundet: En arm, der er kir-

200 kirkegængere var samlet da tre folkekirkesogne og baptistkirken gik sammen om friluftsgudstjeneste i Skanseparken i Nørresundby 2. pinsedag den 9. juni 2014. Foto: Christian Roar Pedersen.

ke i samfundet, og som også viser og bruger den traditionelle kirkebygning. Men ikke uden også at udfordre formen, indretningen, kommunikationen, musikken og salmerne i den traditionelle gudstjeneste. Ligesom Sigurd Barrett, der har forstået at bringe ny kvalitetsmusik ind i kirken, som børnene forstår og elsker.

De gamle kirkers kalkmalerier kan siges at være tænkt som formidling til de kirkegængere, der ikke kunne læse. Som følge af reformationen er de fleste kalkmalerier blevet malet over, fordi kirkegængerne nu skulle lytte og forstå, hvad der blev sagt. Det blev der er 'lytte-kirke' ud af, som i ringe grad har øje for, at mennesker lærer med mange andre sanser, end lytte-sansen. En del kirkerum fremstår i dag som et decideret uegnede rum for børn. I mange kirker er barnet nærmest lukket ind i et lille "bur" mellem to høje bænke og har kun mulighed for at se, hvad der egentlig sker, hvis det kravler op og går rundt på bænkesæder eller går ud i gangen. Med deres beskidte støvler ... Kun-

sten på væggen kunne også godt udfordres – både i stil og placering.

Kød og krop på kirken

Ét blandt mange eksempler på, hvordan vi i KFUM og KFUK forsøger at forkynde til børn, er vores mobile og meget populære børnetrailer, som hjælper vores lokalafdelinger med at lave aktiviteter og være synlige ved events i byen, på torvet, på markeder. Vi har gennem mange år også arrangeret børnefestivaler, hvor kristendomsformidlingen får primetime på scenen om formiddagen, hvor børnene er mest friske. Her er alle sanser i brug, med film lavet specielt til anledningen og vist på storskærm, med snak, dialog og drama på scenen, og med aktiviteter i små grupper på halgulvet, hvor ledere og børn leger, udforsker og snakker om et emne eller en historie fra Bibelen. Vi holdt sidst vores store landsdækkende børnefestival i april 2014, hvor vi satte deltagerrekord. Og vi har en drøm om et endnu tættere samarbejde med folkekirken, så endnu

flere børn får kød og krop på kirken. Det handler kort sagt om at tilbyde aktuelle, relevante og nærværende oplevelser og om at møde børnene, hvor de er. Ikke kun fysisk, men også mentalt. Børn er, i mere eller mindre grad afhængig af alder, optaget af spørgsmål om at høre til, at være accepteret og være god nok, at have venner og gode legeskammerater, og af de store, eksistentielle spørgsmål: hvem er jeg, hvad kommer jeg af, hvor skal jeg hen? Netop at tage udgangspunkt i de spørgsmål, når vi møder børn med evangeliet, er så vigtigt for os, at de er udgangspunkt i vores Kristendomsprofil, som er bygget op omkring syv "statements", blandt andet "Dig, Gud og verden – I hænger sammen", "Du er værdifuld som du er" og "Forskellighed er en rigdom". Alle skal mødes i og med deres forskellighed, hvilket vi også forsøger at afspejle i vores tre maskotter; Rune, Rikke og Rasmus, som hver især repræsenterer forskellige typer.

Gøre-fællesskaber

Det andet, vi i KFUM og KFUK er optaget af at styrke sammen med folkekirken, er at skabe *gøre-fællesskaber*. Lad mig forklare: At børste tænder, at spise, at sove, at gå på toilet, at lave mad, at gå ud med skraldespanden – det er sådan, vi lever livet. Livet er først og fremmest konkret. Vores tid er imidlertid præget af, at livet gøres abstrakt – og dette ofte allerede, mens børnene stadig er børn. Skolegang, job så vel som store dele af fritiden er præget af processer, kommunikation og performance.

Mit fundamentale udgangspunkt er, at mennesker gerne vil *gøre* ting sammen. Når vi gør ting sammen forstår vi hinanden – eller måske mere præcist: når vi gør ting sammen, rækker vi ud over det vi ikke forstår ved hinanden, og mødes i det fælles tredje. Især mange drenge og unge har det svært med manglen på det konkrete i grundskolen og den vigende efterspørgsel efter håndværksmæssige færdigheder. Og alt for mange lander som det,

vi kalder 'utilpassede unge' på gaderne med alt for store skydevåben. Curlingforældre, mødre der ikke kan give slip på deres sønner, krakellerede fædre-forbilleder, uprofilerede rollemodeller osv. kunne være en del af årsagerne.

Danskerne anno 2014 higer efter at gøre noget. Hvis ikke man kan gøre noget i kirken, så gør 'den almindelige dansker' noget et andet sted. Så enkelt tror jeg, at det er.

Hvis det er rigtigt, kunne den opmærksomme kirke/menighedsråd formulere sin vision sådan: 'vi vil være en gøre-kirke, der gør en forskel i vores sogn'. Det vil sige en kirke, hvori og hvorudfra mennesker kan gøre en hel masse af det, de gerne vil. Og nej, ikke 'gøre' forstået som gerninger, der har betydning for, hvordan Gud ser på os. Ud fra en god luthersk forståelse er det nemlig heldigvis ude af vores hænder at styre ham. Jeg argumenterer blot for at tænke kirke ud fra det grundlæggende perspektiv, at mennesker skaber sit liv, får sin identitet og bliver klogere ved det, det gør. Lige præcis den pointe kan ofte synes en luthersk kirke fjern.

Løsningen er at *gøre* noget mere sammen, også i kirken. Folkekirken skal have praktiske gøre-fællesskaber, der tiltrækker børn, og hvor de kan mødes om det fælles tredje uden for deres egen person. Den fælles interesse, passion eller opgave. Det giver stærke fællesskaber. Hvis man gør, bliver det, man siger, troværdigt, og det går an at bruge de allerstørste ord: fællesskab, venskab, retfærdighed, kærlighed.

Troværdige voksne

Det fører mig videre til et andet grundelement i KFUM og KFUK, nemlig frivilligheden og børns møde med troværdige voksne, der tør sætte sig selv på spil i formidlingen af evangeliet og Bibels fortællinger. Børn skal ikke belæres om store teologiske dogmer eller moralbegreber. Børn skal møde kristendommen i den overflod af billedstærke fortællinger, som Bibelen rummer. For at

Spillemandsmesse i Sennels kirke. Foto: Lars Dahl Nielsen.

tage en gammel travet, er fortællingen om den barmhjertige samaritaner jo fantastisk til at indramme næstekærligheden, og alle kan forholde sig til den. Hvilken voksen dansker husker ikke at have hørt den historie på et tidspunkt i løbet af sin barndom og kan formulere det grundlæggende budskab i fortællingen? Et enkelt eksempel fra vores egen KFUM og KFUK-verden er, at vi for nylig har lanceret en "myldreplakat" i bedste Find Holger-stil, hvor børnene møder vores tre maskotter i en lang række situationer, hvoraf mange henviser til bibelske fortællinger. Der er en, der fanger to fisk, mens bageren bager fem brød. Hvor maleren har taget sig et hvil på taget. Hvor en bedstefar har taget barnebarnet med på kirkegården. Og så videre. Myldreplakaten er tegninger af en by i 2014, hvor de kristne grundfortællinger indgår i bylivet. Kristendom hører til i den tid og den by, hvor vi bor. Kristendom er ikke en by i Rusland. Det er dét, der for KFUM og KFUK er den helt centrale pointe og opgave i kristendomsformidling og forkyndelse.

Så børn skal fortælles fortællinger! De store fortællinger fra Bibelen, fortællinger om vores liv fortalt af en troværdig voksen. Vores erfaring er, at den vigtigste årsag til, at børn (og andre) kommer i kirken eller hos os er, er de møder en, der har noget på hjerte og vil dele ud af det. I forhold til det kommer alt andet i anden række.

Hvor er den unge frivillige i folkekirken?

Det frivillige arbejde er en vigtig rygrad i folkekirkens menighedsarbejde, og udviklingen i antallet af sognemedhjælpere og præster, der involverer frivillige, er stigende. Vi vil gerne tage lidt af æren for den udvikling, ligesom vi også gerne tager lidt af æren for udviklingen i antallet af ungdomspræster i Danmark. I hvert fald har vi på mange forskellige fronter arbejdet på den udvikling. Frivillighed er hele grundlaget for vores bevægelses arbejde, og derfor har vi en særlig viden og erfaring med, hvordan unge motiveres til at gøre en forskel. En viden, vi gerne bringer mere i spil i samarbejde med folkekirken.

Konfirmander synger gospel, Arden kirke. Foto: Lars Horn/BAGHUSET

For hvis jeg skal være lidt provokerende, er grundtypen på en frivillig i folkekirken stadig en kvinde over 60. Hvor er den unge frivillige fyr i 20'erne, ildsjælen, der brænder for at lave sjove aktiviteter og nærværende forkyndelse for børnene i folkekirken?

Et godt eksempel på, hvordan det kan gøres, finder jeg på YouTube, hvor præst i Gellerup kirke, Niels Hviid, fortæller om de forskellige måder, kirken involverer frivillige på. Eller, som han kalder de frivillige; *medarbejdere*, fordi kirken netop ser alle involverede som medarbejdere, hvad enten de så er ulønnede eller lønnede. For, siger han, når vi er medarbejdere, har vi *medejerskab*. Gellerup kirke har blandt andet en gudstjenestegruppe, som mødes i løbet af ugen, og hvor præsten får input til sin prædiken, og hvor opgaver under gudstjenesten aftales.

Intet er mere loyalitetsskabende og giver så meget ejerskab og fællesskab som at gøre ting sammen. Det skulle den stærkt professionaliserede folkekir-

ke tænke over. Ikke nødvendigvis ved at fyre alle kirkesangere, kirketjenere, organister, kordegne og præster. Men man kunne tænke maksimalt i, hvordan de professionelle kunne bruges til at aktivere andre.

Lad det være naturligt at konfirmander, pårørende, 'almindelige danskere' bidrager med bønner, sang, fortællinger m.m. i gudstjenesten. Pilgrimsvandring, socialt engagement, lave mad sammen, motion- og fysiske aktiviteter – og meget, meget mere.

Bliver der mere æstetiske gudstjenester ud af det? Næppe – men flere, der gør noget, giver mere deltagelse, ejerskab og loyalitet.

Pæne lyttehuse

Hvis vi nu vender blikket mod det, der foregår omkring kirken, nærmere bestemt aktiviteter, der foregår under de tag, vi kalder sognegårde, har vi også et par forslag til udvikling. At der skal

*Konfirmander synger
gospel, Arden kirke. Foto:
Lars Horn/BAGHUSET*

være plads til børn og unge og til aktiviteter ud over gudstjenesten, har i årtier været KFUM og KFUK's holdning. Gennem årtier har vi argumenteret for, støttet og arbejdet for en bred vifte af kirkeaktiviteter og for sognegårdes arbejde. Når der engang skal skrives kirkehistorie over de seneste 50 år i Danmark, vil overskriften sikkert være 'Sognegårde'. Det har været en helt rigtig udvikling. Vi er glade.

Men vi er i stigende grad bekymret for sognegårdene. For mange steder er sognegårdene alt for lutherske: De er pæne 'lytte-huse', hvor man sidder i smukke, arkitekttegnede stole i arkitekttegnede bygninger og lytter til rigtige holdninger fra en foredragsholder. Men sognegårde burde være 'aktivitetshuse' med plads til både at male graffiti, køre go-card og bede et fadervor. Helt i tråd med ovenstående pointer skal også sognegårdene være steder, hvor støvlerne må være beskidte, hvor der er plads til det skæve, og hvor børn og unges liv mødes af troværdige voksne og stærke fortællinger, der kan tale ind i børnenes liv.

Nye bolde i spil

KFUM og KFUK vil som frivilligorganisation også i fremtiden gerne løfte opgaven i at møde børn med evangeliet, både i og omkring kirken. Inden for Folkekirken ser vi i disse år flere kirker, der opretter en eller anden form for børneudvalg, som kan gribe de mange farverige bolde, der kan bringes i spil, og som eksemplet med Gellerup kirke er der mange muligheder for at give flere og flere unge et medejerskab i kirken.

Min opfordring skal derfor være, at endnu flere kirker gentænker frivilligheden og gentænker, hvordan de møder børn og unge. Og vi spiller gerne aktivt med. Vi skal turde sætte høje mål for, hvordan vi vil være børnenes kirke, og huske, at der også skal følge ressourcer med – både økonomiske og pædagogiske. Se, så tror jeg på, vi i skøn forening har taget de første og vigtigste skridt i retning af, at vi også i fremtiden har børn og voksne i kirken, der med mange forskellige sanser udfolder en levende tro.

Aalborg Budolfi Provsti

Af domprovst Niels Christian Kobbelgaard

Barnet og kirken

Jeg glemmer aldrig reklamen for en bank, hvor man ser en lille dreng i et nydeligt jakkesæt med slips og nypudsede sko. Reklamen bar teksten: "De fremsynede vælger Varde bank".

Nu er Varde imidlertid krakket, men det er det forkvaklede syn på barnet som en fremsynet voksen ikke.

"Lad de små børn være", siger Jesus (Mt.19,14). Vi lever i et samfund, hvor barnet nemt reduceres til en potentiel voksen, som vi økonomisk skal have noget ud af.

I den kirkelige undervisning kan vi også nemt reducere barnet til en potentiel troende voksen,

som kirken kan få noget ud af.

"Lad de små børn være".

Vi skal ikke lade dem være i et tomrum, hvor de skal opfinde sig selv. Identitet er nemlig noget ethvert menneske får givet i det menneskelige møde. Et barn kan jo ikke placeres i en kravlegård og filosofere over, hvem det er. Et barn modtager identitet i mødet med forældre, familie og verden – også i mødet med kirken. Men mødet skal være et sandt møde, hvor barnet får lov til at være barn. Kirken er sådan et fri-sted, fordi evangeliet, der forkyndes, favner barnet med en kærlighed, det kan vokse i som menneske.

Forfatteren Erik Knudsen har skrevet digtet: "Når

Salmedans i Margrethe-
kirken.

jeg ser børnene”

”Når jeg ser børnene,
får jeg tårer i øjnene.
Å I små,
hvor tappert I smiler
i vintermørket.

I smalle gader, i sorte huse
leger I tagfat
og drager cirkler af ærligt liv
omkring jeres varme dansende kroppe.
I tænker ikke: Dette kan man ikke byde os!
I synger, griber efterårets faldende blade
og kalder himlens stjerner ved navn.

Men vi, der forfører de små
og påfører dem vore sygdomme,
spærrer dem inde mellem stenmure
og fylder dem med tabeller og størknet liv.
Hvad skal der ske med os?
Hvem skal dømme vore handlinger
og straffe vore forbrydelser?

Er børnene vore dommere,
sande embedsmænd, indsat af Gud,
og ikke som vi, selvudnævnte, selvretfærdige?

Hvorfor dommer de os så ikke,
men løber os i møde med udstrakte arme?”

”Lad de små børn komme til mig, det må I ikke
hindre dem i, for Guds rige er deres. Sandelig
siger jeg jer: Den, der ikke modtager Guds rige
ligesom et lille barn, kommer slet ikke ind i det”.
Uden tvang sætter vi i den kirkelige forkyndende
undervisning hinanden stævne, for sammen at
være børn, der kan vokse i den tro, der meddeler
sig gennem fortælling, sang og leg.

Den nye skolereform og folkekirken i Budolfi provsti

Fra skoleårets start i august 2014 er en ny skolereform trådt i kraft med flere timer i skolen for den enkelte elev til følge. Det har fået konsekvenser for den kirkelige undervisning, i særdeleshed konfirmandundervisningen. I Aalborg kommune har vi haft et godt for-handlingsforløb med skoleforvaltningen. Vi har

PERSONALIA Fratrådte

Sognepræst Hans J.
Hansen, Budolfi Kirke
fratrådt 30. september
2014 med pension.

Sognepræst
Niels Grymer,
Margrethekirken
fratrådt 28. februar
2014 med pension.

Sognepræst Benny Vindelev, Hans Egedes Kirke fratrådt som sognepræst 30. juni 2014 og ansat som projektleder for undervisning for børn og unge.

Gadepræst Loa Mortensen fratrådt 15. august 2014, ansat i andet embede udenfor stiftet.

sammen skabt en rammeaftale om konfirmandforberedelsen, som både skolen og kirken kan være tjent med. Vi har aftalt med forvaltningen, at vi jævnligt mødes, inden rammen skal evalueres med henblik på fornyelse og/eller forandringer. For kirkerne i de fire Aalborg provstier betyder den nye skolereform, at vi skal bryde med gamle vaner, både om forberedelsestidspunkt, indhold og nye arbejdsformer i undervisningen. For langt de fleste sognes vedkommende er det ikke længere to morgentimer om ugen hele forløbet igennem, der er den gængse form. Vi får morgentimer men de suppleres af halve eller hele dage sammen med konfirmanderne, eller - hvis den enkelte præst ønsker det - nogle eftermiddagstimer. Når vaner brydes op, kan man enten begræde de nye tider eller se nye muligheder i dem. Vi vælger det sidste. Nye spændende måder at være sammen på byder sig til. DERFOR har vi i Budolfi provsti, som et samarbejdsprojekt mellem alle provstiets sogne, pr. 1. juli 2014 ansat sognepræst Benny Vindelev som projektleder i provstiet i en fireårig periode. I samarbejdsaftalens paragraf 2 omhandlende formålet med ansættelsen for vores projektleder står der:

Formål

§2 Samarbejdet vedrører ansættelse af en konsulent med henblik på at undervise, rådgive og bistå sognenes undervisere (præster og sognemedhjælpere) i arbejdet med den kirkelige undervisning - bl.a. projektorienteret undervisning og undervisningssamarbejde på tværs af sognene

Vi glæder os meget til samarbejdsprojekt om den kirkelige undervisning i Budolfi provsti. Vi ønsker, at børn og unge i mødet med Budolfi provstis præster og menigheder, må opleve sig værende i et frit livsrum med højt til loftet, fyldt af evangelium med sang og leg. Vi håber at børnene og de unge, som de "sande dommere og embeds-

mænd, indsat af Gud", vil se sig selv som en del af et levende fællesskab, hvor lønnede embedsmænd ikke presser noget ned over dem, men lader dem opleve friheden i at høre til hos Gud og i at være med i den kirke, han har givet os på denne jord.

Folkekirkens hus

Den 1. september 2014 overtager Budolfi menighedsråd den gamle nationalbank, Gammeltorv 4, for i den gamle banks rammer at åbne som "Folkekirkens hus".

På dette sted henvises til den større artikel i Stiftsbogen omhandlende Folkekirkens Hus. Her skal blot nævnes, at huset er hele stiftets folkekirkehus, selv om bygningerne ejes af Budolfi sogn og menighedsråd. I den folkekirkelige lovgivning er det kun et menighedsråd, der må eje noget. Derfor er alt juridisk og økonomisk hæftet op på Budolfi menighedsråd. Projektet er dog et samarbejdsprojekt - økonomisk med de fire Aalborg-provstier og indholdsmæssigt med hele stiftet.

Det er allerede nu ganske overvældende at mærke den interesse, der vises Folkekirkens Hus, naturligt nok mest fra danske sogne, provstier og stifter, men også fra Norge, hvor Kristiansand domprovsti allerede har besøgt Aalborg og gerne vil følge med i udviklingen af Folkekirkens hus. Den nedsatte bestyrelse arbejder nu videre med planer og med kulturstyrelsen (da bygningen er fredet) og med ansættelse af en daglig leder af huset i håbet om at kunne begynde aktiviteter medio 2015.

Styrkelse af studenterpræstearbejdet

Den 1. april 2014 er sognepræst Hanne Dahl blevet ansat som studenterpræst. Med Hanne Dahls fuldtidsansættelse har vi ønsket at styrke studenterpræstearbejdet i Aalborg. Tidligere var Christen Staghøj Sinding ene om at være fuldtidsansat. Nu har vi 2 fuldtidsansatte studenterpræster til

arbejdet blandt de ca. 30.000 studerende.

Væsentlige hændelser i Budolfi provsti

Margrethekirken er blevet renoveret og udvidet. De nye lokaler blev taget i brug 22. september 2013.

Vesterkær kirkes lokaler er blevet renoveret og udvidet. Det blev markeret ved en festlighed søndag den 12. januar 2014.

I skrivende stund er arbejdet med at renovere og udvide lokalerne ved Hans Egedes kirke påbegyndt.

Overtagelse af "Folkekirkens hus" den 1. september 2014.

Gade- og ungdomspræst Loa Mortensen har pr. 15/8 2014 fratrådt sin stilling for at drage til Aarhus som studenterpræst. Loa har stået i et pionerarbejde, som nu skal evalueres af menighedsrådene i provstiet med henblik på, hvordan vi videre griber gade- og ungdomspræstearbejdet an.

Studieuge for præsterne i Budolfi provsti

Budolfi provstis præster samles i Løgumkloster til en studieuge **fra den 24.-28. november 2014**. Kurset handler om "Dåbsteologi" og deltagerne har som forberedelsesmateriale fået udleveret Günter Thomas: *"Was geschieht in der Taufe? Das Taufgeschehen – zwischen Schöpfungsdank und Inanspruchnahme für das Reich Gottes"*.

Budolfi provstiudvalg

Budolfi provstiudvalg består fra den 1. november 2013 af følgende: Peter Stilling (Budolfi), Lars Pedersen (Vesterkær), Ulrik Vesterbæk (Hans Egedes), Dorte Baden (Vejgaard), Henriette Rosendal (præsternes repræsentant), Jens Kristian Sangill (Ansgar).

PERSONALIA

Tiltrådte

Studenterpræst Hanne Dahl, Budolfi Kirke 1. april 2014

Sognepræst Kamma Graversen, Vor Frue Kirke 1. juni 2014.

Sognepræst Pia Merete Ploug Kierkegaard, Margrethekirken 1. september 2014.

Sognepræst Jens Kristian Kristiansen, Budolfi Kirke 1. oktober 2014.

Aalborg Vestre Provsti

Af provst Jens-Anders Djernes

*Svenstrup præstegård.
Foto: Niels Clemmensen.*

Præstegårdene

I Aalborg Vestre provsti har vi de seneste par år haft fokus på præsteboligerne. I den anledning var der et menighedsrådsmedlem, der for nylig sagde til mig, at det undrede ham, at stavnsbåndet blev ophævet for bønderne i 1700 tallet, men ikke for præster. Og ja, sådan tror jeg også nogen præster tænker!

Vi skal dog ikke se bort fra, at det er et ubetintget gode for sognet, at man har præsten boende iblandt sognebornene. Det giver den daglige kontakt og medleven i kirke, skole og samfundsliv, hvor der er mange fællesskaber og berøringsflader. Det er også en gammel luthersk tanke, at man skal kunne få fat i præsten på enhver tid af døgnet, og for de fleste præster bliver det en livsstil, at

man lever sådan, og også oplever det positivt. I cirkulæret om tjenestebolig for Folkekirkens præster hedder det: Ved tjenestebolig forstås en bolig, som et eller flere menighedsråd stiller til rådighed for en sognepræst som led i dennes ansættelsesforhold, og som sognepræsten har pligt til at bo under sit ansættelsesforhold samt fraflytte ved dets ophør.

Det kunne næsten lyde som om, der stilles gratis bolig til rådighed, og det er mange steder stadig den almindelige opfattelse.

Det er dog langt fra tilfældet. Ca. hvert 5. år, bliver boligerne vurderet, og de er, husjemæssigt, kommet rigtig godt med. Boligbidraget bliver fastsat af sagkyndige ved en sammenligning med lejeniveauet på tilsvarende boliger på det private

boligmarked det pågældende sted.

Lidt præstegårdshistorie

Præstegårdenes tilknytning til sognets kirke nævnes første gang i en håndfæstning fra kong Oluf i 1376. På det tidspunkt var en del af de gamle kirker bygget. Præstegården med tilhørende landbrugsjord skulle sammen med bøndernes tiende være præstens eksistensgrundlag.

Ordningen gik åbenbart ikke glat igennem med det samme, for den er indskærpet i andre kongebreve helt frem til 1515, hvor det blev understreget, at præsten skulle have den bedste gård i byen. Det var derfor på landet, at præstegårdene fik den største betydning med den klare placering i centrum af samfundet, med den højest og ofte eneste uddannede person i landsbyen som beboer og med råderet over de bedste jorder. Anderledes så det ud i byerne, hvor strukturen var meget mere uklar.

Præstegården og kulturen

Reformationens oprør mod datidens verdsliggørelse, trak præsten og præstegården meget stærkere ind i den almindelige hverdag, og præstegården blev mange steder en kraftkilde, en normdannende faktor i de mange landsbysamfund og dermed i samfundet som helhed. Kultur og uddannelse blev sat i centrum. Ønskede man en højere uddannelse, så skulle man læse teologi – og den fandtes i præstegården.

Præstegården og sproget

Det danske skriftsprog blev dannet i præstegårdene, længe før skolen fik betydning, og digtning over folkevisens anonymitet er skabt af præster eller teologer frem til Holbergs tid. I det hele taget varede gejstlighedens litterære herredømme lige til Brandes.

(kilde: Flemming Jerk: "Gamle danske præstegårde" – Forums forlag)

Det bedste stuehus i sognet

Min far, der var bonde og mangeårigt menighedsrådsmedlem og provstiudvalgsmedlem på Mors, havde som hovedregel, at præsten skulle bo ligeså godt som den, der havde det bedste stuehus i sognet.

Den tanke er udviklingen for længst løbet fra. Der skyder kæmpe villaer og stuehuse op i landskabet, og det kan de kirkelige forhold slet ikke leve op til, og det vil heller ikke være noget godt signal at sende. I vore dage er det liv, der udspandt sig i præstegårdene, i mange tilfælde, flyttet over i sognegårdene, og det er godt for både sognet, og for præstefamiliens privatliv.

Men når nu en præst har pligt at bo i sognets præstebolig, så må menighedsråd og provstiudvalg i fællesskab sørge for, at boligerne er velholdte, velfungerende, og kan danne en god ramme for en præstefamilies liv. I Aalborg vestre provsti har vi de seneste år stort set været omkring alle 9 tjenesteboliger, eller vil komme det i nærmeste fremtid.

I 2013/14 er 3 boliger renoveret i forbindelse med præsteskitte og Svenstrup og Bislev står for en

Nørholm præstegård.
Foto: Niels
Clemmensen.

PERSONALIA Fratrædt

Sognepræst Inge
Frandsen, Godthåb
Pastorat, 1. februar 2014

PERSONALIA

Tiltrådte

Sognepræst Annelise Skjerning Hejlskov, Farstrup-Lundby-Storø Ajrstrup Pastorat, 1. december 2013

Sognepræst Elisabeth Hildebrand, Nørholm Pastorat, 15. december 2013

Sognepræst Susanne Rytter Karamperis, Godthåb Pastorat, 1. februar 2014

gennemgribende renovering i 2014/15. Kan det samtidig lykkes at gøre boligerne lidt ”grønnere” vil det kun være godt.

Energien og kirkegårdene

I provstiet har vi i 2014 arbejdet bredt med tema-møder med deltagelse af menighedsråd og medarbejdere indenfor de respektive områder. I foråret havde vi besøg af Kirkeministeriets klima-og energi konsulent Poul Klens Larsen for at fortælle om kirkers isolering og optimering af varmestyring. Noget som har medført konkrete tiltag på energiområdet, og vi vil, som nævnt, gerne gøre kirker og præsteboliger lidt ”grønnere”. I efteråret afholdtes en temadag om kirkegårde, hvor meget er i forandring. Derfor var det aktuelt med et emne om bl.a. den fremtidige udvikling af kirkegårde – hvor er vi på vej hen?

Kirke-maraton

I Aalborg vestre provsti er vi begyndt på et Kirke-maraton, hvor vi i løbet af de næste 3-4 år skal nå rundt til alle provstiets 17 kirker.

Her skal vi have en kort præsentation af præster, øvrige ansatte og menighedsrådet, så vi bedre kan sætte ansigter på hinanden. Samtidig skal vi kort høre om den enkelte kirkes historie, synge et par sange samt, ikke mindst, skal der være tid til en snak over en kop kaffe.

Kirke-maraton ligger fra 16.30 – ca. 17.30 og det er det enkelte sogn, der tilrettelægger, hvordan man vil gribe det an.

Dåbsoplæring i Svenstrup sogn

Af Anna Sofie Bielefeldt, sognepræst Svenstrup-Ellidshøj

Svenstrup sogn ligger i den sydlige del af Aalborg Kommune. Her bor 5500 mennesker.

Og sognet vokser. Kun 10 kilometer til Aalborg C og motorvej lige til døren gør det attraktivt for

Jane og Michael Skou-Pedersen med børnene Jonas og Cecilie.

mange yngre familier at bosætte sig i byen. Kirkelivet i sognet afspejler byens udvikling.

I de seneste år har præst og menighedsråd i fællesskab taget initiativer til at gøre kirken til alles kirke, også børnenes.

Det betyder, at der er både baby-salmesang og tumlinge-sang i kirken en gang om ugen, ligesom der jævnligt holdes spaghetti-gudstjenester, og skolebørn i 3. klasse indbydes til at være mini-konfirmander.

Jeg har mødt en af byens mange børnefamilier til en samtale om kirkens tilbud til børn.

Det er Jane og Michael Skou-Pedersen, og deres to børn, Jonas på 9 og Cecilie på 7. Jane er pædagog, Michael er VVS-tekniker.

Michael fortæller: ”Jeg hørte fra en kollega om det, der hedder spaghetti-gudstjenester, og vi talte så om, Jane og jeg, at det kunne måske være sjovt

at prøve at være med til. Vi synes, det er vigtigt, at vores børn får troen med i deres liv. Troen på at der er én der passer på os, og at vi har noget at gribe fat i. Vi beder selv fadervor med børnene om aftenen på sengekanten, for det giver en god ro og en god afslutning på dagen, men...” - Jane falder ind: ”Vi vil også gerne have, at børnene lærer nogle af bibelens historier at kende, men hvad bliver det lige til i en travl hverdag...”

”Så,” fortsætter Jane og Michael, ”vi prøvede at tage til en spaghetti-gudstjeneste. Og det blev en rigtig god oplevelse, og derfor har vi været med mange gange efterhånden. Spaghetti-gudstjenesterne er korte, varer 20 eller 25 minutter, lige præcis så langt som vores børn kan klare. Til spaghetti-gudstjenesterne kommer kristendommen i børnehøjde, og fortællingerne bliver fortalt så børnene kan forstå det. Vores børn er meget optaget af at følge med og lytte, og vi skal ikke tuse på børnene, der er plads til dem, og der bliver som regel også leget en leg som børnene er med i. En leg som på en eller anden måde har tilknytning til den historie, der er blevet fortalt. De får en oplevelse af at kirkerummet er rart at være i, og det er et godt udgangspunkt for deres tro fremadrettet.”

Da Jonas gik i 3. klasse fik han tilbud om at være mini-konfirmand.

”Først,” siger Jane, ”synes vi det var tidligt, vi vidste ikke, at man kunne være mini-konfirmand og vidste ikke hvad det var, og havde tænkt, at der var længe til det der med konfirmand og konfirmation – vores dreng var jo ikke engang blevet 9! Men vi læste brevet om at være mini-konfirmand godt igennem, og Jonas blev meldt til, og han var meget glad for at være med. Han synes, det var både hyggeligt og spændende. Og,” siger Jane, ”det er jo godt, at børnene møder bibelens fortællinger, mens de har et åbent sind og er gode til at lytte.” Og hun tilføjer – ”Jonas kunne godt tænke

sig at have været mini-konfirmand mange flere onsdage!”

Jonas er ved at være for stor nu til spaghetti-gudstjenesterne.

Der kunne måske godt være nogle hverdagsgudstjenester for de lidt større børn, taler vi om. Hvor den afslappede stemning fra spaghetti-gudstjenesterne bevares.

Den traditionsrige og højtidelige søndagsgudstjeneste er ikke et relevant tilbud lige nu. Det vil bare give frustrerede børn og dermed frustrerede forældre, at gå til søndagsgudstjeneste. Det er ikke til glæde for nogen.

For familien Skou-Pedersen har det været meget positivt at opleve, at deres kirke også er for børn. De havde ikke på forhånd nogen forventninger om det. Men det har gjort det nemt at give børnene mulighed for at møde kirken og troen på en god måde, og dermed give børnene et tilhørsforhold til deres kirke.

Aalborg Nordre Provsti

Af provst Ole Rysgaard Madsen

PERSONALIA

Tiltrådt

Sognepræst kb. Jessie Jørgensen, Vester Hassing pastorat, fra 1. april 2014.

Fratrådt

Sognepræst Peder Skamris Pedersen, Nørresundby, 30. september 2014.

Stormøde 24/10 2013

I efteråret inviterede provstiudvalget i lighed med andre i stiftet til et visionsmøde om den fremtidige udvikling i provstiet, med særlig fokus på det kirkelige arbejde.

Et af omdrejningspunkterne for aftenens drøftelser var et udvidet samarbejde. Mange af ideerne fra denne aften har senere været drøftet videre i menighedsrådene og blandt præsterne.

Denne proces er stadig i gang. Forandringer tager tid, og en af udfordringerne består i at fastholde, at samarbejde ikke kun skal være om rent praktiske forhold, men også gerne skal handle om at udvikle det kirkelige liv og give gode vilkår for ”liv og vækst” i bred forstand.

Kursus for provstiets præster

Gennem de sidste 10 år har provstiets præster med jævne mellemrum deltaget i fælles kurser. Dette har både et fagligt sigte: at fremme den teologiske fordybelse og samtale og et kollegialt sigte: at fremme samarbejdsrelationerne mellem præsterne og dermed sammenhængskraften i provstiet i bredere forstand.

Ud over små kursusindslag ved møder for præsterne er det intentionen at tage af sted en hel uge hvert 3. år. Heldigvis har menighedsrådene været villige og i fællesskab vedtaget, at provstiet kan bruge de nødvendige midler i den forbindelse.

Fra Luther til ledelse?

I slutningen af februar drog provstiets præster på en uges kursus på Folkekirkens Udviklings- og Videnscenter i Løgumkloster. Det blev et godt

kursus med det forventede gode og udbytterige samvær, fagligt såvel som kollegialt.

Kurset bar titlen ”Fra Luther til ledelse?” og rummede en besindelse på det lutherske grundanliggende og hvordan det gøres gældende i dag, samt drøftelser omkring ledelsesbegrebet i folkekirkens sammenhæng, sådan som det ser ud set fra præsternes synsvinkel.

Vi brugte bl.a. en del tid på overvejelser omkring præstens rolle som teologisk leder – altså hvordan præsten som fagperson med sin viden og erfaring bedst kan bidrage til, at der sker en drøftelse af og sættes en retning for det kirkelige arbejde. Det gælder såvel i det enkelte sogn som i samarbejdet mellem sogne og præster.

Visionsarbejdet fortsættes

Den sidste dag på provstikurset arbejdede præsterne i de 3 grupper, provstiet er inddelt i (Nord, Øst og By), videre med resultatet fra visionsdagen i oktober. Hver gruppe arbejdede med et eller flere af de temaer, der var kommet frem i drøftelserne dér.

Dette arbejde fortsætter efter at vi er kommet hjem. Som det mest ”vidtgående” har de 6 præster i øst-gruppen nu fået biskoppens tilladelse til at indlede et egentligt team-samarbejde på tværs af sognegrænserne, bl.a. om gudstjenesterne. I første omgang er der tale om et forsøg, der skal evalueres i sommeren 2015.

Byggeri

De senere år har det stået klart, at der i et par af provstiets sogne var et problem i forhold til præ-

stens kontor i præsteboligen.

I Sulsted pastorat overvejede man først en udbygning af den eksisterende præstebolig i Vestbjerg, men dette blev hurtigt opgivet. Menighedsrådet kunne heller ikke i lokalområdet finde en anden eksisterende bolig, der egnede sig til formålet, og det er derfor besluttet at bygge en helt ny præstebolig. Byggeriet forventes afsluttet i efteråret 2014. I Vester Hassing pastorat kunne den eksisterende dobbeltgarage ombygges til præstekontor og der er i stedet etableret en dobbelt carport med tilhørende redskabsrum til præsten. Dette arbejde er afsluttet i sommeren 2014.

I Vester Hassing havde man ligeledes et problem med sognegården, hvor det meget minimalistiske tekøkken slet ikke kunne klare opgaverne i forhold til de mange arrangementer i sognet, og hvor der også manglede depotplads. Disse udfordringer er nu løst med en tilbygning til begge ender af den eksisterende sal. I samme omgang har man fået lavet et separat kontor til sognemedhjælperen.

Dåbsoplæring

Dåbsoplæring - afslappet og socialt

Dåbsoplæring kan praktiseres på mange måder. Men hvordan få kontakt? Hvordan få succes? Hvordan gøre det til en god oplevelse for både børn og forældre?

I Nørresundby sogn har man fået den gode ide én gang om året i maj måned at invitere elever fra skolernes 2. klasser til at deltage i et musical-projekt, hvor de mødes tre gange i alt og derefter opfører en musical i forbindelse med sæsonafslutning for spaghettigudstjenester.

Dermed er kontakten også oprettet forud for juniorkonfirmandundervisningen i 3. klasse. Rigtig mange deltager i denne spaghettigudstjeneste. Det hænger sammen med, at både den faste "spaghetti-menighed" og 2. klassernes familier

deltager.

"VI VIL IND"

Ove Nørhave, journalist, næstformand i Nørresundby Menighedsråd, og som forælder mangeårig bruger af kirkens undervisningstilbud og gudstjenestetilbud til børn gør det konkret og tager os med

helt tæt på:

"Vi vil ind, vi vil ind i Jeriko. Men hvordan skal vi komme derind? Vi vil ind, vi vil ind i Jeriko. Men hvordan skal vi komme derind?"

Elever i 2. klasse fra Skansevejens Skole og Solsideskolen i Nørresundby – glade, entusiastiske og nogle af dem stadig mere løst dansende – er godt

Spaghettigudstjeneste i Nørresundby kirke. Foto: Peter Halskov.

i gang med at genfortælle historien om Moses og ørkenvandringen og den brændende busk og de 10 bud og Jerikos mure – alt sammen ved hjælp af en af sangene fra “Sigurd fortæller bibelhistorier”. Eller mere præcist sangene fra Sigurds bibelmusical “Den store Moses”.

Fra sin plads på kanten af prædikestolen kommer Snapper fra Sigurd-universet fra tid til anden med kommentarer og spørgsmål til historien, og til sidst bliver alle børnene kaldt frem til et ekstranummer. Den med Jerikos faldende mur én gang til. Rundt om i Nørresundby Kirke sidder over 100 børn og forældre og bedsteforældre (og andre voksne og halvvoksne) og følger spaghettigudstjenesten en grålig, regnfuld mandag eftermiddag, og efter lidt over en halv times sang og musik, fortælling og til sidst fælles fadervor og velsignel-

se – venter der dem alle sammen, ikke spaghetti, men pizza i det nærliggende kirkecenter.

Forældretanker

Over det første stykke pizza har en af forældrene, Emilie Kallehauge, mor til tre børn – Anton på to år, August på fire og Raja på syv – gjort sig tanker om spaghettigudstjeneste og andre former for dåbsoplæring.

- Jeg forbinder ikke denne her slags børnegudstjenester så meget med kristendom og Gud, men ser dem egentlig mere som en del af en meget gammel tradition. Som en del af den kultur, som vi har her i landet, og som vi er opvokset med. Det handler mere om værdier og om ideen bag end om Gud. Emilie Kallehauge er også meget bevidst om, at spaghettigudstjener og andre tilbud til børn og

*Spaghettigudstjeneste
i Nørresundby kirke.
Foto: Peter Halskov.*

deres forældre er med til at skabe en mere naturlig og afslappet tilgang til kirken.

- Det bliver ikke så alvorligt og højtideligt, som det ellers godt kan være, tilføjer Emilie Kallehauge, som har fulgt babysalmesang gennem fem år, og som så vidt muligt sørger for at komme til spaghettigudstjeneste hver gang. Nørresundby Kirke byder indenfor.

Hun hæfter sig ved, at en del af børnene, der deltager, kender hinanden fra netop spaghettigudstjenester.

På børnenes præmisser

En anden af de trofaste forældre er Rikke Løfberg, mor til to børn - Tobias på 6 år og Sofie på 10. Sammen med børnene kommer hun jævnligt til spaghettigudstjenester – og hun lægger særligt vægt på det afslappede præg, der er over den slags arrangementer.

- Det er noget helt andet at komme her en mandag eftermiddag klokken 17 sammenlignet med at skulle stille til højmesse søndag formiddag klokken 10. Her er der ikke noget med at skulle sige "schyy" og "sid stille" hele tiden. Det foregår meget på børnenes præmisser, og det er populært - ofte er det også børnene selv, der spørger, om vi ikke skal af sted. De vil meget gerne være med.

- På den måde, tilføjer Rikke Løfberg, er der noget meget socialt ved børnegudstjenesterne, børn lærer andre børn at kende eller har deres venner med, og for forældre er der også en rent praktisk funktion ved spaghettigudstjenesterne, for samtidig med at børnene bliver underholdt, har vi også fået løst "problemet" ved at skulle finde på aftensmad dén dag.

Døbefont, Sulsted kirke. Foto: Niels Clemmensen

Aalborg Østre Provsti

Af provst Christian Bjørn Krüger

PERSONALIA Tiltrådt

Sognepræst Christian Bjørn Krüger, Skalborg, udnævnt til provst for Aalborg Østre provsti 1. januar 2014.

Sognepræst Lykke Ida Fugl Wester ansat i Sønder Tranders 1. august 2014.

Ny provst

1. januar 2014 blev jeg ansat som provst for Aalborg østre provsti og som sognepræst i Skalborg pastorat. Der har selvsagt været en hel del nye ting at forholde sig til, men med en dygtig og arbejdsom sekretær Bente Melchiorsen ved min side fastholdes overblikket.

For et år siden lancerede Folkekirkens Institut for Præsteuddannelse en ny uddannelse for nyudnævnte provster fordelt over tre perioder med i alt 8 moduler over tre år. Udover at være blevet tilknyttet en vejlederprovst i forløbet, er uddannelsen baseret på at klæde den nye provst på; Dels i forhold til konkrete provstimæssige opgaver, som de typisk fordeler sig over et år, dels i forhold til ledelsesudvikling og strategi og dermed større professionalitet i ledelsesudøvelsen. Udover internatkurser, hvor vi får lejlighed til at knytte kontakter og sparre med hinanden, skal der også arbejdes med en til to konkrete projekter – gerne i samarbejde med biskoppen. Det kan være en større samarbejdsopgave i provstiet, en økonomisk udfordring eller en organisatorisk forandring.

Besøg i sognene

I løbet af foråret har jeg besøgt præsterne og menighedsrådsformændene i provstiet. Det var meget positivt og vi fik lejlighed til at hilse på hinanden og få forventningsafstemt samarbejdet. Provstiet har i en længere periode været dækket med god bistand fra Aalborg vestre provsti, og det har således været ønsket rundt omkring i sognene at den nye provst viste sig med ærmerne smøget op.

Friluftsgudstjeneste Kristi Himmelfartsdag

For 5. gang er kirkerne i provstiet gået sammen for at arrangere en festlig gudstjeneste Kristi Himmelfartsdag i Lundby Bakker. I år var der over 200, som havde valgt det dejlige vejr til at tage i skoven. Udover en række præster til at forestå såvel det praktiske forud, såvel som selve afviklingen på dagen var der over 100 medvirkende bestående af kor, organister samt NordVestJysk Brass Band. Dertil kom de mange frivillige sceneopstillere, kaffebryggere m.m. Det er bestemt en tradition, som er kommet for at blive.

Præster – de går og kommer

Palmesøndag var der afskeds gudstjeneste i Gug kirke i anledning af, at Marie Kirketerp havde fået ansættelse i Brønderslev provsti. Det er en fuldtidsstilling med 50% som sognepræst ved Hjallerup kirke og med 50% som diakonipræst i provstiet. Pr. 1. august er Lykke Ida Fugl Wester ansat som ny sognepræst i Sønder Tranders pastorat. Lykke Wester som kommer fra en stilling som sognepræst i Vojens-Jegerup-Maugstrup pastorat blev indsat ved en festlig gudstjeneste både i Sønder Tranders og Gug den 17. august. Pinsedag den 8. juni blev Anette Melbye Madsen indsat som 50% overenskomstansat sognepræst i Skalborg kirke med bistandsforpligtelse til provsten; udover det varetager Anette Melbye Madsen også 50% i Romdrup-Klarup pastorat.

APV

Der har været afholdt APV i provstiet. I den forbindelse har jeg haft en tæt og godt samarbejde

Anne Marie og Martin Nedergaard med børnene Christian, Jacob og Nikoline.

med sognepræst i Gug-Sønder Tranders, Line Vesterlund, som på et præstesamråd i februar blev valgt som ny sikkerhedsrepræsentant.

Samtale med børnefamilie

Sognepræst Lise Lundgreen, Romdrup/Klarup pastorat i Aalborg østre provsti

En eftermiddag lige efter forårets konfirmationer mødtes jeg med Anne Marie Nedergaard, som flyttede til sognet med sin familie i 2001. I år har der været konfirmation af familiens ældste dreng, Christian, og Nikoline har på sin mellemste bror, Jacobs, anbefaling været minikonfirmand. Jeg kender altså familien godt, og vi har aftalt en samtale om forventninger til og deltagelse i kirkens undervisning og dåbsoplæring. Det viser sig, da vi kommer i gang med snakken, at Anne Marie har en baggrund med bedsteforældre, som var Syvende Dags Adventister. Dette gjorde hendes egne forældre oprør imod, så hun er vokset op med en opposition til eller en vis

ligegyldighed overfor folkekirken. Så Anne Marie er ikke døbt som spæd, men besluttede sig for at blive døbt som 12-årig sammen med sin søster. Det blev altså folkekirken, der i sin tid skabte den ramme, Anne Marie kunne være i. "Folkekirken er rammen om familiebegivenheder som dåb, konfirmation, bryllup og begravelser, og fx ved højtiderne kan jeg godt lide at komme i kirke", siger Anne Marie. Men der må altså gerne være en anledning.

Da Anne Marie og hendes mand Martin fik børn, blev de døbt som små. Og Anne Marie fremhæver Dåbspakken som en rigtig god hjælp, da børnene var små. Der blev skabt et ritual med fadervor og godnatsang, når børnene blev lagt i seng. Et ritual som ikke bliver brugt mere, fordi børnene er større.

"Vi forældre gør ikke så meget, som vi måske burde gøre, men med en konfirmand og en minikonfirmand i huset, bliver man hjulpet lidt på vej," siger Anne Marie.

Fratrædt

Sognepræst Marie Kirketerp, Sønder Tranders, er fratrædt den 15. april 2014 og ansat i Hjallerup pastorat, Brønderslev provsti.

Anne Marie Nedergaard uddyber: ”Det er svært at omsætte ønsket om at give sine børn et forhold til kirken, når man har en travl hverdag, og det ikke ligger øverst i ens egen rygsæk. Derfor er det særlig vigtigt med minikonfirmand- og konfirmandundervisning”. Her får man igen rettet fokus mod kirken, og man skal forholde sig til det at komme i kirken og gå i kirke.

Det giver også anledning til en snak med børnene, når de kommer hjem fyldt med oplevelser og spørgsmål. Der er naturligvis ikke svar og forklaringer på alt, men man får mulighed for at tale med børnene om, hvad man tror på, om liv og død, om at have et sted at finde trøst.

I sognet er der nu både babysalmesang og musikalsk legestue for de mindste, hvilket ikke var tilfældet, da Anne Maries børn var små. Men Anne Marie kom, når der fx. blev arrangeret dukketeater for de mindste i kirken. Og i dag kan også de store konfirmander have det sjovt med at være med til Kirke og Spaghetti.

Det er vigtigt for Anne Marie at give den kristne tro videre, og ”når man ikke selv kommer så stabilt, får man fat i det med kirken alligevel ved at hægte sig på tilbuddene til børnene”. For hende har det i særlig grad været minikonfirmand- og konfirmandundervisning, der har gjort en forskel.

Pinsemorgenvandring fra Sejlflod Kirke om morgenen den 8. juni 2014. Storvorde-Sejlflod Pastorat havde inviteret kirkegængerne på en guidet tur i naturen ved kirken. Bagefter var der morgengudstjeneste. Foto: Merete Aarup-Kristensen.

Brønderslev Provsti

Af provst Yvonne Alstrup Nielsen

Det handler om at forklare, spille, lege og synge budskabet...

Tine Baandhagen fra Gerå

"Mine forventninger er, at børnene lærer, at alle er velkomne i kirken, og at det er et rart og lærerigt sted, som man får lyst til at være i og komme i hele livet igennem. På nuværende tidspunkt synes jeg ikke, der mangler noget – præsten formår at forklare, spille, lege og synge budskabet på "børnesprog", hvilket også er godt for os forældre at høre. Det gør det nemmere for os næste gang, man får spørgsmål for børnene, som er lidt svære at forklare.

Især en af de første børnegudstjenester vi var til,

fik børnene hver en sten og lærte betydningen af ikke at "kaste med sten". Min datter har stadig sin sten og vi snakker ind imellem stadig om det og sammenligner med hendes hverdag med begyndende pigefnidder – skønt værktøj for forældrene at få!

Vi er meget glade for kirken, og især vores præst! Selvom jeg har hørt de samme fortællinger i snart 30 år, så formår hun alligevel at slå benene væk under mig og give mig noget at tænke over, når jeg går derfra – især i de hverdags episoder, som hun tager op og bruger i sin prædiken – de sætter ting i perspektiv og giver en anden forståelse for bibelens fortællinger, så det jeg troede jeg vidste, pludselig blev forklaret i nutidens hverdagssprog

– dette gør, at jeg stadig synes, at det er relevant at høre dem, og at det ikke bliver trivielt at komme i kirken. Min datter var meget glad for at være minikonfirmand, og det giver ligeledes nogle gode snakke ved aftenbordet!

Diakoni og fællesskab

Mange steder vil man gerne arbejde mere med diakoni, end man gør i dag. Dette er bl.a. kommet til udtryk i Brønderslev provsti, således at man har dannet en diakonigruppe og her i foråret 2014 har ansat en halvtids diakonipræst til at bistå aktivt i det diakonale arbejde rundt om i de enkelte sogne og på tværs af sognegrænserne i provstiet. Diakoni er på mange måder et udtryk for kirkens fællesskab, der både rækker over sognegrænser og alle andre grænser, da diakonien opstår, når hænder rækker ud og mødes.

Provstiets diakoniudvalg er åbent for alle.

Sogne- og diakonipræst Marie Kirketerp:

Jeg betragter mit arbejde som et samarbejde og vil som noget af det første lære alle provstiets sogne godt at kende. Jeg vil besøge sognene, samtale om diakoni og således finde ud af, hvad der allerede eksisterer af diakonale tiltag, samt hvad der er i hvert sogn af ideer, behov og muligheder.

Denne dialog ser jeg som en afgørende indgang til det videre diakonale arbejde i provstiets mange sogne. Her dannes en platform for motivation og inspiration, og det er min forventning, at der efter samtalerne med sognene samt lokale institutioner

og myndigheder er dannet et overblik, der viser, hvilke diakonale tiltag, det er oplagt at iværksætte, hvor det vil være fordelagtigt at samarbejde på tværs af sognegrænser, hvor det er oplagt at arrangere kursusdage, erfa-grupper etc..

Det første konkrete projekt på tværs af sognegrænser bliver oprettelse af sorggrupper. Flere sogne har iagttaget et behov for sorgarbejdet men ser samtidig, at man ikke er nok til at oprette en gruppe i det enkelte sogn. Således vil flere diakonale tiltag med fordel kunne oprettes i et samarbejde, mens andre naturligt kræver den lokale og nære forankring.

Skolekirketjenesten

Af skolekirkekonsulent og kommunikationsmedarbejder Pia Uth

Pia Uth

Visioner bliver til virkelighed i skole og kommunikation. For tre år siden blev der dannet en række visions-arbejds-grupper bestående af frivillige og menighedsråds-medlemmer i Brønderslev provsti. To af grupperne arbejder med Skole-kirkearbejde og Kommunikation. Begge

grupper prioriterede at kunne ansætte en medarbejder til at føre deres idéer og visioner ud i livet.

Pr. 1. oktober 2013 blev jeg ansat i Brønderslev Provsti i en 30-timers stilling som Skolekirke- og kommunikationsmedarbejder. Jeg

er stolt af at arbejde i et provsti, hvor der tænkes nyt og hvor de nye initiativer føres ud i livet, bl.a. gennem ansættelse af diakonipræst og skolekirke- og kommunikationsmedarbejder.

PERSONALIA Fratrådte

Hanne Puk Hamann Dahl fratrådte som sognepræst i Dronninglund-Dorf pastorat pr. 31. marts 2014.

Tiltrådte

Marie Kirketerp tiltrådte som overenskomstansat sognepræst i Hjallerup pastorat (50 %) og diakonipræst i Brønderslev Provsti (50 %) fra 15. april 2014.

Sara Dommerby Toft tiltrådte som sognepræst i Dronninglund-Dorf pastorat fra 1. juli 2014.

*Minikonfirmander fra
Aså og Melholt.*

Skolekirketjeneste

Kristendomsundskab er et lille fag i folkeskolen med blot en enkelt time om ugen. Og det er ikke det fag, der er flest lærervejledninger til. Min opgave er, at finde og fremstille undervisningsmateriale og være konsulent for lærerne, som fx henvender sig og spørger efter idéer, materialer og gæstelærer til et bestemt emne.

I næste skoleår bliver lærerne indbudt til forskellige events: Der bliver teaterforestillinger og Esbjergevangeliet kommer rundt i hele provstiet, både på skoler og på centrale steder i Brønderslev og Dronninglund. I den forbindelse er der et rigtig godt samarbejde mellem de fem skolekirketjenester i Aalborg Stift, hvor materialer og idéer bliver til gensidig gavn og inspiration.

Kirken og skolen lokalt

I Brønderslev provsti er der god kontakt mellem præsterne og de lokale skoler. Og det samarbejde håber jeg at kunne styrke og udvikle, så de

mange kompetencer og ressourcer der ligger hos medarbejderne (præster, organister og gravere) rundt i sognene, kan blive en del af tilbuddet til skolerne, bl.a. i det, der i skolereformen hedder "Åben Skole".

I den østlige del af provstiet har der i flere år været et påskearrangement for skolernes 4. klasser. Her har præsterne og organisterne været indbydere og praktiske arrangører og her kan skolekirkemedarbejderen bidrage til det fine arbejde med tid til inspiration og videreudvikling.

Gå over sognegrænsen!

Formålet med kommunikation i provstiet er, at knytte de enkelte sogne sammen og ikke mindst lære folk, at de gerne må gå over sognegrænsen efter de arrangementer, de har lyst til at deltage i – men også så de enkelte menighedsråd kan hente inspiration hos andre lokale kirker – fx til arbejdet med spaghettigudstjenester.

Til det formål har vi en hjemmeside www.broenderslevprovsti.dk og en Facebookside, som fortæller store og små nyheder i provstiet og reklamerer for forskellige arrangementer. Hver måned laver jeg en arrangements-kalender, som sendes ud til alle sognene som overskuelig inspiration for folk. Kommunikationsmedarbejderen er også konsulent for sognene, til inspiration og hjælp med konkret kommunikationsarbejde.

Kommunikationsworkshop

I maj måned mødte 20 deltagere fra hele provstiet op for at lære mere om at kommunikere med sognebørnene via aviser, Facebook og hjemmeside. Det var en god oplevelse at mærke at de inspirerede hinanden og hentede erfaringerne fra de andre sogne til noget i den hjemlige kommunikation. Nøgleordet er SYNLIGHED. Hvis man ved, at der sker noget i kirken, er det nemmere at møde op! Og her i provstiet er erfaringen, at især de lokale ugeaviser bliver læst – ikke mindst hvis

der er gode billeder ved artiklerne. Næste workshop kommer derfor - efter deltagernes ønske - til at handle om brugen af billeder og kunsten at tage gode billeder. Absolut relevant, da billeder (af os selv, vores børn og naboer) er det bedste blikfang til artikler i fx aviser og kirkeblad og på Facebook.

Formændene mødes

14 menighedsråd. 14 formænd. En nyskabelse i provstiet er formandsmøder.

Her kan alle emner tages op og ønsket er, at sætte dialogen i højsædet om fremtidige muligheder og konsekvenser. Der er brug for en vidensdeling og fælles engagement og ejerskab i de udfordringer, vi hver især står i. Ønsket er at vi med en god erfaringsdeling sammen kan få en god synergieffekt. Der er aftalt to formandsmøder om året.

Gudstjenestefornyelse

33 ansatte i provstiet mødtes en junidag for at snakke om gudstjenesterne.

Det var gravere, præster, sangere, kirketjenere, organister og kirke- og kulturmedarbejdere i provstiet, der havde sat sig for at få gang i samtalen om gudstjenesten og om glæden ved at arbejde noget frem sammen.

De fik lært noget nyt – og lært noget gammelt på en ny måde. Det blev til inspiration om at arbejde med gudstjenestelivet i hvert enkelt sogn.

Oplægsholderne var sognepræst Tine Illum og organist Søren Andreasen fra Sdr. Bjert.

--

Der har i 2014 været afholdt to fælles gudstjenester for alle konfirmander i provstiet. Udvalget særlige ønske er at tidligere års konfirmander medvirker ved disse gudstjenester. Dette forsøges gentaget i 2015.

Hellevad Kirke og Ørum Kirke er blevet hærvejskirker

I de seneste år er der gjort mange bestræbelser på at rekonstruere en hærvejs- og pilgrimsrute igennem Jylland med henblik på at skabe forbindelse mellem det nordligste store pilgrimsmål, Nidaros Domkirke i Norge, og i syd bl.a. Santiago de Compostella i Spanien.

I maj blev det sidste manglende stykke, der strækker sig fra Viborg til Frederikshavn, indviet. Indvielse skete bl.a. med morgensang i Ørum Kirke.

--

Sognepræstens klæder falder helt fint ind imellem middelalderdragterne på markedspladsen...

Frederikshavn Provsti

Af provst Jens Jacob Jensen

PERSONALIA Fratrædt

Sognepræst Mads Jakob Thorlund Jakobsen, vikar i Skagen til 30. juni 2014 er ansat som sognepræst ved Skt. Marie kirke, Sønderborg.

Tiltrædt

Sognepræst Peter Thøgersen, ansat i Elling-Jerup, 1. februar 2014.

Frederikshavn provsti er toppen af Danmark. Der arbejdes overalt ihærdigt med folkekirkens kerneydelse: at forkynde evangeliet om Jesus Kristus. Det sker på forskelligt vis fra sogn til sogn. Det er ikke den side af kirkens virke der normalt trækker store overskrifter. Ikke desto mindre er det i de lokale menigheder, folkekirken lever til søn- og ikke mindst til hverdag. Kirkeblade, sognehjemmesider og elektroniske nyhedsbreve fortæller om en mangfoldig og bred vifte af tilbud, der vidner om stor kreativitet og arbejdsindsats hos menighedsråd, ansatte, frivillige og 'almindelige' folkekirkemedlemmer.

I dette korte indlæg handler det om provstiet set lidt fra oven - struktur og økonomi.

Vi glæder os over at den nye sognepræst i Elling 1. februar kunne tiltræde sit embede og samtidig flytte ind i en totalrenoveret embedsbolig. Sognepræsten i Abildgård kunne i foråret flytte ind i en nybygget, energirigtig embedsbolig beliggende Tage Mortensensvej 14. Sognets anden embedsbolig, Vejlegade 6, blev efteråret 2013 udvendigt isoleret med ny beklædning.

Frederikshavn provsti er langstrakt, og sammenhængskraften kan ind imellem være en udfordring. Ved siden af budgetsamrådene, der omfatter alle provstiets menighedsråd, er vi begyndt at holde lokale zone-møder, hvor menighedsrådene mødes i en mindre kreds, hvor man føler, man kommer hinanden mere ved. Som noget nyt inviteres til provstidag 20. september på Hotel Viking i Sæby, hvor samtlige præster, menighedsråds-

medlemmer og medarbejdere i provstiet sætter hinanden stævne – og hvor alle sejl sættes til en festlig, lærerig og sammenhængsskabende dag. I provstiets skoletjeneste arbejder skolekonsulent Inger Røgild ihærdigt på at støtte især kristendomsfagets faget i skolerne og samarbejdet lokalt mellem kirke og skole. Nu rustes man sig til heldagsskolen og dens nye muligheder for skole-kirke-samarbejdet.

I forbindelse med nogle omrokeringer af embeder blev der efteråret 2013 plads til at udvide det kvarte embede som ungdomspræst i provstiet til halvtid. Embedet varetages af sognepræst Kristian Brogaard, Abildgaard.

Sygehusstrukturen ændrer sig ret voldsomt i disse år. Reduktioner og omlægninger på Frederikshavn sygehus har medført, at det halve sygehuspræsteembede nu er nedlagt. Til gengæld har Bangsbostrand sogn fået tilført lidt mere tiltrængt 'præstekraft'.

Tendensen, at mindre sogne går sammen og får fælles menighedsråd, fortsætter. Understed-Karup pastorat ligesom Åsted – Skærum – Kvissel pastorat har nu etableret fællesråd; sidstnævnte får bl.a. til opgave at administrere det nyerehvervede sognehus, som indrettes i det gamle missionshus i Ravnshøj.

Strukturen omkring Sæby har de seneste år været drøftet en del. Der tegner sig nu en løsning, hvor sognegrænsen omkring Sæby flyttes, således at

Børnegudstjeneste i Bangsbostrand kirke.

Sæbygård-kvarteret flyttes fra Volstrup til Sæby, så hele Sæby by bliver ét sammenhængende sogn. Der etableres desuden et 'land-pastorat' bestående af den resterende del af Volstrup, Understed og Karup sogne.

Udvalget for Folkekirkens Mission og det mellemkirkelige har taget konsekvensen af udviklingen i en bredere forståelse af, hvad mission er, og har taget 'det mellemkirkelige' med under sin ressource.

Der har været fokus på klokkeringningen over provstiet det seneste år. Hele fire nye klokker vil nu via automatiske anlæg klinge ud over henholdsvis Gærum, Skærum og Aasted.

Babysalmesang kan få alvorlige følger ...

Af Carsten Thomasen

- Jeg tænkte bare, hvad kan en baby på tre måneder få ud af at være med til babysalmesang? Jeg var meget skeptisk, men det var alligevel bare en selvfølge, at vi skulle af sted, fortæller Hanne Næser Christensen om sit første møde med babysalmesang i Abildgård kirke i Frederikshavn.

- Men nu kan vores 4-årige Kira synge med på flere salmer, og det var bare så fantastisk at være med, fordi der var en dejlig stemning og en dejlig ro. Ingen stress, for hvis der var et af børnene, der blev lidt umulig, kunne vi bare trække lidt væk - uden at det var et problem.

- Og da vores yngste, nu etårige Felix skulle døbes, havde Kira sin dukke med - i dåbskjole naturligvis. På den måde får børnene et naturligt forhold til kirken, og vi kan lave vore egne ritu-

Stillingsændring

Lise Højholt, Frederikshavn - stoppet som sygehuspræst maj 2014, nu ansat som sognepræst i Frederikshavn og Bangsbostrand i en 60/40 - stilling

Dåbstræet står inde i kirkerummet tæt ved døbefonten. Her kigger etårige Felix på det æble, der bærer hans navn, mens mor Hanne Næser Christensen kigger med.

aler derhjemme. Det gør, at dåben bliver en del af livet - ikke bare en fest med familien, der skal overstås, siger Hanne videre.

- Dåbsoplæringen sker jo også gennem de mange børneaktiviteter, der er i kirken. Ind imellem sker der det, at der er andre fra børnehaven, der også dukker op, og så er det bare fedt for Kira.

- Babysalmesangen har også fået "alvorlige" følger! siger Hanne med et glimt i øjet. Det har nemlig resulteret i, at vi er nogle, der har dannet en mødregruppe - og det har udviklet sig videre til gode venskaber i flere tilfælde!

Æbletræet og æblehøsten - en rigtig spændende idé

I Abildgård kirke har menighedsrådet i efteråret sidste år fået lavet et dåbstræ, som består af en model af et træ i sortmalet jern - med blade, grene osv. Hver gang et barn bliver døbt, hænger

en af fadderne et rødt æble på træet. Det er lavet i stof med navn og dåbsdato for den nydøbte, broderet i guld. Efter et års tid bliver dåbsfamilien indbudt til æblehøst, hvor man høster æblerne på træet og får en snak om, hvad det betyder.

- Da vi fik Felix døbt, var ideen ny, og der var kun tre æbler. Nu er der mange, og vi glæder os til æblehøsten i efteråret, siger Hanne. - Det virker rigtig spændende!

- Og når der er dåb i kirken, er det rigtig godt, at alle børnene, der er i kirken, kan komme op til døbefonten og se med og opleve, hvad der sker.

Gud og spaghetti i ulvetimen

- Den rigtig gode oplevelse er, at vi som familie kan deltage i "Gud og spaghetti". Det er så fint, at vi i "ulvetimen" fra kl. fem kan komme og være med - og når arrangementet er forbi, så er maden, opvasken og oprydningen klaret, og børnene

*Friluftsgudstjeneste ved
Den tilsandede kirke,
Skagen.*

er trætte og klar til at putte. Det er simpelthen perfekt! Det medvirker jo også til, at vi ikke er skræmte for at komme i kirken, når børnene får serveret spændende historier om f.eks. Noas ark - og samtidig kan kravle rundt og gå på spændende opdagelse under alteret. Kira ser meget frem til, hvad der er i kufferten, som præsten kommer ind med. Der er altid en spændende historie om de bibelske figurer.

- Og de mange børneaktiviteter som f.eks. fastelavnsgudstjenesten, hvor børnene klæder sig ud, eller aktiviteterne på Abildgårdmarkedet vil vi gerne deltage i. (Abildgårdmarkedet er et årligt

arrangement, hvor der laves penge til projekter i Cambodja og Tanzania, red.).

- Generelt er det sådan, at når vi snakker om at skulle hen i kirken, så har Kira en forventning om, at der sker noget spændende, slutter Hanne Næser Christensen.

Hjørring Nordre og Søndre provstier

Skolestruktur, skolereform og nye muligheder

af provst Lars-Erich Stephansen

Skolereformen har med rette givet anledning til megen debat, fordi den sammen med de nye arbejdstidsregler for lærerne har vendt op og ned på alting i forhold til, hvordan vi er vant til at tænke skole.

Fast arbejdstid hver dag, hver uge for lærerne.

Skole hele dagen for eleverne.

Det er noget, man skal vænne sig til.

Men det har også givet kirken nye muligheder for at spille sig selv på banen. Der skal nu være plads til valgfri tilbud for eleverne. Her kan kirkerne byde ind med fx børnekor og mini/juniorkonfirmander, og jeg kan kun opfordre til, at man rundt omkring lægger hovederne i blød med henblik på initiativer i forhold til skolerne.

Desuden er der den såkaldt 'understøttende undervisning', tidligere omtalt som 'aktivitetstimer'. Her har både præster, organister og kirkesangere særlige muligheder, idet der i forvejen er et samarbejde mellem skole og kirke de fleste steder. Men navnlig folkekirkens skoletjeneste er opmærksom på de særlige muligheder. Hjørring Fælles Provstiudvalg har da også bevilget ekstra midler til Skole-kirketjenesten en udvidet indsats i forbindelse med skolereformen. Forretningsudvalget har således frikøbt 20 % af Mette Hedegaard Nielsens arbejdstid med henblik på en indsats i forhold til den understøttende undervisning. Hun er lærer på Holmegårdsskolen i Hjørring.

Kontakt med skoleforvaltningen

På grund af den vedtagne skolereform nedsatte præsterne og skoletjenesten i efteråret 2013 en arbejdsgruppe, som tog kontakt til skoleforvaltningen. Det resulterede i et møde med Viggo Bilde og Svenning Christensen fra Børne- og Ungeudvalget og Martin Østergaard Christensen, børne- og ungedirektør i Hjørring kommune. Det var et meget positivt møde, for så vidt som alle var indstillet på at møde de nye udfordringer konstruktivt. Der var stor forståelse for de vanskeligheder, som reformen byder på både for skolen og for

Via Dolorosa. Foto:
Søren Bo Svendsen

*Via Dolorosa-projektet i Hjørring og Aalborg er et godt eksempel på understøttende undervisning.
Foto: Søren Bo Svendsen*

kirken. Således var vores arbejdsgruppe den første til at melde sig på banen med tilbud om valgfri udbud og understøttende undervisning. Et særligt problem var konfirmandundervisningen, som politikerne fuldstændigt har glemt i forbindelse med lovgivningen. Disse timer var ikke indregnet i den almindelige skoledag som hidtil, hvorfor nogle mente, at de skulle henvises til valgfri timer midt på eftermiddagen eller senere, hvilket ville give store problemer i forhold til andre kirkelige aktiviteter og især begravelser. Det lykkedes os heldigvis at komme hinanden i møde og nå til en fornuftig løsning sammen med Skole og Dagtilbudsforvaltningen, således at konfirmanderne har morgentimer hos præsten frem til jul, og efter jul tre hele dage fra klokken 12 om fredagen, hvor det er praktisk muligt. Ny skolestruktur, nye undervisningsmetoder Det er dog ikke kun skolereformen, som er skyld i, at alting er i opbrud. Allerede den nye skolestruktur, som blev gennemført for nogle år

siden, hvor 7. klasserne samles centralt på ganske få skoler, har ændret vilkårene grundlæggende for konfirmandundervisningen i såvel små som store sogne. I adskillige pastorater med små sogne er der ingen konfirmander tilbage. De går til præst sammen med den klasse, de hører til i en af de større skoler. Mange bliver dog stadig konfirmerede der, hvor de bor. Til gengæld underviser præsterne i byerne mange konfirmander, som de ikke kommer til at konfirmere, ofte 30 % eller mere. Den sammenhæng, der fra gammel tid har været mellem sogn, præst og menighed, er således definitivt gået tabt mange steder. I Sindal-området har man dog i mange år kunnet løse problemet ved at lade alle gå til præst samme dag. Derfor kan de stadig gå til præst sognevis, idet menighedsrådet betaler for transporten til skolen. Det kræver dog, at antallet af klasser og præster passer til hinanden. Andre steder er antallet af klasser imidlertid så stort i forhold til præster og kirkelige lokaler, at konfirmander-

PERSONALIA

Fratrådte

Sognepræst Nels Hansen Jacobsen, Bjerghby-Mygdal, fratrådte 31. januar 2014 for at gå på pension

Sognepræst Michael Esper Andersen, Bistrup, fratrådte den 30. april 2014.

Sognepræst Ole Holm, Vrå-Em, fratrådte den 31. oktober 2014 for at gå på pension.

ne ikke kan gå til præst samtidigt. Her må man tænke kreativt og have forståelse for, at hverken de store eller de små sogne har bedt om de vilkår, som sognene bydes i dag.

Præsterne har generelt taget godt imod de nye udfordringer, som gør det tvingende nødvendigt at arbejde sammen på tværs af sogne- og pastorategrænser. De fleste ser det som noget positivt, og ikke mindst de hele dage med konfirmandundervisning efter nytår giver særlige muligheder for et anderledes forløb, efter at præsten og konfirmanderne har lært hinanden godt at kende i løbet af efteråret. Det har dog også konsekvenser for budgetterne og for kirkens øvrige ansatte, for så vidt som det kan blive nødvendigt med både bespisning og ekstra hjælp. Der sker meget, det er en spændende tid, vi lever i.

Lyngby kirke efter renoveringen. Foto: Niels Clemmensen

Lyngby kirke

af provst Ole Dybro

I 1928 fik Lønstrup sin nye kirke – men Mårup ved klitskrænten blev liggende mange år endnu. Lyngby kirke var truet ved skrænten mod det frådende hav i 1880'erne. Først i 1901 bevilgede man penge over finansloven til at anlægge en ny kirkegård halvanden km længere inde i landet – hvor man havde taget af skoleloddet – i første

omgang var der tvivl, om der også skulle opføres et kapel eller en kirke.

Den 15. juni 1913 blev den sidste gudstjeneste holdt i den gamle kirke mod havet – nedtagning af kirkebygningen blev foretaget ved private – den nye kirkes kor opførtes af nummererede granitkvadre fra den gamle kirkes kor – det øvrige af kirkebygningen opførtes af håndstrøgne mursten. En dyng af tiloversblevne kvadre ligger stadig på kirkegården og minder om, hvorledes det gamle blev taget med i den nye kirkebygning. Døbefonten med runeindskrift fandt også plads i den nye

Erik Heide har farvesat Nr. Lyngby kirke. Foto: Jette Erbs

kirkebygning. Desuden den gamle alterkalk samt to meget sjældne gotiske alterstager.

Den 21. juni 1914 indviedes da den nye kirke i Lyngby – pastor Blichfeldt udtalte efter prædiken håbet om, at den nye kirke måtte vise sig at være dannet af levende stene til sognets velsignelse og Gud til ære.

Det er den nye Lyngby kirke, der nu 22. juni er genåbnet – 100 år efter flytningen. Lyngby kirke var i tidens skik udstyret med inventar: stolestader, alterskranke og prædikestol i mørkt træ – gennem de 100 år var kirken slidt og kunne virke tungsindig, tung og træt, selvom den i den grad

Klar til lagkageløb. Foto:
Anette Lomborg

har hjemme i lysets land mod vest. Da kirken ikke var 100 år gammel, faldt den ikke under Nationalmuseets myndighed og menighedsrådet besluttede derfor at lade kirkens indre gennemgå en forvandling, der kun er lykkedes ved en ihærdig indsats og ikke mindst kunstneren Erik Heide som farvekonsulent. Erik Heide har som grundfarve taget udgangspunkt i, hvor kirken er placeret – grundfarven er derfor marehalmen i efteråret, der har grå-grønne blade – næsten henimod limefarven. Hertil er loftet malet i havblåt – med en sky midt i skibet, der placerer kirken her på kanten af himlen. Hynder er valgt i samme farveskala. Nu – efter 100 år – er kirken kommet endelig på plads i landskabet med den spæde og krogede vegetation, mærket af den hårde vind – lys og venligt imødekomende, ja næsten nådefuldt er rummet for den, der kommer ind ude fra den barske men også smilende natur – med duft af

salt og hav.

Interview med Majbrit og Jesper Petersen, Hjørring

af sognepræst Kirsten Staghøj Sinding

Familien Petersen består af mor og far og tre børn: Marie på 16, Mathilde på 14 og Jonathan på 11 år, og jeg har fået lov til at kigge forbi en dejlig sommeraftermiddag til en snak om Sct. Olai sogns tilbud til børn i alderen 0-11 år og deres familie.

Da tilbuddet om Babysalmesang ikke fandtes, da familiens børn var helt små, kommer samtalen til at dreje sig om juniorkonfirmandundervisningen, om børne- og familie gudstjenesterne og om Klub 4, som er for børn fra 4. klasse og typisk til konfirmationsalderen.

I Sct. Olai sogn er der spaghettigudstjenester i efterårs- og vintersæsonen, og derudover to familie gudstjenester. Spaghettigudstjenesterne ligger

PERSONALIA

Tiltrådte

Stiftsconsulent Lars Rasmussen Brinth ansat som sognepræst i Bjergby-Mygdal pastorat fra den 1. februar 2014.

Sognepræst (kbf.) Sidsel Hornemann er ansat i Bistrup pastorat den 1. juli 2014.

Sognepræst Eva Bernhagen ansat i Byrum-Hals-Vestero pastorat den 1. oktober 2013

på hverdage og familiegudstjenesterne søndag eftermiddag. Alle gudstjenesterne afholdes i sognegårdens kirkesal. Klub 4 holder til i Hjørring sognegård og er et tilbud til børn i Hjørring by sogne.

Familien Petersens børn har alle været junior-konfirmander, ligesom de også alle tre enten går i eller har gået i Klub 4.

Vi snakker om grunden til, at familiens børn har brugt disse tilbud, og både mor og far fortæller, at juniorkonfirmandundervisningen ligesom har været helt naturlig at sige Ja tak til, både fordi de fleste i klassen har været med, og fordi det har været en god forberedelse til konfirmationsforberedelsen i 7. klasse. Desuden giver Majbrit og Jesper udtryk for, at de sætter stor pris på, at tilbuddet er for alle, og at der ikke er noget A og B hold, alle er velkomne og føler sig velkomne, og børnene har været glade for at være med.

Da familiens yngste er hjemme og har en klasse-kammerat på besøg, bliver de to drenge lige hentet ud på terrassen og spurgt, hvad de har syntes om at være juniorkonfirmand, og begge drenge fortæller, at de har hygget sig med det og haft et rart mens de var der. De kan også huske, at de fik fortalt historier, så film, legede og spiste boller. For familien er der rigtig vigtigt, at der er tilbud til deres børn, hvor det ikke handler om at være først og bedst. Både far og mor udtrykker stor glæde over, at man kan være med uanset hvem og hvordan man er, og i det hele taget sætter de stor pris på, at man føler sig meget velkommen til både juniorkonfirmand og til børne- og familiegudstjenesterne. Hyggen og samværet omkring spaghettigudstjenesten og den efterfølgende spisning er de også meget glade for, og Jesper fortæller, at mens pigerne har gået til konfirmationsforberedelse har de haft aftaler med kammeraterne om at følges ad til spaghettigudstjenesterne, fordi de var så hyggelige.

Da jeg spørger om familien har talt om noget af det, der er foregået til juniorkonfirmand, Klub 4 eller gudstjenesterne derhjemme, svarer Majbrit, at det nok ikke er så meget, og samtidig kommer hun i tanker om en fastelavnsgudstjeneste med temaet om, at man har lov til at være sig selv og ikke behøve tage en maske på, at det tema har været drøftet derhjemme i forbindelse med, at et af børnene har været mobbet i skolen. Det var ligesom en heling at høre, at man har lov til at være sig selv, siger Majbrit.

Majbrit fortæller også, at hun fra sin egen barndom kan huske, at søndagsskolen var hyggelig at komme til, og at den var et sted, hvor man var velkommen, og at hendes børn har oplevet det med hyggen og at være velkommen i sognets tilbud til dem.

Fortalt til sognepræst Kirsten Staghøj Sinding

Hjørring Nordre Provsti

af provst Ole Dybro

De sidste par år har der været stor udskiftning iblandt præsterne i provstiet – Mette Krogholm Pedersen forlod Hirtshals pastorat jan. 2013. Som ny sognepræst blev ansat Aksel Toft, der kom fra en stilling i Den norske kirke. Katrine Kjeller Petersen Mikaelson er kommet til Bindslev-Sørig pastorat, efter at Kenneth Berg er rejst til den danske kirke i Toronto.

På Læsø gik Johannes Christoffersen på pension ultimo sept. 2013 – der indkom 11 ansøgninger til sognepræstestillingen – ny sognepræst blev Eva Bernhagen.

Efter at Nels Hansen Jacobsen i Bjergby-Mygdal pastorat gik på pension ultimo jan. 2014, er Lars Rasmussen Brinth blevet ny sognepræst.

En så stor udskiftning i løbet af kort tid, giver naturligvis mange løse ender, hvor menighedsråd og menigheder må acceptere uregelmæssigheder i

Nyt graverhus ved Østerby kirke.

vakancen – det er heldigvis lykkedes at begrænse vakancens varighed i de fleste af pastoraterne. Med så mange nye sognepræster var det naturligt at afholde en temadag/et provstisamråd med struktur og samarbejds mønstre på programmet. Der blev udarbejdet en masterplan til biskoppen, hvoraf det fremgår, at der er megen grøde i pastoraterne men også at der alle steder er befolkningsstilbagegang – men det mest opløftende er, at præsterne er meget motiverede for at samarbejde hen over sognegrænserne – de mange samarbejds mønstre er også udtryk for, at præsterne evner at tænke nyt der, hvor gamle strukturer er faldet – det er jo blevet aktualiseret ved den seneste reform af Folkeskolen, hvor konfirmandundervisningen ikke forbliver uantastet, når lærerne må tænke i helt nye baner. Det bliver spændende at følge, om den lange skoledag for børnene også får negative følger for meget af det børne-unge-arbejde, der tilbydes i sognene. Det gælder børneklubber, kirkekor osv. Nye strukturer som kommunalreformen og sko-

lenedlæggelser har jo haft den uheldige virkning, at konfirmanderne ikke længere er en selvfølge i de enkelte pastorater – og de unges sognetilknytning er uvis, selvom man som udgangspunkt har krav på at blive konfirmeret i sin sognekirke ved den lokale sognepræst – i konfirmandalderen har kammerater større betydning end sognebevidsthed.

Renoveringer

I øjeblikket pågår en større indvendig renovering af Byrum kirke på Læsø – i reduceret udgave, da kirkeligningen ikke kan bære den mere omfattende udgave – sådan er det, når man er landets mindste ligningsområde; et nyt graverhus blev det dog til ved Østerby kirke efter mange års tilløb. I Byrum er det især hvælvingskapper, der har voldt problemer – Nationalmuseet har gjort forsøg med komøg for at få en bedre fæstningsevne for kalken – behandlingen er dog så omkostningstung, at den ikke kan gennemføres. I løbet af indeværende år skal blytaget på Tver-

Sognepræst Aksel Lindby
Toft ansat i Hirtshals
pastorat 1. februar 2014.

Sognepræst Katrine
Kjeller Petersen
Mikaelsen ansat i
Bindslev-Sørig pastorat 1.
december 2013.

sted kirke udskiftes, mens den gamle præstebolig i Bjergby står for fald. Menighedsråd og provstiudvalg blev enige om, at det ville være for omkostningstungt at energioptimere og restaurere den gamle gule præstebolig; menighedsrådet er ved at planlægge opførelse af ny præstebolig på stedet, med skyldigt æstetisk hensyntagen til kirken lige øst for.

I Astrup måtte den gamle kirkeklokke ikke automatiseres, hvorfor man ønskede en erstatningsklokke – en sådan blev skænket af Mærsk Fonden – til højtidere høres både den gamle og den nye klokke i smuk samklang – den nye klokke bærer indskriften:

*Her har dagen evighed,
her har kærlighed sit sted,
hvor Guds Søn er sammen med os under Helligåndens fred.*

Hirtshals Sognehus udvides i øjeblikket med bedre kontor- og personaleforhold til følge, mens Tornby-Vidstrup sognegård senere på året udvides og ombygges – det er den tidl. præstebolig, der således ændrer karakter.

I Sindal er alle avlsbygninger ved præstegården nedrevet – mens præstegårdsjorden er solgt til

Skov- og Naturstyrelsen med henblik på skovrejsning – en del af præstegårdsjorden er tidligere afhændet til Sindal Vandværk, da det er vandindvindingsområde. Sindal præstegård er derfor nu reduceret til præstebolig og forpagterbolig, der privat er udlejet. Da det nu er bestemt, at provstestillingen i Hjørring Nordre Provsti er hjemmehørende i Sindal. Præsteboligen bliver derfor fremover provstebolig, mens provstikontoret hører hjemme i Nørregade – der arbejdes med planer om at lave senere tilbygning til Sindal sognegård, med bedre personalefaciliteter og provsti- og præstekontorer. Når 2 af præstestillingerne er uden boligpligt, må der sørges for kontorrum i sognet til præsterne. En ny provst skal findes i Hjørring nordre provsti, idet Ole Dybro er bevilget afsked pr. 1. april 2015.

Pragtfuldt vejr at holde jubilæumsfest i. Lyngby kirke 100 år - og nyrenoveret. Foto: Jette Erbs

Hadsund Provsti

Af provst Carsten Bøgh Pedersen

*Winnie Huus døber
Malou. Privatfoto.*

I Hadsund provsti glæder vi os over at have stiftets højeste dåbsprocent. Siden 2007 har vi med baggrund i en fælles provstivision haft børn og børnefamilierne som fokusområde i hele provstiet. Vi har ansat tre lokalt finansierede resursepræster og vi er overbevist om, at den ekstra resurse er en medvirkende årsag til vores høje dåbsprocent. Jeg har i stiftsbogen de foregående år berettet om, hvordan vi uden kirkeskatteforhøjelse har kunne finde midler til resursepræster, så det vil jeg ikke bruge linjer på her, men nævne, at provstiets fokusområder løbende flytter sig i takt med forandringer i vores lokalområde. På vores sidste fællesmøde for alle menighedsråd, præster og ansatte i provstiet blev der således talt mere om diakoni og mission end om børn og unge. Vi

skal gøre vores bedste på alle områder og hverken glemme de gamle, de socialt udsatte eller børnene og de unge – evangeliet skal forkyndes og leves for alle, og det synes jeg faktisk er tilfældet i Hadsund provsti takket være fælles fodslag hos provstiets menighedsrådsmedlemmer, kirkernes ansatte og præsterne.

Jeg har modtaget en dejlig skrivelse fra et par forældre, der fortæller om deres oplevelse af folkekirken, og jeg har bedt sognepræst Jane Jelsbak fra Astrup-Rostrup fortælle om et nyt tiltag, der efter min mening både forkynnder evangeliet og lever det.

Til sidst har jeg bedt sognepræst Winnie Huus fortælle om Hadsund provstis kompetenceudvikling af præster til specialopgaver.

En god begyndelse for Malou

Barnedåben i kirken var en positiv oplevelse både for os som forældre og for vores gæster. Dåben blev holdt på vores borgelige vielsesdato. Vi havde besluttet, at når vores datter skulle døbes, ville vi overraske vores gæster med en kombination af barnedåb og en velsignelse i kirken. Men dåben skulle være palmesøndag, hvor kirken havde et planlagt stort familiearrangement med bl.a. levende æsler. Det havde vi ikke lige forestillet os skulle være en del af "vores dag" med barnedåb og velsignelse. Vi ønskede lidt mere stille rammer – men kunne det nu lade sig gøre på en meget travl palmesøndag i kirken? Heldigvis blev vi

mødt med stor forståelse og imødekommenhed i forhold til vores ønske om, at vi kunne have barnedåb og velsignelse på lige netop denne dag trods den store travlhed i kirken. Hurtigt foreslog sognepræst Winnie Huus, at vi kunne komme i kirke lige før det store palmesøndagsarrangement, hvilket var en super løsning for os.

I ugen op til dåben fik vi besøg af Winnie hjemme hos os. Winnie havde bedt os om at tænke på nogle ønsker til salmer, men vi havde nu kun fundet frem til en enkelt salme. Vores bekymring gik nu mere på, hvordan vi skulle kombinere velsignelsen med barnedåben på en sådan måde, at barnedåben blev det primære.

Efter mødet med Winnie var alle vores bekymringer forsvundet som dug for solen. Efter vi havde udtrykt vores specielle ønsker til dagen, fik vi nogle rigtig gode og kreative forslag til, hvordan dagen kunne arrangeres og hvilke salmer, der kunne være gode at bruge i den forbindelse. Nu kunne vi bare glæde os til den store dag.

Arrangementet i kirken blev en fantastisk oplevelse for både os og vores gæster. Alle gæsterne blev overrasket særdeles positivt over hele arrangementet, og ikke mindst da kirkesangeren sang solo "What a wonderful World". Oveni dette havde Winnie også en lille overraskelse i ærmet til os, idet hun havde "krydret" dagen med et for os helt særlig stykke musik – direkte fra hendes iPhone og ud i højtaleren i kirken. I sin prædiken brugte hun strofer og citater fra sangen, så den blev meget personlig for os. Heldigvis havde vi fået et familiemedlem til at optage video i kirken, så også vi fremover kan nyde denne helt særlige dag. Herfra skal der til slut lyde en stor og varm tak til Winnie for, at dagen blev en uforglemmelig dag for os. Vi oplevede en stor imødekommenhed og overraskende nytænkning i forhold til de kirkelige ritualer. Dette gjorde uden tvivl dagen til noget særligt for os, som vi vil huske tilbage på med stor glæde.

Som en slutbemærkning:

En af de tilrejsende gæster er udmeldt af folkekirken, men sagde efter oplevelsen i Hadsund Kirke! "Hvis vi havde sådan en kirke hos os, ville jeg nu melde mig ind igen".

Dette vidner vist meget godt om, hvor heldige vi er med vores kirke i Hadsund.

Ulla og Lars Otte Koefoed

Kirken og kroen slår sig sammen

Af sognepræst Jane Jelsbak

"Præsterne skal gå mere på værtshus" sagde den tidligere børnerådsformand Lisbeth Zornig Andersen på Folkemødet i en debat om folkekirkenes rolle i udkants Danmark.

Som sognepræst i Astrup og Rostrup, to små landsogne i udkants Danmark, kunne jeg ikke lade være med at føle mig inspireret af Zorning's opfordring.

Inden jeg blev sognepræst, var jeg støtte-kontakt-person for misbrugere og socialt udsatte i Aalborg Kommune, så jeg ved, at Lisbeth Zornig Andersen er inde på noget af det rigtige, når hun siger, at "præsterne skal ud og banke på dørene, gå på værtshusene, drikke øl og snakke om livet."

Alligevel var der langt hen på det lokale værtshus for mig, og det til trods for, at præstegården ligger et stenkast fra *Rottehullet*, det lokale værtshus i Astrup. Undskyldningerne stod i kø og fordommene blokerede nok også for vejen derhen.

Men så en dag fortalte en af *Rottehullets* stamkunder, at de havde brug for frivillige til at tage nogle vagter. *Rottehullet* drives af frivillige, så en stor del af overskuddet går til almennyttige formål i Astrup og omegn.

Jeg tilbød min hjælp. Damen, jeg snakkede med, kiggede lidt skeptisk på mig og sagde: "Jamen Jane, du skal altså sælge øl." Da jeg havde forsikret

hende om, at jeg intet havde imod at sælge øl, aftalte vi, at jeg skulle komme derhen en aften, så jeg kunne blive oplært som ”bartender”.

Der var travlt i *Rottehullet* den første aften. Der skulle serveres øl og vand, vaskes op, fyldes op og tørres af hist og pist. Der var ikke tid til at tænke så meget over min nye rolle.

Nogle af kunderne holdt sig lidt i baggrunden til at begynde med. Men efterhånden kom der flere og flere hen til baren for at få slukket tørsten og få en snak. Om små og store ting. Om børnebørn, kirkelukninger, vejret, arbejde, skolereform, hundepdragelse ... om Gud og om livet.

Mange af emnerne var de samme som dem, der bliver taget op under kirkekaffen eller i kirke-døren, men ansigterne var nye. Eller det vil sige, mange af dem kendte jeg fra bybilledet, men vi havde kun talt flygtigt sammen. Der kom også kunder, som jeg kendte rigtig godt. Der var enken, hvis mand jeg begravede for nogle år siden. Der var en far til en minikonfirmand. Og dér kom et par unge fyre ind, som jeg havde

konfirmeret. De blev glade for at se deres præst igen, selvom jeg i første omgang nægtede at sælge Mokaier til dem, da jeg ikke kunne forstå, at de allerede var blevet atten.

Jo, *Rottehullet* i Astrup er dér, hvor folk mødes, og derfor giver det god mening, at jeg tager derhen en gang imellem. Jeg havde nok frygtet, at det hele ville blive lidt akavet, når sognepræsten trådte ind af døren. Men sådan blev det ikke. Stemningen var varm, tryk og god. Her var alle velkomne, selv præsten, der ellers var mistænkt for at have en skjult dagsorden. For som en af kunderne sagde: ”Du kommer for at få os til at gå mere i kirke, ik?”

Og jo, jeg må da indrømme, at det ville være skønt, hvis der kom flere i kirke, men det var faktisk ikke det, der stod øverst på min dagsorden. Havde det været det, var jeg også blevet slemt skuffet. For nok dukkede der en håndfuld nye kirkegængere op den efterfølgende søndag, for som de sagde: ”Nu har du jo besøgt os, så må vi også hellere besøge dig”. Men de kom altså kun den ene gang.

Mødet mellem kirken og kroen slutter dog ikke her. Et nyt samarbejde mellem de to gamle instanser i byen er nemlig ved at blomstre op.

Nogle dage efter min første vagt i *Rottehullet* blev jeg kontaktet af et medlem af værtshusets bestyrelse. Hun fortalte, at de gerne ville samarbejde med kirken. Så nu har kirken og kroen i Astrup slået sig sammen om at lave nogle arrangementer. Det første, vi har arrangeret er en gudstjeneste med efterfølgende fællesspisning på kroen, som *Rottehullet* er en forlængelse af. Gudstjenesten får form som en almindelig højmesse, men gæsterne fra *Rottehullet* er med til at vælge salmer og der bliver serveret kaffe og rundstykker under prædiken. Til gengæld flyttes byens traditionsrige, ugentlige lotterispil "De Døde Duer" til senere på formiddagen, så kroens stamgæster både kan nå i kirke og komme på værtshus.

I Astrup gøres her dermed op med den gamle talemåde: "Det er bedre at sidde på kroen og tænke på kirken, end at sidde i kirken og tænke på kroen".

Jeg håber, at fremtiden byder på mere samarbejde mellem kirke og kro. Det er i hvert fald ikke sidste gang, at sognepræsten tager på værtshus...

Jeg føler mig heldig!

Af sognepræst Winnie Huus

For ikke mange uger siden fik jeg på en dejlig sommerdag en opringning fra min provst Carsten Bøgh Pedersen, som kunne fortælle mig den glædelige nyhed, at finansieringen til min længe ventede drøm om en uddannelse til psykoterapeut nu var en realitet.

Stiftsrådet, provstiudvalget og pastoratsrådet var gået sammen om at betale de i alt 5 moduler den 5-årige uddannelse til psykoterapeut tager og som anslår en samlet værdi på omkring 200.000

kr. – en anseelig sum, der sjældent kan tages ud af privat mands lomme.

Selvom finansieringen kan synes som en af de tunge drenge at bære hjem, så skal man altid huske, at forud for det, ligger der et langt dybere arbejde, nemlig at definere sig selv som kirke, som stift, som provsti, som pastoratsråd, som præst og som menneske. Hvilke værdier vil vi gerne spejle os i? Hvilke visioner har vi for de opgaver, der skal bære vores folkekirke ud i fremtiden? Hvilke faglige kvalifikationer er der brug for i vore lokale sogne? Hvordan kan vi blive et stærkt og velfunderet team i præstegruppen? Og hvad motiverer den enkelte til at blive endnu mere engageret i sit arbejde og et menneske i bevægelse?

De tanker har jeg oplevet har været i spil hele viften rundt, og derfor står jeg nu i den heldige situation, at min folkekirkelige arbejdsplads udlever drømmen sammen med mig.

Jeg har i skrivende stund taget hul på mit første år – basisåret – som psykoterapeut, og jeg oplever allerede en stor værdi og nytte i de redskaber og erfaringer, det bringer med sig. Grundsøjlerne i uddannelsen er baseret på det systemiske og narrative, hvilket netop er det, vi i vores hverdag som præster præsenteres for i vores møde med andre mennesker og i den formidling, vi skal bære ud i verden. Det fortællende, den enkeltes historie, relationerne og den betydning, de har i vores liv. Det hele handler i virkeligheden om at skabe historie.

Jeg håber, at alle får mulighed og følgeskab til at forfølge en drøm, hvad enten den er lille eller stor, så vores folkekirke må blive en kirke i bevægelse med en bred vifte af tilbud og fagligt velkvalificerede ildsjæle med hjertet på det rette sted.

PERSONALIA

Tiltrådt

Sognepræst Marie Petersen er ansat som ressourcepræst for Visborg-Skelund pastorat og Als-Øster Hurup pastorat den 1. december 2013.

Jammerbugt Provsti

Af provst Folmer Toftdahl-Olesen

Tidens gang:

I 2013 har Vester Torup Kirke fået en overhaling indvendig, hvilket har forbedret indeklimaet betydeligt.

Præsteboligen i Hjortdal er blevet renoveret med jordvarme og solfangere til glæde for både miljøet og pengepungen!

Endelig blev Vedsted Kirke efter et halvt års restaurering genindviet 6. juli 2014 af biskop Henning Toft Bro. Der bl.a. kommet nyt varmeanlæg og gulv samt en ny altertavle af Arne Haugen Sørensen.

Kirkelige aktiviteter

Ikke alting kan fortsætte som hidtil – et eksempel herpå er de tidlige morgengudstjenester, der ofte samler et meget lille deltagerantal – til gengæld er spaghetti- og meditationsgudstjenester blomstret op sammen med et væld af andre aktiviteter i kirker og sognegårde.

Også det kirkemusikalske blomstrer, dels med koncerter, dels med både voksen- og børnekor, ligesom de mange tiltag for turisterne langs Jammerbugten ikke skal glemmes, f.eks. morgensang og tyske gudstjenester.

Struktur og fremtidsperspektiver:

Sogne- og præstesamarbejdet i den nordligste del af kommunen fortsætter; omkring Fjerritslev er der sket strukturændringer, men præstesamarbejdet omkring Brovst ligger lidt underdrejet, mens den nye provst forsøger at finde den rigtige fordeling af ressourcerne, hvilket slet ikke er så lige en sag.

Der er ofte brug for at justere og ”skrue på knapperne”, fordi vi er et samfund og en kirke i bevægelse, og morgendagen er aldrig magen til fortiden.

Der sker hele tiden ændringer i befolknings-sammensætningen, og også her i Jammerbugt mærker vi en koncentration omkring de større bysamfund, mens kirken måske ender med at være det sidste samlingspunkt i de små landsbyer. Det giver nye udfordringer til det kirkelige fællesskab, både indenfor sognets grænser og i et meget nødvendigt samarbejde med nabosogne med de samme udfordringer. Heldigvis bliver der stadig større forståelse for, at nogle ting løftes bedre i flok end alene, men at der samtidig også skal være plads til at de enkelte sogne eller områder kan udvikle egne interesser samtidig med at vi er fælles om det overordnede mål, nemlig den kristne forkyndelse.

Jeg vil nævne et særligt forsøg, som netop nu gøres i sognene omkring Brovst, hvor kirkemusikerne i det kommende år skal forsøge at skabe et afløsningssamarbejde på tværs af pastoraterne. Derved slipper vi for nedskæringer i stillingsnormerne, midlerne fra vikarkontoen kan i stedet bruges på de faste medarbejdere, menighedsrådene slipper for at finde vikarer, og vi kan fastholde vore kompetente medarbejdere i attraktive stillinger – det må være en ”win-win” situation, omend det skal medgives, at optakten har budt på vanskelige forhandlinger og det har krævet en kæmpeindsats fra de involverede parter at nå i mål med projektet.

Det er mit håb, at der her kan blive tale om et

pilotprojekt, der spredt sig andre steder, både indenfor og udover provstiets grænser.

Udfordringer og muligheder:

Ændringer i befolkningen afspejler sig i nedlæggelser af plejehjem og skoler – og andre steder i bygning af nye og større institutioner. Kirken er nødt til at indrette sig efter det omgivende samfund, også i forbindelse med den helt nye verden, som ”Helhedsskolen” byder på for både børn, familier og lærere – og også for kirke og præster. Konfirmandforberedelse og minikonfirmander har fået helt nye vilkår, som gør det nødvendigt at tænke nyt: Konfirmandernes morgentimer er i Jammerbugten afløst af en buket af morgen- og eftermiddagstimer sammen med hele og halve dages undervisning; nogle steder i en skøn blanding, andre steder med samme form hele året igennem. Det giver kæmpeudfordringer til både undervisningsform og økonomi – og hvad med materialer og rekvisitter, hvis en af de hele dage skal fyldes ud med et rollespil om at være munk eller være

kirke på rejse til Månebase Alpha?

Det kræver også samarbejde af ofte meget forskellige præster fra ofte meget forskellige sogne, og med al respekt for teamsamarbejde, er det ikke altid så let i praksis, som det er i teorien.....

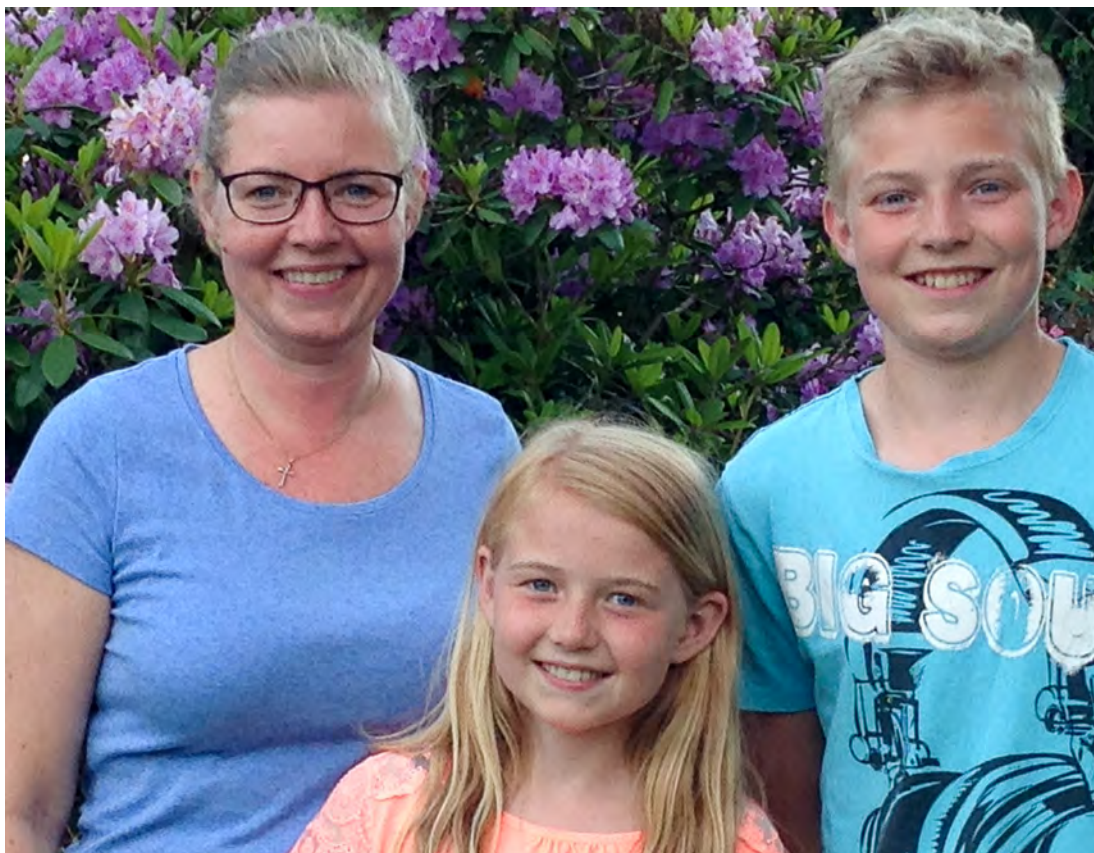
Men de mange udfordringer er også en god lejlighed til at ruske op i rutinerne og spørge, om vi kan gøre tingene ikke bare anderledes, men også bedre – måske er det netop sådan en udfordring, der skal til, for at vi for alvor igen kan besinde os på, hvad det vil sige at være en kirke, som er andet og mere end blot en museums-genstand eller service-institution, men som virkelig brænder for at udbrede budskabet om, at Jesus Kristus er verdens frelser?

Barnets ret til religion....

Af Inge Lise Reiche, sognemedhjælper v. Aaby kirke

...hed en bog oversat af Eberhard Harbsmeier. Den beskriver bl.a. hvordan børn har brug for vinduer ud til tilværelsen. Og religion er et af de

Mette Øvlisen med børnene Mikkel og Lise.

vinduer, vi ikke må forsømme at holde åbne for børnene.

.... Og deres ret til at leve i og med kristendommen, kunne man fortsætte som indledning til denne artikel om børn og forældres forventninger til og oplevelser af kirkens tilbud til dåbsoplæringen.

Jeg har besøgt to familier, Mette og Carsten Brix Øvlisen med deres to yngste børn, Mikkel på 14 og Lise på 10 år, samt Else og Casper Østergaard Olesen, hvor kun Else deltog i samtalen, da

Casper var i gang med at putte Nikolaj på 3 og Christian på 5 år.

De halvstore og store børn

Mette: For os har det været naturligt at bede aftenbøn og fortælle bibelhistorie, så vores børn har bibelhistorie med som en ballast på linje med eventyr og fabler. Børnebiblerne har været rigtig gode; især den seneste med Sigurd, hvor der også er musik og små film, har været genial.

Inge Lise: Det har I brugt på hjemmefronten. Men I har også taget del i kirkens tilbud om gudstjenester for småbørn, minikonfirmand osv.?

Mette: Fordi det var der! og fordi jeg gerne ville præsentere børnene for kristendommen som et holdepunkt. Lade dem møde det i levende form, ikke kun som fortællinger i en bog.

Lise: Det første jeg kan huske var, at vi skulle finde nogle små lam gemt rundt i kirken.

Mette: Ja, og du var også meget optaget af ild, dengang børnegudstjenesten havde handlet om Helligånden.

Lise: Det var sjovt, når vi legede det, vi havde hørt om.

Inge Lise: Har kirken været med til at gøre kristendommen konkret og levende?

Lise: Ja, for det var hyggeligt, at der var nogle mennesker henne i kirken.

Mette: Jeg kan huske, du blev så skuffet en gang vi gik derind, og der ikke var nogen...

Lise: Og vi fik næsten altid saftvand.

Mikkel supplerer: Også til minikonfirmand. Det var naturligt, at det gik vi til i klassen. Så var vi altid oppe i kirken lidt og tilbage i sognegården og lave videre om det, det handlede om den dag.

Inge Lise: Hvordan med konfirmand-tiden?

Mikkel: Der var det ikke så meget bibelfortælling. Der var det dejligt, at man fik nogle mere åbne spørgsmål at snakke om. Der vidste man, at her var samtalen om emnet tro det væsentlige.

Mette: Som forældre har vi udnyttet tiden med minikonfirmand og konfirmand til at få snakket om livsemner, som ellers ikke er så nemme at få med i snakken henover spisebordet. "Hvad snakkede I om til præst i dag?"

Inge Lise: Mette, du har også været frivillig til børnepasning ved gudstjenester?

Mette: Når jeg var med som frivillig, så var det naturligt for børnene! Så kunne man give børnene de første 20 minutter af gudstjenesten (med dåben), så de fik en positiv oplevelsen af kirken, og derefter kunne vi lege og hygge videre i sognegården.

De små børn

Inge Lise: Else, du har deltaget i babysalmesang og hjælper nu med spaghetti-gudstjenesterne?

Else: Vi er tilflyttere til byen, så først og fremmest ville jeg gerne møde andre jævnaldrende – og så prøve babysalmesang af?

Inge Lise: Hvad har du fået ud af det?

Else: Man bliver sat lidt i gang som voksen. Det med kirke og tro får en mere fremtrædende plads i livet. Vi er nok traditions-kristne, og alligevel vil jeg gerne kunne give lidt mere tro videre til mine børn, end jeg selv har fået med. Det er godt at have kirken som et sted, vi kan være en del af. For en travl småbørnsfamilie er det godt at have kirken som et sted at tage hen og få en afslappet oplevelse sammen med sine børn.

Inge Lise: Ja, kirkens yngste medarbejder er fem år.

Else: Ja, og han er så stolt over at kunne være med til at dække bord til de andre!

Inge Lise: Hvad ville Christian og Nikolaj selv sige, at de får ud af mødet med kirke og kristendom?

Else: Vi har en bekendt, der er død, og der har det været nemmere at finde ordene til snakken med Christian om, hvad der skete og hvor den døde er nu. Det har også været nemmere for os som forældre at tale indbyrdes om, hvad vi vil sige til vores børn om døden. Og Christian er optaget af orglet og vildt fascineret af, at der er et ganske almindeligt menneske inde bag præstekjolen, som også spiser spaghetti og kødsovs!

Nikolaj ville fortælle, at der kom en anden dreng ridende på et æsel inde i kirken!, og at den dreng turde at råbe højt inde i kirken. I en hel uge bagefter gik vi alle sammen derhjemme og råbte "Hosianna" rundt i alle krogene.

Rebild Provsti

Af provst Holger Lyngberg

Rebild-modellen

Ovennævnte ord kunne lede tankerne hen på en miss-Rebild-konkurrence, hvor man kunne kåre årets Rebild-model.

Det drejer sig imidlertid om noget så jordnært som en budgetfordelingsmodel for Rebild provsti. I snart to år har vi her i provstiet arbejdet på at finde en anden måde at fordele ligningsmidlerne på.

Ønsket om dette opstod på et budgetsamråd for nogle år siden. Provstiudvalget nedsatte så på et tidspunkt et lille udvalg efter princippet: store og små sogne i forening: Budgetfordelingsudvalget. Udgangspunktet har været den model, som man bruger i Varde provsti, men der var ikke stemning for at blot at overtage denne model.

Efter adskillige møder og indhentning af data fra menighedsrådene kunne udvalget i juni 2014 præsentere en råskitse til, hvordan man kunne fordele penge, så man opnåede det man ønskede: Gennemsigtighed, en høj grad af retfærdighed og rimelighed.

Skal det siges kort, så bygger modellen på, at det enkelte sogns/pastorats virksomhed klart afspejles i fordelingstallet.

Feks. på aktivitetsområdet (ved aktivitet forstås alt lige fra gudstjenester over konfirmander/mini-konfirmander til virksomheden på kirkegården): En højmesse sættes til 1, hvorefter alle øvrige aktiviteter vægtes i forhold til en højmesse. Altså en konfirmand: Hvad koster det at undervise en konfirmand i forhold til at afholde en højmesse... hvad koster det af plante sommerblomster ud i forhold til, hvad en højmesse koster.

Der er naturligvis indregnet en form for grundbeløb for de enkelte aktivitetsområder.

Tanken er, at på et tidspunkt behøver menighedsrådene ikke sidde og lægge budgetter med beløb, men budgetterne lægges ved indberetning af det kommende års opgaver og aktiviteter.

Det er tanken, at budgetfordelingsmodellen skal tages i brug ved budgetterne for 2016.

Der er stadig løse ender, der skal bindes sammen, men provstiudvalget er fuld af fortrøstning, så vi sikkert får strikket en god og brugbar model sammen.

Så kan man jo gerne kalde den "miss-Rebild-modellen"!

Fremtidens kirke og samarbejde mellem sogne i Rebild provsti

Igen skal vi nogle år tilbage i tiden for at finde begyndelsen til det forløb, som blev kaldt *Fremtidens kirke og samarbejde i Rebild provsti*.

Inspireret af bl.a. Morsø provsti blev der indledt et samarbejde med Landsforeningens to proceskonsulenter Vivi Rolskov Jensen og Lisa Junge Jensen, som skulle være tovholdere på den proces at afsøge mulighederne for øget samarbejde på tværs af sognene. Dette samarbejde skulle især tjene til at øge arbejdsglæden og trivslen i provstiet.

I præamblen står der:

Provstiudvalg i Rebild ønskede med initiativet "Dialog om fremtidens kirke og samarbejde mellem sogne i Rebild provsti" at indbyde menigheds-

rådsmedlemmer og medarbejdere i provstiet til en dialog om visioner og muligheder for samarbejde imellem de enkelte sogne i provstiet.

Tanken har været at tage udgangspunkt i idéer og forslag fra menighedsråd, præster og medarbejdere. Dette katalog indeholder en opsamling af de idéer og forslag til samarbejde, som menighedsrådsmedlemmer, præster og medarbejdere i Rebild Provsti er fremkommet med på møderækken i september og oktober måned 2013. Tilslutningen til møderne har været stor, og diskussionen om samarbejde har været præget af stort engagement fra menighedsrådsmedlemmer, præster og medarbejdere, der med indgående kendskab til muligheder og styrker i det lokale kirkelige liv er helt centrale i formulering af ønsker til fremtiden, relationer og eventuelle samarbejdsinitiativer.

Fremtidige initiativer skal bygge videre på det eksisterende kirkelig liv i de enkelte sogne. Her er menighedsrådenes og medarbejdernes viden og erfaringer også afgørende for at lykkes.

Erfaringerne med godt samarbejde om små og store opgaver er mange, og lysten til at samarbejde med andre om at skabe kirkeligt liv og vækst er til stede overalt i provstiet.

Med oversigten over forslagene kan de enkelte menighedsråd på lokalt plan gå videre med at konkretisere samarbejdet.

Det har været en lang og god proces, som de to konsulenter har ledet på kompetent vis, ligesom engagementet fra menighedsråd, ansatte og præster har været i top.

Et stormøde den 21. november 2013 på Støvring Gymnasium med ca. 100 deltagere har resulteret i, at der er blevet nedsat 7 arbejdsgrupper: 5 inden for området Liv og vækst, og to inden for området Daglig drift.

På de ledsagende billeder kan man danne sig et indtryk af, hvilke områder man har drøftet og gerne vil tage fat på.

Det er endnu for tidligt at sige noget om, hvilke

konkrete resultater, der vil dukke op, for naturligvis vil nogle ideer og tanker kunne leve kort tid, mens andre vil vise sig at have mere livskraft i sig; men alene det forøgede kendskab til hinanden på tværs af sognegrænserne har været det hele værd, set med mine øjne.

Det har været en stor tilfredsstillelse at følge arbejdet rundt omkring, og det har været betagende at se, hvor megen energi folk har lagt for dagen.

En stor tak til alle, som har engageret sig!

En ny måde at fejre Kristi Himmelfart på

Kristi Himmelfartsdag er vel ikke den af året helligdage, som har den største søgning til gudstjernerne. Derfor er det spændende at se, hvordan præster og menighedsråd forsøger at gå nye veje for at fejre gamle helligdage

F. eks. har jeg set, at man denne dag flere steder har arrangeret kirkevandringer mellem pastoratets kirker eller mellem to kirker i forskellige pastorater, begyndende med en andagt og sluttende med en andagt.

For mig at se en god måde skabe anderledes, værdige og folkelige rammer om væsentlige dage i kirkeåret.

Besøg hos Monique og Mads.

På en af årets mange hede sommerdage besøgte jeg det unge par Monique Holleufer Machargui, 23, og Mads Bregendahl, 28. Den 23. marts 2014 havde de den store glæde at blive forældre til en lille pige.

Mads har jeg kendt alle hans dage, idet hans forældre, Hanne og Benny, var det første par, jeg viede i Brorstrup kirke tilbage i 1982, så Mads og hans søstre er alle døbt og konfirmeret i Brorstrup kirke, ligesom Mads' mor gennem ganske mange år har siddet i menighedsrådet, heraf en del år som formand.

Monique er opvokset i Hobro, inden hun lærte Mads at kende og flyttede sammen med ham.

Døbefonten i Brorstrup kirke

Hvorfor Brorstrup kirke?

Selv om Monique og Mads bor i nabosognet til Brorstrup, var det pga. af Mads' tilknytning helt naturligt at denne lille Sofie skulle døbes i hans barndomskirke. Og deri var Monique nu også ganske enig i.

Hvorfor skulle Sofie døbes?

Her var de to unge helt klare i mælet: Når vi nu selv er døbt, så var det helt selvfølgelig, at Sofie også skulle døbes. Andet ville for dem være utænkeligt, og så føjer Monique stille til: *Og så da også, fordi jeg tror på det, der sker i dåben. Det sker da tit, at jeg sender en lille bøn til Vor Herre om både det ene og andet.*

Monique og Mads bruger jo kirken som de fleste andre unge på deres alder, men at forstille sig, at kirken og dens handlinger ikke skulle være en del af deres liv, det kunne de på ingen måde.

Hvordan gik dagen så?

Allerede under dåbssamtalen en lille uges tid inden dåben den 29. juni faldt snakken på, at de to sådan ønskede sig en god og livsbekræftende dag, nu da det var den første lille familiefest de skulle holde for deres familier.

Hvad er det så for en tekst, du skal prædike over? Da måtte jeg jo sige, at den nok kunne virke lidt barsk, teksten til 2. søndag efter trinitatis, for den begynder jo med ordene: Hvis nogen kommer til mig, og ikke hader sine far og mor, hustru og børn, brødre og søstre, ja sit eget liv, kan han ikke være min discipel.

Det var godt nok mørke ord på deres første festdag, det var vi enige om. Men gå uden om teksten kunne og måtte jeg jo ikke.

Hvordan synes I så, at dagen gik?

Den gik rigtig godt, og gudstjenesten blev jo fin og god, trods teksten, sagde de samstemmende med glade smil.

Og festen bagefter gik lige som de kunne have ønsket sig. De sidste gik først ved 20-tiden.

Henvendt til Monique sagde jeg så:

Det var meget rørende, da du med den lille Sofie på armen gik til alters sammen med flere af de andre i kirken?

Da jeg sang i kirkekoret i Hobro, gik jeg da altid til alters. Det var en selvfølge for mig. Ikke alle de andre gjorde det, men mange af os gjorde.

Så snakkede vi lidt om det med det selvfølgelig i mange af de ting, vi gør, også at det at gå til nadver ikke behøver at gøres til noget man skal overveje hver gang, men simpelthen bare være med, når det sker.

Er der nogle af kirkens tilbud, som I kunne tænke jer at gøre brug af?

Her er Monique på pletten med det samme:

Babysalmesang.

Men desværre kan vi ikke gå til babysalmesang, her hvor vi bor, for de tilbyder man ikke, nok fordi der ikke fødes så mange børn. Men vi har da forhørt i et større sogn, om vi må være med der. Og det venter vi svar på. Vi skulle jo helst få svar inden hun bliver for stor, smiler begge to.

Monique siger endvidere: *Senere kunne jeg godt tænke mig, at Sofie kom til at gå til børnekor, så*

Sofie med forældre og gudmoder

hun måske kunne få den samme glæde ved at synge, som jeg selv har. Tiden i kirkekoret i Hobro har virkelig betydet meget for mig.

Og ellers vil Monique og Mads da gerne gøre brug af andre ting, som man i sognet kunne tilbyde familier som deres.

Efter en god kop kaffe, Moniques gode chokoladekage (som Mads så godt kan li'!), mange gode og dybsindige tanker er det tid til at sige farvel og sige en stor tak for deres gæstfrihed.

Hvordan får vi kommunikeret med jeres aldersgruppe? Hvordan får vi kontakt med jer?

Disse spørgsmål drøfter vi længe. *Ja ugeavisen læser vi altså ikke, siger Mads, og jeg tror heller ikke, at mange af vores jævnaldrende gør det.*

Hvad så med kirkebladet og sognets hjemmeside?

Heller ikke der skal vi regne med at få fat i de unge, for så er kirkebladet væk, og så glemmer man at logge ind på sognets hjemmeside. De er rørende enige om, at folkekirken skal prøve at være der, hvor mange unge ”er på ” hver dag. Det kan være Facebook, Twitter og den slags sociale medier.

Sydthy Provsti

Af provst Jens F. Munksgaard

I Hørdum og Skyum sogne i Sydthy Provsti er både præst og organist aktive i kirkens børne- og ungdomsarbejde. Der er blandt andet gudstjenester, som retter sig imod familier, mini-konfirmander og konfirmander. Kirkens mange kor er jævnligt med i kirken, hvad enten det er spire-koret, pigekoret, juniorkoret eller voksenkoret under ledelse af organist Bente Bliksted.

Men alt skal foregå værdigt, og menigheden skal huske budskabet frem for præsten.

Sognepræst Christine Beck har gennem sine 12 år i sognet arbejdet intenst med, at børn skal sanse og deltage, som når hun lægger papirstykker på kirkebænkene og beder om, at kirkegængerne skal lave en engel og sætte den på "Jakobsstigen", som står i koret. Christine Beck mener, at tingene skal fåregår med værdighed i kirken. Børnene skal opleve, at kirken er et særligt sted. Præsten skal ikke sætte sig selv i centrum. Menigheden kommer jo ikke for at høre præsten, men for at høre høre evangeliet.

Sognepræst Christine Beck har gjort sig tanker om:

Panikløsninger eller troværdighed

Af sognepræst Christine Beck

I Hørdum og Skyum sogne vil vi gerne have børn og unge i kirke. Derfor tilbyder vi også gudstjenester for denne gruppe; gudstjenester, hvor børnene og de unge selv medvirker, og gudstjenester, som taler ind i deres verden. Og det er vigtigt at få de unge i kirke. Det kan der ikke være tvivl om. De er jo fremtidens kirkegængere.

Derfor vil menighedsråd og præster gerne appellere til de unge. "Folkekirken skal have tilbud til de unge;" "præsterne ser ikke de unge efter konfirmationen;" osv. Sådan lyder det blandt menighedsråd, præster og i medierne. Og derfor er der også kommet en tendens til, at man skal finde på noget nyt for at få de unge til at gå i kirke, forskellige stunts m.m. For det skal jo være sjovt at gå i kirke! Som der er nogle, der siger: "Der sker meget mærkværdigt rundt omkring i de danske kirker disse år, ja der er nærmest ingen grænser for, hvilke stunts præster vil trække ud af kjolen for at give folk en oplevelse eller få flere i kirke." Så forsøger man at lave tilbud til de unge. Tale med de unge på de unges sprog, og det er der kommet mange (pinlige) "optrin" ud af. For ca. 1 år siden var det et klip på YouTube, hvor man så en præst danse Gangnam Style til sine konfirmanders konfirmation ("Gangnam Style" er en sydkoreansk sang, der fremføres af rapperen Park Jae-sang – også kendt som PSY. Sangen blev udgivet den 15. juli 2012 og opnåede på kort tid

Mini-konfirmanderne skriver bønner på små sedler, som sendes til himmels i balloner med helium. Børnene står i en rundkreds med hinanden i hænderne, mens de beder Fader Vor. Når bønnen afsluttes med AMEN, slippes ballonerne løs.

stor international opmærksomhed. Den fik på 2 måneder 480 millioner seere på YouTube og består af usædvanlige ”dansetrin” og humor på musikvideoen). Præsten er siden blevet kaldt for ”Gangnam-præsten”, og som en skriver: ”Jeg har tårer i øjnene af grin – hvor ER det bare sejt og sjovt fundet på, sørme en frisk præst – hvis vores præst var sådan, kom vi helt sikkert i kirke hver søndag.. Super fedt gået..” (præstens dans er siden blevet set 77.176 gange på YouTube). Så er der også videoen, hvor præsten under en konfirmation går forrest i de unges procession ind i kirken, mens han spiller AC/DC’s ”Thunderstruck” på sin cello.

Hvad mon folk husker bedst fra de to konfirmationer? Guds ja til konfirmanderne, konfirmanderne selv eller præstens ”optrin”? Det er der vist ikke nogen tvivl om.

Og hvad så med kvaliteten? Ofte er det jo sådan, at de, der fremfører disse stunts, de kan hverken synge eller danse. AC/DC på cello kræver meget øvelse for at det skal lyde godt, og at danse Gangnam Style i en præstekjole (som man måske har en begravelse i dagen efter) kan let gå hen og blive til en pinlig affære. ”Men bare det er letfordøjeligt og sjovt, og vi morer os, når vi går i kirke, så er det andet jo lige meget. Bare vi hygger os”. Det er utroværdigt, når man vil sælge sig selv for enhver pris for at få de unges accept. Og samtidig er det jo også sådan, at hvis man altid kun møder de unge, hvor de er, så sker der jo ikke noget nyt. Hvis man tager de unges festmiljø ind i kirken, så kommer de ikke til at møde noget andet. Men hvorfor ikke lade dem møde noget andet, end det, de er vant til?

Det er, som om det blandt folk er forud forstået, at alt nyt er godt især i kirken. Skidt med, om det er godt, for det er jo nyt! Giver det mening at danse Gangnam Style? Måske. Det er i hvert fald det, de unge vil have! Men hvorfor ikke give dem noget andet? Man klæder sig vel heller ikke ud i klovnekostume til en begravelse eller laver ølbowl til en børnefødselsdag, og man læser ikke op af Shakespeare til en Beyoncé-koncert eller laver sanglege på Glyptoteket. Og på samme måde skal man heller ikke sælge sig selv for enhver pris, men være tro mod kirken og det, den står for. Sagen er, at kirken har verdens bedste budskab, og vi skal passe på, at budskabet ikke drukner i formen, sådan at præstens dans, stunt eller hvad ved jeg, kommer til at skygge for det egentlige. Derimod skal de unge mærke, at de møder noget helt andet, end de plejer, når de går i kirke. De skal møde præster, der, uden at ryste på hånden eller undskylder, begejstret fortæller om verdens bedste budskab. Måske keder de unge sig, og måske vender de heller ikke tilbage lige med det samme. Ikke fordi de bevidst vælger det fra, men fordi de er unge, der går op i fester, kærester, fodbold osv. Men hvis de har mødt kvalitet, troværdighed og mennesker, der brænder for det, de tror på, så vil der allerbagerst i deres bevidsthed blive lagret en erindring om kirken som et særligt sted, et sted, der havde noget betydningsfuldt at viderebringe – ja, ganske enkelt, et troværdigt sted. Et sted, der kan sætte deres liv ind i et større perspektiv, når de senere skal giftes, have deres børn døbt, eller tage afsked med et elsket menneske. Hvis vi går i panik og kun lader de unge møde panikløsninger i folkekirken, så får de unge den oplevelse, at folkekirken er en institution, der ikke rigtig tror på sig selv, og ikke som et sted, hvor man søger hen, når man har brug for dybde, mening og måske trøst. Så ja, man *kan* godt danse Gangnam Style i kirken, men skal man?

I sofaen og i kirken

”Mor, den her har jeg hørt! Den handler om nogle mennesker, der ikke var søde. Så lavede Gud en oversvømmelse. Men en mand skulle bygge et skib og sætte en mor og en far af hver eneste dyr ind i skibet. Og da oversvømmelsen var slut, kom der en regnbue!”

Sofie sidder hos sin mor i sofaen og bladrer i Sigurds Børnebibel, som hun fik ved en familiegudstjeneste i Hurup kirke for tre år siden, da hun var blevet fire år. Mor Randi er vant til at læse for børnene – alle tre. Og far Martin tager sine børn med i kirke til spaghettigudstjeneste.

Han fortæller, at børnene synes, det er sjovt, når kirkeklovnen FIFI pludselig dukker op i kirken og stiller præsten nogle mærkelige spørgsmål. ”Så er børnene rigtigt med!”, siger Martin.

Vi vender tilbage til sofaen i stuen, hvor Sofie får hjælp af Simon på ni, da det med regnbuen skal forklares.

”Regnbuen betyder, at Gud aldrig mere vil lave en oversvømmelse, der ødelægger alle mennesker!”

I øvrigt kan Simon fortælle, at han har set en regnbue henne i kirken. Der er malet en regnbue i det rum, hvor de små børn kommer ind i kirken, når de skal døbes.

Simon fortæller videre, at en af de bedste fortællinger er den om Jonas, der bliver slugt af en hval. ”Han ville slippe væk fra Gud og kom så ud at sejle og blev smidt overbord og slugt af en hval. Han skulle have været hen til en by for at fortælle mennesker, hvordan de skulle opføre sig!”

Og så kan Simon huske, da han var til Mini-konfirmand en gang, at de hørte en fortælling om nogle blinde, der blev hentet af en mands tjener. ”De skulle komme til fest og blev ledet ind til festen. For der var nogle andre, som ikke ville komme, selvom de var indbudt. De skulle passe på deres mark og deres køer!”

I begyndelsen satte mor eller far sig med børnene for at læse, nu læser de så selv både efter skoletid, og når de skal i seng.

Børnebiblen og børnegudstjenesterne

Børnebiblen og børnegudstjenesterne hører sammen i Randi og Martins fornemmelse af det med kirken og den kristne tro. "Når først børnene har fået læst op fra børnebiblen, så begynder de selv at læse, når de kan". Randi mener, at "Sigurds Børnebibel" er den bedste af dem, som de har i hjemmet. For de har tre.

Laura (som ikke var hjemme den dag fotografen var på besøg) kender dem også. Hun er tolv år og var mini-konfirmand for et par år siden. Hun husker, at der blev spillet mange sjove spil, og at de engang klippede roser af papir, som de gik ud og lagde på gravene på kirkegården.

Et af børnene fortæller, at det var rigtig spændende engang til en børnegudstjeneste at være oppe ved kirkeklokken. Den kan familien høre i deres hus, som ligger få hundrede meter fra kirken.

Sofie er slet ikke færdig med at se på tegninger i bogen: "Mor se! Her er Adam og Eva. Det er en mærkelig stor saks, der er der ved det træ. De spiste af frugterne af et træ, som de ikke måtte spise af, og så blev de lukket ud!"

Jo, den kristne fortælling lever hjemme i sofaen og i kirkens rum!

Thisted Provsti

Af provst Mariann Amby

Mange kirker i Thisted Provsti inviterer til babysalmesang. Her er det Thisted Kirke.

Morgen er nær.

Slut natten lang.

Rejs dig med solen og pris den med sang.

Sådan synger Helle, mor til fire, engang i mellem, når hun vækker sine børn om morgenen.

Børnene er Marcus på 8, Frederik på 6, Frida på 4 og Magnus på ½ år. Sammen med far Jakob bor familien på en gård i Næstrup ved Sjørring. Morgensangen kender Helle fra babysalmesang, som hun har deltaget i to gange. Først med Frida, som nu er 4 år og i foråret 2014 med Magnus.

Mens børnene hygger sig i køkkenet med sommerferiesyslerne, sætter vi os i havestuen, og Helle fortæller meget gerne om sine oplevelser med babysalmesang:

”Det har jeg været meget glad for at deltage i. Det giver børnene noget. Jeg kan mærke den fornemmelse, der sætter sig i kroppen på mit barn, når vi træder ind i kirkerummet. Der er en særlig akustik dér, som vi mærker når vi synger. Babysalmesang er stedet, hvor det er godt med gentagelse, gentagelse, gentagelse... Det har børn brug for, når de ikke er ret gamle: gentagelser.

Når vi så har været til babysalmesang nogle gange, så opstår der en særlig ro, når de ligger der på tæppet på kirkegulvet. Det er som om, barnet ubevidst siger eller tænker: OK, nu ligger vi her, nu ved jeg, hvad der skal ske.

Jeg har sågar et par gange hevet en sovende Magnus lige op af barnevognen, - og den slags kan jo

*Mulighederne er mange, når præst og minikonfirmander mødes. Minikonfirmander i Tilsted maler små fløj-
altertavler.*

være ret træls for et barn -, men når han ligger dér på kirkegulvet, så fornemmer han, hvad der skal ske, og så slapper han af. ”

4-årige Frida begynder at blande sig i samtalen. Hun har fanget, hvad vi taler om. Forsvinder ud af havestuen et øjeblik, men kommer så storsmilende tilbage med en farvestrålende bog i hænderne, ”Min første Salmebog”, som familien ønskede sig og fik foræret dengang Frida gik til babysalmesang. Jeg spørger hvilken salme hun synes bedst om. Frida bladrer ivrigt i sangbogen, og hun VIL selv finde den, selvom mor byder sig hjælpende til. Ved fælles hjælp finder de ”Vi synger med Maria”, en af Fridas favoritter. ”Den sang vi meget med Frida”, fortæller Helle.

Helle har både for Fridas vedkommende og nu for Magnus sunget videre på salmerne og sangene

med børnene hjemme. Mange af dem med bevægelser til. Og Frida synger med, når der synges for Magnus. De to ældste børn, som er født før babysalmesang blev et tilbud i sognet, har efterhånden også lært nogle af sangene og salmerne. Blandt andet morgensangen, som de engang imellem bliver vækket med.

”De sange og salmer, som vi har lært til babysalmesang”, hører på en særlig måde mor-barn kontakten til”, fortæller Helle, ”det er ikke det samme at høre dem på CD. Vi har dem på CD og har prøvet at spille dem, men dér virker de slet ikke på samme måde. Til babysalmesang i kirken synger vi også salmen ’Fyldt af glæde’. Vi står rundt om døbefonten under sangen. De små plasker lidt i vandet, mens vi andre synger salmen. Det giver en samhørighedsfølelse med dåben og det, at Jakob og jeg

PERSONALIA **Fratrådte**

Maibrit Nygaard, Vester Vandet – Øster Vandet Pastorat, er bevilget afsked den 31. december 2013.

Flemming Burgdorf, Hundborg-Jannerup-Vang-Vorupør Pastorat, er bevilget afsked den 31. oktober 2014.

Tilrådde

Anne-Mette Grønberg Sørensen er ansat som sognepræst i Thisted-Skinnerup Pastorat den 15. december 2013.

Pastor Lisa Bremer er pr. 15. december 2013 konstitueret som sognepræst i Vester Vandet – Øster Vandet Pastorat med bistandsforpligtelse til Hundborg-Jannerup-Vang-Vorupør Pastorat samt til provsten for Thisted Provsti.

har bestemt, at vore børn skal døbes. Det er helt naturligt for os, og det betyder noget for os. Vi blev døbt, da vi var små, og nu vil vi gerne give det videre, som vi fik dengang. I håb om, at det også får en betydning for vore børn.”

For Helle og Jakob og deres fire børn er epoken med babysalmesang ebbet ud. Men noget spændende nyt står for. Efter sommerferien går Marcus nemlig i 3. klasse, og så ved han, at han kan gå til minikonfirmand i Sjørring Kirke. Det glæder han sig til, for han har hørt fra både kammerater og kusiner, at det er ret spændende.

Helle og Jakob har prøvet at tage deres børn med til søndagsgudstjeneste. Men det er svært. Tiden bliver lang for børnene, for de er for små til at kunne følge med i det, der bliver sagt. Til gengæld har familien i foråret deltaget i ”Stjernestund” i kirken for første gang. Det er børnegudstjeneste med efterfølgende fællesspisning for hele familien. Det møder de gerne op til igen.

”Fornylig har vi også været til barnedåb i en anden kirke. Under salmen før prædiken gik to fra menigheden rundt i kirken, hentede børnene og tog dem med ud i en campingvogn på parkeringspladsen. Der var der sang og aktivitet, men de voksne lyttede til prædiken inde i kirken. Det var vore børn meget optagede af. En god ide.” Med den bemærkning slutter besøget hos familien Ryttersgaard Sejersbøl, som blot er en af mange familier, som deltager i folkekirkens dåbsoplæring og undervisning.

20 år med minikonfirmandundervisning

I 1994 fik vi ordningen med minikonfirmander. Den hidtidige forsøgsordning blev gjort til en fast ordning som kunne oprettes, hvor menighedsråd og præst er enige om det. Ordningen er etableret overalt i Thisted Provsti, og den fungerer de allerfleste steder i bedste velgående med deltagelse af op til ca. 80-85 % af en årgang. Det virker, det med minikonfirmander.

Og hvorfor virker det?

Der er der givetvis flere svar på. Jeg vil pege på en enkelt, måske ikke særlig opsigtsvækkende bogudgivelse fra 1995, men dog en udgivelse, som skærpede i hvert fald mit blik for den pædagogik, der virker i forkyndelse for børn. ”Gudstjeneste for alle sanser”, hedder bogen, som blev til inspiration, ikke blot for undertegnede, men for mange præster i arbejdet med minikonfirmander og forkyndelse for børn.

I nævnte bog gør Holger Lissner opmærksom på, at ”hvad jeg hører, glemmer jeg; hvad jeg ser, husker jeg; hvad jeg gør, ved jeg; hvad jeg opdager, bruger jeg!” Og han føjer til: ”Den pædagogik kan vi lære af, om ikke vi tør på de almindelige søndage, så kan vi gøre det, når børnene er i kirke. De oplever og sanser med hele kroppen, og derfor kan de hjælpe os til at bruge sanserne meget mere.”

Efter min bedste overbevisning har han ret. Alle sanser skal i brug, når vi har med børn at gøre i folkekirken. Det ses af arbejdet med minikonfirmander, og det ses af al den kirkelige undervisning, som finder sted for børn og deres familier i kirker og sognegårde. Det være babysalmesang, musikalsk legestue, Stjernestund eller spaghetti-gudstjenester, dåbsjubilæum, børnekor, minikonfirmander og meget andet.

◀ I foråret 2014 påbegyndtes bygning af ny præstegård i Nors.

Af årets begivenheder og projekter i Thisted Provsti, vil jeg nævne tre:

Fremtidens konfirmandundervisning i Thisted Provsti

Allerede i november 2013 inviterede skolevæsenet i Thisted Kommune til et møde, hvor man ville drøfte tilrettelæggelsen af fremtidens undervisning under skolereformen, som skulle træde i kraft august 2014. Der er holdt mange møder, dels mellem skoleforvaltning og provster, dels mellem præster og provster, og senest i mindre præstegrupper. Skolereformen er imødeset med en blanding af spænding, forventning og bekymring. For hvordan kommer fremtidens konfirmandundervisning til at se ud? I skrivende stund begynder undervisningsåret 2014-2015 at tage form. Det bliver på mange måder et år, hvor der eksperimenteres, prøves nye metoder og samarbejdskonstellationer. Tiden må vise, hvad det så fører med sig for fremtidens konfirmander.

Fælles regnskabsfører

Menighedsrådene i Thisted Provsti oprettede ved indgangen til 2014 en ordning med ansættelse af en fælles regnskabsfører for de sogne, som måtte ønske det. Indtil videre fører den nyansatte medarbejder regnskab for fem menighedsråd i provstiet, men flere slutter sig givetvis til i løbet af de kommende år.

Nors præstegård

Af større byggeprojekter er der igangsat et enkelt i foråret 2014. Efter nogle års overvejelser og drøftelser blev det besluttet, at Nors præstegård skulle rives ned. Menighedsrådene i Nors-Tved pastorat bygger til erstatning i løbet af 2014 en hel ny tjenestebolig. Den ligger så at sige på soklen af den gamle, tæt på det nye sognehus, som blev bygget for få år siden. Vi forventer at sognepræsten kan flytte ind til advent 2014.

Morsø Provsti

Af provst Mette Moesgaard Jørgensen

*Kirkevandring ved
Erslev Kirke.*

Hver dag er kirken en vigtig del af dagligdagen for høj og lav i Morsø provsti. Trods afgivelse af præstestillinger og nye strukturer formår præster og menighedsråd stadig at være kirke for og med mennesker på Mors. Det har været en godt at se, hvordan alle har trukket på samme hammel og taget mod udfordringerne på bedste vis, da først beslutningen om nye strukturer var truffet. Rundt omkring i sognene har man, efter sammenlægningerne, set på muligheder for en praktisk udmøntning af samarbejdet. Man har

bl.a. set på fælles ansættelse af medarbejdere og fælles arrangementer for alle pastoratets beboere. Flere steder har man arrangeret kirkevandring mellem pastoratets kirker, så man kan lære om "de andres kirke" – en kirke, der nu er blevet "min kirke". I flere menighedsråd har man nemlig taget den aktive beslutning, at man følger præsten om søndagen – og dermed oplever man, at antallet af gudstjenestedeltagere flere steder øges. Graverne har dannet sit eget ERFA-netværk med stor tilslutning og god opbakning fra menig-

*Babysalmesang indenfor
altersranken*

hedsrådene. Man arrangerer inspirationsdage og kursusdage, så den faglige udvikling tilgodeses og det sociale netværk udvides med gode sparringspartnere.

Et nyt provstiudvalg er tiltrådt med en blanding af erfarne og nye folk. I årets løb har man drøftet mange forskellige forhold og truffet flere beslutninger. Bl.a. er det besluttet, at:

Øster Assels kirke skal renoveres og man er i fuld gang med den udvendige renovering

Karby kirke også skal renoveres – her skal man i gang med den indvendige renovering først.

Alsted menighedsråd har købt nabohuset, så man kunne få en p – plads og depotplads.

Overetagen i Vejerslev præstebolig skal indrettes til beboelse til den nye præst og hendes familie.

At tillade flere begravelsestyper på kirkegårdene – f.eks. plænebegravelser

At erhverve 2 små huse (grundene er i alt 200m²) ved siden af Nykøbing Kirkecenter. Tanken er, i samarbejde med menighedsrådet, at indrette provstikontor og mødelokaler, når økonomien tillader det.

At afholde uformelle møder med alle menighedsråd for at drøfte økonomi og liv i sognene i forbindelse med udarbejdelsen af budgetter for 2015

Stiftspræst for åndeligt søgende Benedicte Tønsberg har afsluttet tre kurser i Åndelig Medvandring på Spiritualitets Centeret Loyola Hall i England. Sognepræst Trine Gjørtz har i flere år haft sorggrupper for børn og unge, der har mistet en forælder. I år er der startet en gruppe for voksne efterladte. Det har længe været efterspurgt, og der er allerede mange deltagere. Og sådan kunne man blive ved med at fortælle om stort og småt i provsti og sogne. For her sker meget!

Om babysalmesang i Nykøbing kirke

Af Astrid Glargaard

Det er sommerformiddag, solen skinner, og det er vejr til en tur med barnevognen langs havnen, en is eller caffè latte på cafeen over en samtale om livet på barsel, men på trods af sol, sommer og is, så strømmer de barnevognskørende kvinder ind i kirkens mørke. Det korte svar på, hvorfor de

PERSONALIA

Fratrædt

Sognepræst Jørn A. Pedersen, Lødderup-Elso-Ljøslev-Ørding pastorat, er fra 1. februar 2014 ansat som sognepræst i Bjerring og Mammen.

Tiltrædt

Sognepræst Steen Sunesen er ansat som sognepræst i Lødderup-Elso-Ljøslev-Ørding pastorat den 1. september 2014.

vælger at gå i kirke sådan en lys sommerdag, er, at her er godt at være – både for børn og voksne. Det fornemmer man straks, man træder ind i kirken. Samtalen går lystigt mellem de nybagte mødre, mens børnene smiler og pludrer for og med hinanden. Store som små stemmer varmer op til babysalmesang i Nykøbing Kirke. Hver tirsdag formiddag åbner sognemedhjælper Anita Munkholm Sørensen kirkens døre for sognets mindste. Så bliver der sunget såvel salmer som kendte børnesange, leget med rasleæg og farvestrålende tørklæder mens børnene ligger på et udbredt tæppe neden for alteret, danset, tændt lys i lysgloben og bedt Fadervor. Mange af sognets nybagte mødre benytter sig af kirkens tilbud om babysalmesang. "Jeg begyndte at gå til babysalmesang, fordi min nabo fortalte mig om, hvor hyggeligt det er, og hun har helt ret. Jeg kommer i hvert fald til at savne babysalmesang, når min barsel er slut, og jeg skal tilbage på arbejde", udtaler en af mødrene, hvorefter en anden straks foreslår, at man udvider tilbuddet om babysalmesang til også at ligge en lørdag formiddag om måneden, så man stadig kan deltage, selvom barselsorloven er forbi. For mødet med folkekirken i mere uformelle rammer har bestemt været positivt, og mødrene vil gerne fortsat komme i kirken med deres børn. "Mit billede af folkekirken som en stiv og lidt konservativ organisation er bestemt blevet ændret i mere positiv retning, efter jeg er begyndt til babysalmesang. Der er også plads til spræl og liv i folkekirken, men samtidig sætter rummet også en stemning, hvor der er plads til salmernes dybde, og hvor det er naturligt at tænde lys og bede Fadervor. Den fortrolighed med kirkerummet og oplevelsen af, at her er godt at komme, vil jeg gerne at mit barn vokser op med. Og nu, hvor jeg selv er blevet fortrolig med kirkerummet, så er det langt mere sandsynligt, jeg vil komme til for eksempel børnegudstjenester, når mit barn bliver større", siger en af mødrene.

Deltagelse i babysalmesang er også en anledning til, at der bliver talt om kirke og kristendom derhjemme. "Til barnedåben fik min søn 'Sigurds Børnebibel' i dåbsgave fra kirken. Vi sad og kiggede i biblen, og pludselig opdagede jeg, at sangen om skabelsen kendte jeg, fordi vi synger den til babysalmesang. Så sang jeg den for min ældste søn på 3 år. Men generelt får man nogle salmevers ind på ryggraden, og det er ligeså naturligt, at man synger dem som andre børnesange, når man leger med sit barn, eller det skal puttes". En af de andre mødre supplerer: "Som barn bad jeg altid Fadervor sammen med mine forældre, når jeg blev lagt i seng, og det er en tradition, jeg gerne selv vil give videre til mine børn. Men udover at vi beder Fadervor til babysalmesang, så giver salmesangen mig også ord og indsigt i, hvad kristendommen er, og jeg tror, det vil komme mig til hjælp, når jeg senere i livet skal tale med mit barn om dåb og kristendom." Men udover salmesangen og kirkerummets særlige stemning, så kommer mødrene også for fællesskabet. "Jeg har fravalgt at være med i en mødregruppe, og så tænkte jeg, at babysalmesang ville være en fin anledning til at være sammen med mit barn, men også tale med andre nybagte mødre. Og selvom jeg nok ikke var den, der sang højest de første gange, så jer har fundet ud af, at det giver et helt særligt fællesskab, når man synger sammen og ikke mindst beder sammen. Ja, jeg kan nærmest blive helt 'høj' af det." Sognemedhjælper Anita Munkholm Sørensen glæder sig over opbakningen til babysalmesang i Nykøbing Mors sogn. "Jeg har lagt vægt på, at der er åben deltagelse til babysalmesang. Man må altså komme så mange gange, man har lyst. Det betyder, at både mødre og babyer nogen gange må sidde og ligge lidt tæt i buen omkring alteret, men det nyder både store og små. Udover åben deltagelse, så har jeg også lagt vægt på, at der både er noget genkendeligt og noget nyt for mødrene. Derfor synger vi alment kendte børnesange som for eksempel 'Lille

Peter Edderkop'. Den har måske ikke så meget med kirke og kristendom at gøre, men det er vigtigt, at alt ikke er nyt og fremmed den første gang, man kommer. Der skal være lidt, som alle kan synge med på. Men vi synger selvfølgelig mest salmer – både de gamle og helt nye.”

Selvom babysalmesang på mange måder kan minde om babyrytmik og babymotorik, så adskiller det sig ved at foregå i kirkerummet og i et kirkeligt regi. Og det skal komme til udtryk på flere måder end gennem salmerne. ”Babysalmesang skal ses som en lille andagt, mødrene deltager i sammen med deres barn”, siger sognemedhjælper Anita Munkholm Sørensen. ”Derfor kan man

tale om, at der er et mere eller mindre fast ritual, vi følger hver gang. Men det står helt fast, at vi slutter hver gang med at samles rundt om lysgloben, hvor alle kan tænde et lys, mens vi synger en aftensalme, og så beder vi Fadervor derefter. Det kan virke som utrolig lidt, men flere af de deltagende mødre har efterfølgende fortalt mig, at det netop er afslutningen med aftensalmen og Fadervor, som de sætter størst pris på. For det er et ritual, det er nemt at finde sig tilrette i til babysalmesang, men det er også et lille ritual, som flere finder frem derhjemme sammen med deres børn.”

Fuglene letter mod vinden

Musik: **JOHNNY DUHAN** (Don't Give Up Til It's Over) Dansk tekst: **HENNING TOFT BRO**

♩ ≈ 160

D A7 D

Lev dit liv, mens du har det.

5 G D

Lev det i stil - hed og storm. Se

9 A7 D Bm

fug - le - ne let - ter mod vin - - - den. I

13 D A7 D

mod - vind ta'r liv - et sin form.

Lev dit liv mens du har det
 Lev det i stilhed og storm.
 Se, fuglene letter mod vinden.
 I modvind ta`r livet sín form

Forlæns lever vi livet.
 Baglæns forstår vi en gang.
 Det som vil snære og tynde
 det løsner sig ofte i sang

Lev dit liv mens du har det
 Lev det i stilhed og storm
 Se, fuglene letter mod vinden.
 I modvind ta`r livet sin form

Lev dit liv mens du har det
 Lev det i stilhed og storm
 Se, fuglene letter mod vinden.
 I modvind ta`r livet sin form

Havlivet har sine drømme,
 de næres af saltluft og vand,
 de strækker sig mod horisonten,
 og rækker mod kimingens land

Lev dit liv mens du har det
 Lev det i stilhed og storm
 Se, fuglene letter mod vinden.
 I modvind ta`r livet sin form

Sange om sandfyldte strande,
 sange om vidder og luft,
 sange om blånende bølger,
 og sange om havsaltet duft

Lev dit liv mens du har det
 Lev det i stilhed og storm
 Se, fuglene letter mod vinden.
 I modvind ta`r livet sin form

Sange om alt det der farver
 et havliv i landet med blæst,
 former det liv, som bli`r hærdet
 i vinden fra hjørnet i vest

ISSN 0107-5055